

รายงานการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๓

วันอังคารที่ ๒๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๐
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๙.๓๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๙๗ คน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพครับ บัดนี้มี
สมาชิกมาลงชื่อประชุมครบแล้ว ผมขอเปิดการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม เรื่องระยะเวลา
เวลาการจัดทำรัฐธรรมนูญของสภาว่างรัฐธรรมนูญ นับตั้งแต่การประชุมนี้
เป็นต้นไป สภาว่างรัฐธรรมนูญเหลือเวลาในการจัดทำรัฐธรรมนูญอีก ๒๑๕ วัน

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องการตั้งกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ
เพิ่มเติม เนื่องจากตามที่ประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญได้มีมติแต่งตั้ง
คณะกรรมาธิการสามัญประจำร่างรัฐธรรมนูญจำนวน ๕ คณะ กล่าวคือ
คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ คณะกรรมาธิการประชาสัมพันธ์
คณะกรรมาธิการวิชาการข้อมูลและศึกษาแนวทางการร่างกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญ คณะกรรมาธิการจดหมายเหตุ ตรวจรายงานการประชุม
และกิจการสภา และคณะกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์
โดยมีคณะกรรมาธิการคณะละ ๓ คน ยกเว้นคณะกรรมาธิการรับฟัง
ความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ ให้มีคณะกรรมาธิการจำนวน ๓๕ คน
โดยที่ประชุมได้เห็นชอบให้ประธานคณะกรรมาธิการอีก ๕ คณะ ไปดำรง
ตำแหน่งในคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญโดยตำแหน่งด้วย บัดนี้
คณะกรรมาธิการชุดต่าง ๆ ได้ดำเนินการเลือกตำแหน่งประธานและ
ตำแหน่งอื่น ๆ ในคณะกรรมาธิการแล้ว ผมก็ขออนุญาตปรึกษาท่านสมาชิกว่า
เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ได้เคยหารือไว้ จึงขอเสนอให้ที่ประชุมแห่งนี้
ได้พิจารณาอนุมัติประธานคณะกรรมาธิการอีก ๕ คณะ คือ

๑. ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ
 ๒. นายเดโช ส่วนานนท์
 ๓. นายสมเกียรติ อ่อนวิมล และ
 ๔. ศาสตราจารย์อมร รัชกาลสีย์
- ทั้ง ๕ ท่านได้ไปร่วมเป็นคณะกรรมาธิการยกร่าง จึงทำให้มีคณะกรรมาธิการ
ยกร่างเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๒๑ คน ผมขอลงนามในที่ประชุมนี้ว่าตกลง

กรรมาธิการยกว้างก็มีจำนวนจาก ๑๗ คน เป็น ๒๑ คน และรายชื่อก็คือ ๕ ท่านที่ผมได้ประกาศไปเมื่อสักครู่นี้ มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ (ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว้างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติให้มีกรรมาธิการยกว้าง ๒๑ ท่าน ขอเลขาธิการ อ่านรายชื่อตามลำดับอักษรด้วยนะครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว้างรัฐธรรมนูญ ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว้างรัฐธรรมนูญ) : รายชื่อกรรมาธิการยกว้างรัฐธรรมนูญเพิ่มเติม ๕ ท่าน ๑. ศาสตราจารย์กระมล ทองธรรมชาติ ๒. นายเคโซ สวนานนท์ ๓. นายสมเกียรติ อ่อนวิมล ๔. ศาสตราจารย์อมรรักษ์ สัตย์

ประธานสภาว้างรัฐธรรมนูญ : ถูกต้องนะครับ

เรื่องที่ ๒ ในระเบียบวาระที่ ๒ ก็คือ เรื่องการแต่งตั้งกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัด ท่านทั้งหลายคงจะคุ้นเคยครับว่า สภาเรามีมติว่า ให้มีคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัดจำนวน ๑๘ ท่าน ใน ๙ ท่านก็คือท่านที่ทางจังหวัดส่งชื่อมา แล้วก็ไม่ได้คัดเลือก แล้วก็อีก ๙ ท่าน ก็ให้ทาง ๙ ท่าน รวมทั้งท่าน ส.ส.ร. ในจังหวัดนั้น ซึ่งเป็นประธานโดยตำแหน่งได้ไปรวมกันคัดสรรหาบุคคลที่เป็นระดับผู้นำองค์กรของจังหวัดนั้นเข้ามาเพิ่มเติม แล้วมาเสนอชื่อให้ทางสภาเรามีมติแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ ทั้งหมดก็จะเป็น ๑๘ ท่าน เริ่มต้นจากท่าน ส.ส.ร. ในจังหวัดนั้นเป็นลำดับต้น ก็ไล่ไปให้ครบ ๑๘ ท่าน -----

บางจังหวัดนั้นผมทราบว่า กำลังตามหาตัวผู้สมัครอยู่ ไม่เจอ คือหลังจากสมัครแล้ว
คัดเลือกแล้ว ก็แยกย้ายไปทำมาหากิน ก็ตามเจอบ้างไม่เจอบ้าง ที่ยังได้ไม่ครบ
ผมทราบ วันหลังก็ตามมานะครับ แต่สำหรับท่านที่ครบแล้ว ก็อยากให้สภา
ได้ตั้งเสียเลย เพื่อจะได้เริ่มงานได้ เพราะฉะนั้นขออาจจะเรียนถามสมาชิกว่า
จังหวัดไหนที่ตามครบแล้ว ที่ปรึกษากันตกลงมาแล้ว ก็ขอให้ยกมือเลย ท่านสุณี
ก่อนเลยนะครับ

นางสุณี ไชยรส : ให้อ่านชื่อเลขใช้ใหม่คะท่านประธาน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คุณสุณี ขอโทษ ทลใหม่
เชิญคุณสุณีเลยครับ ขอให้เสนอชื่อเลย คนหนึ่งเสนอกี่ชื่อก็ได้ ท่านก็เสนอ
ถ้าไม่ครบก็เสนอให้ครบไปเลย เพื่อความสะดวกของท่านสมาชิกอื่น

นางสุณี ไชยรส : ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉัน สุณี ไชยรส
ส.ส.ร. จากจังหวัดหนองบัวลำภู รายนามของคณะกรรมการวิสามัญรับฟัง
ความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู ๑. ประธาน
คณะกรรมการ คือนางสุณี ไชยรส ๒. ส.ส.ร. ที่ผ่านการคัดเลือกจาก
จังหวัด ๔ คนทั้งหมดสมัครใจ ๑. นายพิชัย พันภัย ๒. นายถาวร มงคลเดหา
๓. นายประเวศ คงอาษา ๔. นายวีรพล กราบไกรแก้ว ๕. นายถวัลย์ศักดิ์
เปรยยะโพธิ์เดชะ ๖. นายบุญเรือง จรรยาชาติ ๗. นายไพฑูรย์ สมบูรณ์
๘. นายเฉลิม อัจฉกร ๙. นายสุวิทย์ โพธิราชา ส่วนที่ ๒ ผู้ทรงคุณวุฒิ
๕ คนจากการคัดเลือกเพิ่มเติม ๑. นายประมาท จัยประเสริฐ
๒. นายสามารถ รัตนประทีปพร ๓. นายประสิทธิ์ เฟื่องรินทร์ ๔. นางหนูไกร
เฟื่องธรรม ๕. นายกัญญา สุขสนน ไม่ต้องระบุตำแหน่งใช้ใหม่คะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ระบุชื่อกับนามสกุลและครับ

นางสุณี ไชยรส : รายชื่อตรงนี้ได้มอบให้ท่านเลขาธิการแล้วคะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ท่านต้องเสนอและครับ ขอผู้รับรองด้วย
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีผู้รับรองถูกต้อง มีท่านผู้ใด
เห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมอนุมัติการวิสามัญ
จังหวัดหนองบัวลำภู ตามที่คุณสุณีเสนอ ขอท่านเลขาธิการ อ่านรายชื่อ
คณะกรรมการวิสามัญของจังหวัดหนองบัวลำภู ตามอักษรด้วยนะครับ

ศาสตราจารย์ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล (เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) :
รายชื่อคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ of Thailand

ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู ๑. นางสุนี ไชยรส ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ
 ๒. นายพิชัย พันภัย ๓. นายถาวร มงคลเดहा ๔. ประไพ คงอาษา
 ๕. นายวีรพล กรวยไกรแก้ว ๖. นายถวัลย์ศักดิ์ เประยะไพธิเดชะ
 ๗. นายบุญเรือง จรรยาสุวิ ๘. นายไพฑูรย์ สมบูรณ์ ๙. นายเฉลิม อัมจักร
 ๑๐. นายสุวิทย์ ไพธิราชา ๑๑. นายประมวณ จัษฎะเสวีรัฐ ๑๒. นายสามารถ
 รัตน์ประทีปพร ๑๓. นายประสิทธิ์ เฟื่องนรินทร์ ๑๔. นางหนูไกร เฟื่องกรม
 และ ๑๕. นายกัญญา สุขแสน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอเชิญจังหวัดอื่นครับ

นายเดโช สวานานนท์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม เดโช
 สวานานนท์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขอเสนอรายชื่อ
 กรรมการวิชาการวิสามัญรับฟังความเห็นและประชาสัมพันธ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ดังรายชื่อต่อไปนี้ ๑. นายโกมล นกวิเชียร ๒. นายพรเลิศ สุทธิรักษ์
 ๓. นายพิศิษฐ์ ไชยแจ่มจันทร์ ๔. นายมนู วนิชชานนท์ ๕. นายยุทธกิจ
 เจนเปรมกิจ ๖. นายละอ อบุญสา ๗. นางสลวย ลากชูรัตน์ ๘. นายสวัสดิ์
 ปิยสุภาฤกษ์ ๙. นายสถิตชัย แก้วเชื้อ ๑๐. นายสอรัฐ มากบุญ
 ๑๑. นายแพทย์บรรจบ มานะกุล ๑๒. นายประกิจ เพชรรัตน์
 ๑๓. นายวรารุญ วุฒิ ๑๔. นางจินดา กลุยกเทพย์ และ ๑๕. นายเดโช
 สวานานนท์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผู้รับรองถูกต้องและครบ
มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมมีมติ
ตามที่ท่านเคยเสนอแนะครับ เลขานุการอ่านรายชื่อครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนุญ ปฏิบัติหน้าที่
แทนเลขานุการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : รายชื่อคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ
รับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑. นายปายมกล
นทวิเชียร ๒. นายพรเลิศ สุทธิรักษ์ ๓. นายพิศิษฐ์ ไชยแจ่มจันทร์
๔. นายมนู วนิชชานนท์ ๕. นายยุทธกิจ เจนปรวมกิจ ๖. นายละออง บุญสา
๗. นางสกลวย ลากชูวัด ๘. นายสวัสดิ์ ปิยะภาณุจัน ๙. นายสมิตย์ แก้วเล็ก
๑๐. นายสอรัฐ มากบุญ ๑๑. นายแพทย์บรรจบ มานะกุล ๑๒. นายประกิจ
เพชรรัตน์ ๑๓. นายวราวุธ วุฒิ ๑๔. นางจินดา กุลยเทพย์ และ ๑๕. นายเอธิส
สวนานนท์ ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

(ส.ป) ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถูกต้องและครบ ขอเชิญจังหวัดต่อไป
ที่พร้อมแล้ว เชิญท่านรองประธานยุพาครับ

นางยุพา อุดมศักดิ์ : ท่านประธานที่เคารพ รายชื่อคณะกรรมการ
วิสามัญ รับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดพิจิตร มีดังนี้คือ ผู้ที่ได้รับเลือก
เป็น สร.ส.ว. จังหวัดพิจิตร ๔ คน ยินดีร่วมเป็นคณะกรรมการวิชาการวิสามัญทุกท่าน

๑. นายแพทย์ดิเรก เพ็ญสุภา ๒. นายวิวัฒน์ ประเสริฐชัย ๓. นายจาตุรงค์
น้อยอำ ๔. นางปราณี ไกรเดช ๕. นางสมิตรา ถิตศรีวิวงศ์ ๖. นายสมชาย
พฤกษ์วัน ๗. นายดิน ต่วนชะเอม ๘. นายชยะน ศรีสุเทพ ๙. นายอุดม
ศรีวิชัย อีกร ๕ ท่าน ผู้ที่ได้รับเลือก ๑๐ คนร่วมกันพิจารณาแล้วมีดังนี้คือ

๑. นางเดือนใจ บรรพรัตน์ ๒. นายบุญเพ็ง ชันทอง ๓. นายพิชัย นวคนหาศรี
๔. นายมवलชน สุขแสง ๕. ทันตแพทย์วิโรจน์ อภิลิขิตวิทย์ฯ รวมแล้ว ๑๕ ท่าน

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ต้องรวมแล้ว ๑๕ ครับ

นางยุพา อุดมศักดิ์ : รวมทั้งประธานด้วย หมายถึงตัวดีสิ้นแล้ว
เป็น ๑๕ คน ทอบคุณค่ะ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ต้องเสนอที่กล่าวด้วยครับ
ขอผู้รับรองด้วยนะครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง) legislative Institutional Repository of Thailand

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ผู้รับรองถูกต้อง มีท่านผู้ใด
เห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ไม่มี ก็ถือว่าที่ประชุมมีมติ
อนุมัติตามที่ท่าน ส.ส.ร. จากจังหวัดพิจิตรเสนอ ขอเชิญท่านเลขาธิการอ่าน
รายชื่อกรรมาธิการวิสามัญตามตัวอักษรด้วยนะครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : รายชื่อกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็น
และประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดพิจิตร ๑. นางยุพา อุดมศักดิ์ ประธานคณะกรรมาธิการ
วิสามัญ ๒. นายแพทย์ดิเรก เพ็ญสุภา ๓. นายวิวัฒน์ ประเสริฐชัย
๔. นายจาตุรนต์ น้อยอ่ำ ๕. นางปราณี ไกรเดช ๖. นางสุมิตรา ลัทธิวิจิตร
๗. นายสมชาย พุกกะวัน ๘. นายณิน ต่วนชะเอม ๙. นายชนะ ศรีสุเทพ
๑๐. นายอุดม ศรีวิฑูรย์ ๑๑. นางเดือนใจ บุรพรัตน์ ๑๒. นายบุญเนิ่ง
กันทอง ๑๓. นายพิชัย นวลนภาศรี ๑๔. นายมวลชน สุทธิแสง และ
๑๕. กุณฑแพทย์วิจารณ์ อภิลักขิตวิทยา

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถูกต้องนะครับ เชิญจังหวัดที่รับเลือก
ต่อไปนะครับ ท่านพงศ์เทพครับ

นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างร
ที่เคารพ กระผมนายพงศ์เทพ เทพกาญจนา สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ
จังหวัดสมุทรสาคร กระผมเองนั้นนอกจากที่ทางสภาว่างฯ ได้มีมติไปแล้ว
ให้ทางสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญประจำจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นประธาน
กรรมาธิการโดยตำแหน่ง กระผมเองได้ไปเรียนปรึกษากับผู้ที่ได้รับการคัดเลือก
ด้วยคะแนนสูงสุดในจังหวัดอีก ๔ ท่าน ซึ่งทั้ง ๔ ท่านพร้อมที่จะรับเป็นกรรมาธิการ
วิสามัญในสุดนี้ แล้วก็ได้พิจารณาเลือกบุคคลภายนอกอีก ๘ ท่านด้วยนั้น กระผมขอ
เสนอรายชื่อกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ในส่วนของ
จังหวัดสมุทรสาคร ดังมีรายชื่อต่อไปนี้ ๑. นายสุพพล จันทะวีวิวัฒนา
๒. นายฐิติ มณีประเสริฐ ๓. นายนิพนธ์ กาญจนวิสุทธ์ ๔. นายนิพนธ์ อธิวิญญู
๕. ร้อยตรี ประทีป นุตสติ ๖. นายเป้า งามสวัสดิ์ ๗. นายวรวิทย์ บุญเยี่ยม
๘. นายวิเชียร เขียวขรรคม ๙. นายวิริยะ เลิศวานิชกูร ๑๐. นายศุภพรพงษ์
สวนบุญ ๑๑. ร้อยตรี สมพร กุลวานิช ๑๒. นายสุชาติ ไนสมุทร

๑๓. นายสุวัฒน์ จันทะยาสาคร ๑๔. นายอนนท์ พงศ์ศรีวิสาคร เมื่อรวมกับกระผม
ซึ่งสภาได้เคยมีมติให้เป็นประธานกรรมาธิการวิสามัญโดยตำแหน่ง ก็รวม
๑๕. ท่านศรีวิไล อนุมัติรับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถูกต้องนะครับ มีท่านผู้ใด
เห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้าไม่มีก็ถือว่าสภานี้มีมติ
อนุมัติตามที่ท่านพงศ์เทพเสนอแนะครับ รายชื่อเท่าที่ผมฟังดูก็เรียงตามอักษร
อยู่แล้ว แต่ว่าขอให้ท่านเลขาธิการอ่านอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้อง
ตรงกันนะครับ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : รายชื่อกรรมการวิสามัญ
รับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดสมุทรสาคร ๑. นายชุมพล
จันทร์จรัสวัฒนา ๒. นายฐิติ มณีประเสริฐ ๓. นายนิพนธ์ กาญจนวิสุทธิ์
๔. นายนิวัฒน์ ชวัญบุญ ๕. ร้อยตรี ประเทศ นุตสติ ๖. นายเป้ง งามสุวรรณ
๗. นายวรวิทย์ บุญเพ็ญ ๘. นายวิเชียร เจียรธรรม ๙. นายวิริยะ เลิศวงนางกูร
๑๐. นายศุภพพงศ์ ชวนบุญ ๑๑. ร้อยตรี สมพร กุลวานิช ๑๒. นายสุชาติ
ใบสมุทร ๑๓. นายสุวัฒน์ จันทะชาสาคร ๑๔. นายอนันท์ พงษ์ศรีสาคร
และ ๑๕. นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ประธานคณะกรรมการวิสามัญ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถูกต้องนะครับ จังหวัดอื่นที่พร้อม
เชิญท่านสุบิน ลินไชย ครับ

นายสุบิน ลินไชย : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ
ที่เคารพ กระผม นายสุบิน ลินไชย ส.ส.จ. จากจังหวัดตัง ขอเสนอรายชื่อ
คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดตัง
ดังมีรายชื่อดังต่อไปนี้ ๑. นายสุบิน ลินไชย ประธานคณะกรรมการวิสามัญ
ประจำจังหวัดตัง ๒. นายสนอง เพ็ชรวิจิตร ๓. นายไชยันต์ กุลบุญ
๔. นายมานิต วงษ์สุริย์รัตน์ ๕. นายหอม นวนนัม ๖. นายสุประวัต ใจสมุทร
๗. ว่าที่ร้อยโท ภักดี เมืองพูล ๘. นายลือพงษ์ อ่องเจริญ ๙. นายแพทย์จำรัส
สวพิพัฒน์ และ ๑๐ นายกมล เต็นชุกต์ ๑๐ ท่านแรกนี้เป็น ส.ส.ว. ที่ได้รับ
การเสนอชื่อจากจังหวัด ส่วนอีก ๕ ท่านซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและทั้ง ๑๐ ท่าน
ได้ร่วมปรึกษาหารือกันและมีมติร่วมกันดังต่อไปนี้ ๑. นายกิจ หลีกภัย
๒. นายประภคิต รัตตมณี ๓. นายวิว ศรีจันทร์ทอง ๔. นายเสรี ศรีไตรรัตน์
และ ๕. นายแพทย์สมเกียรติ สุธีรคำนต์ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ผู้รับรองถูกต้องครบ มีท่านผู้ใด
เห็น เป็นอย่างอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้มติ
อนุมัติกรรมวิธีการวิสามัญประจำจังหวัดตรงตามที่ท่านสุนันเสนอ ขอให้เลขาธิการ
อ่านรายชื่อตามตัวอักษรเพื่อสอดคล้องกันกับผู้เสนอ

นายพินิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ
ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : รายชื่อกรรมการวิสามัญ
รับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ประจำจังหวัดตรง ๑. นายสุนัน สิ้นไชย
ประธานคณะกรรมการวิสามัญ ๒. นายสนอง เพ็ชรวิจิตร ๓. นายไชยันต์ กุลบุญ
๔. นายมานิต วงษ์สุวิวัฒน์ ๕. นายชอม นวนนัม ๖. นายสุประวัติ ใจสมุทร
๗. ว่าที่ร้อยโท กักดี เมืองพล ๘. นายลือพงษ์ อ่องเจริญ ๙. นายแพทย์จำรัส
สรพิพัฒน์ ๑๐. นายกมล เต็นยุกต์ ๑๑. นายกิจ หลีกภัย ๑๒. นายประภิต
รัตตมณี ๑๓. นายวิวิ ศรีจันทร์ทอง ๑๔. นายเสรี ศรีไตรรัตน์ และ
๑๕. นายแพทย์สมเกียรติ สุธีรสานต์

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ถูกต้องแล้วนะครับ มีท่านผู้ใด
 เสนออีกหรือไม่ครับ ผมเข้าใจว่าอย่างนั้นะครับ ผมขอหารือหน่อย ผมรู้ว่า
 พวกเราวันนี้มีปัญหานักใจนะครับ มีสมาชิกหลายท่านก็ไปพยายามติดตาม
 ผู้ที่มีรายชื่อที่ส่งเข้ามา^(๕) ตามไม่เจอตตามไม่ได้บ้าง ถ้าติดตามกันอยู่อย่างนี้
 ไม่เจอนะครับ ท่านก็เป็นปัญหาในการแต่งตั้งกรรมการ งานของท่าน
 ก็เดินลำบาก เพราะฉะนั้นตรงนี้เรามีมติว่าจะต้องตามเขาให้เจอแล้วก็ให้
 เขาแจ้งว่าสมัครใจหรือไม่สมัครใจ จะไปตั้งลอย ๆ ก็ไม่ได้ ไม่ถามเขาก็ไม่ได้
 ไปถามเขาก็ไม่รู้จะไปถามที่ไหนตามไม่เจอ อันนี้เป็นปัญหาในการทำงานของเรา
 ผมจึงหารือว่าเอาอย่างนี้ดีหรือไม่ครับ ผมจะปรึกษาสภาว่า ให้เราประกาศทาง
 ประชาสัมพันธ์และก็ทางหนังสือพิมพ์ด้วย ทางสื่อมวลชนนี้ แล้วก็หนังสือไปรษณีย์
 แจ้งไปนะครับ ลงตอบรับไปว่า เนื่องด้วยสภามีมติให้ท่านเป็นกรรมการ
 ถ้าท่านสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ขอให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรมา แจ้งมาด้วย
 ที่ท่านประธาน ส.ส.ร. ถ้าไม่แจ้งภายในวันที่ได้รับหนังสือนี้ก็ถือว่าท่านสละสิทธิ
 โดยปริยาย ถือว่าท่านไม่สมัครใจ ถ้าอย่างนี้เราจะมีเวลาลงตัว ไม่อย่างนั้น
 เราใส่บัตรยาก ชัด ๆ ท่านก็ไม่มีทางจะตั้งได้ ขึ้นตั้งไม่ครบสภาที่ท่านนี้ เห็นร
 ก็พอดีท่านก็ทำงานไม่ได้ ท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ เชิญท่านครวจิตครว

นายครวจิต สุขมินท : ผม ครวจิต สุขมินท จากจังหวัดอุทัยธานี
 ในส่วนที่ท่านหารือผมเห็นด้วยครับท่านครับ แต่เราต้องมีวิธีการที่จะแก้ไขต่อไป
 ถ้าในกรณีที่ไม่มีสมัครใจหรือตามตัวไม่พบ อำนาจในการแต่งตั้งอะไรต่าง ๆ
 จะอยู่ที่ใคร อยู่ที่ประธานหรือเปล่าหรือว่าผมจะต้องเสนอรายชื่อคนใหม่ให้
 ประธานเป็นผู้วินิจฉัย ผมอยากขอทราบ เรียนหาหรือท่านว่า ในมติที่ประชุม
 เมื่อวันที่ ๑๕ เรากำหนดให้ทั้ง ๔ ท่านรวมทั้งประธานอีก ๑ เป็น ๑๑
 เป็นผู้ไปสรรหาอีก ๕ คน ถูกต้องหรือไม่ครับ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ครับ

นายครวจิต สุขมินท : ที่นี้ปัญหามันอยู่ตรงที่ว่าทุก ๆ จังหวัด
 ตอนนี้เป็นส่วนมากแล้วมีการกำหนดตัวบุคคลขึ้นมาเองโดยประธาน ซึ่งมีไม่ตรง
 กับมติ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เพื่อสะดวกในการทำงานของท่านสมาชิกทั้งหลาย ผมอยาก
 จะขอเพิ่มเติม นี้เรียนหาหรือนะครับว่า สิ่งที่ผมพูดไปนี้จะเลยขั้นตอนนั้นมา
 หรือเปล่าไม่ทราบ ผมอยากจะหารือได้หรือไม่ครับว่า เราเพิ่มลงในมติหนึ่งว่า
 ในส่วนของการคัดเลือกนี้ะครับ ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
 ในส่วนตรงนั้นผมอยากขอเพิ่มเติม แล้วสิ่งที่เรายังไม่ได้อำนาจในการเลือกตั้งกรรมการทำงาน

ของกรมการวิชาการวิสามัญระดับจังหวัด แน่นนอนครับในส่วนที่เราขอแต่งตั้ง ๑๕ คน
ทุกคนยอมที่จะร่วมมือทำงานกับเรา แต่อย่าลืมนะครับว่าปัญหาของกาที่เราต้อง
มานั่งแก้ไขรัฐธรรมนูญไม่ได้อยู่ในเขตอำเภอเมืองอยู่ในเขตชนบท บางที่ก็
ห่างไกลเป็น ๑๐๐ กิโลเมตรก็มี ๕๐ - ๕๐ กิโลเมตรก็มี ที่นี้ปัญหาของเวลา
เราทำงาน เรามักจะพูดแต่เพียงว่าเราจะรับฟังความคิดเห็น แต่ในขณะเดียวกัน
เราไม่ลื้อออกไปหาเขา เมื่อเวลาเขาออกไปทำงานจริง ๆ แล้วนะครับท่าน
ผมยืนยันได้เลยว่าจะมีผู้ทำงานเข้าหน้ากันอยู่แต่เพียง ๕ - ๕ ท่าน คิดว่า
ไม่น่าจะเกินในส่วนตรงนั้น แล้วถ้าหากมีปัญหาอย่างนั้นเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ๆ
ในระยะเวลาเริ่มแรกสัก ๕ ครั้ง อำนาจในการแต่งตั้งถอดถอนอะไรต่าง ๆ
จะอยู่ที่ใคร ผมก็คิดว่าถ้าหากเราไม่วางมาตรการในส่วนตรงนี้ไว้เราก็ต้อง
หอบเรื่องกลับมาหารือท่านประธานอยู่ตลอดเวลา ในส่วนตรงนั้นผมเองก็
อยากจะหารือท่านว่าเราควรจะมีมาตรการแก้ไขอย่างไร ชอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ขอขอบคุณครม.ที่ยกปัญหา มา
 ผมว่าตรงนี้อาจเป็นอย่างเดิมไปก่อน เพียงแต่ขอเพิ่มเติมว่า ให้มีกำหนด
 ระยะเวลาตอบรับให้ชัดเจน ภายใน ๓ วัน ๗ วันอะไร ท่านก็ทำอย่างที่สภามีมติไป
 ตามที่มหาวิถีก่อนแล้วกัน หลังจากผ่านพ้นตรงนั้นไปแล้ว แล้วยังมีปัญหาอะไรอีก
 ค่อยหาหรือกันนอกรอบแล้วค่อยมาหาหรือในสภา นี่ เพราะว่ามีอีกเยอะ
 ในการทำงานของเรา แต่ถ้าเราเอาปัญหาเยอะ ปัญหาแต่ละแห่งมาหาหรือกัน
 ตรงนี้หมดก็จะทำให้เวลานั้นมีค่าที่สำคัญของเราตรงนี้จะต้องไปหมกกับสิ่งที่จุกจิก
 ซึ่งไม่ใช่เรื่องใหญ่ที่เราจะแก้ไข ซึ่งไปหาหรือกันข้างนอกก็จะสะดวกกว่า
 ท่านสมนึกครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : ท่านประธานที่เคารพ ผม สมนึก
 ชูวิเชียร จากจังหวัดเลย ผมขอเรียนหาหรือเรื่องการแต่งตั้งกรมการ
 วิชาสามัญ สำหรับคนที่ยังตามไม่ทัน^{นี้!}ก็จะประกาศหนังสือพิมพ์ แต่เนื่องจากว่า
 เป็นงานเร่งด่วนจะเสนอต่อสภาว่าขอแต่งตั้งบุคคลที่พบไปก่อนจะได้หรือไม่

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ความจริงได้ณะครับ
 แต่ขอทำเลขท่านสมนึกครับ เพราะว่าในช่วงต้นเรามุ่งงานที่จะทำได้โดยที่
 เตรียมงานไว้บ้าง แต่ผมคิดว่าอาทิตย์หน้าที่เราประชุมก็คงจะได้ข้อเพิ่มเติม
 ถ้าเราเริ่มทำหนังสือแจ้ง ลงทะเบียนตอบรับให้ชัดเจน แล้วก็ถ้าไม่แจ้ง
 หรือไม่ตอบก็ถือว่าสละสิทธิ์ไปโดยปริยาย ก็คงไม่เกิน ๗ วัน หรือท่านจะ
 กำหนด ๕ วัน แต่อย่ากำหนดกระชั้นนักให้โอกาสเขาบ้าง เพราะบางทีเขาก็
 รับผิดชอบช้าบ้างอะไรบ้าง ถ้าไม่เกิน ๗ วันผมเชื่อว่าในวันจันทร์หน้า
 เราก็คงจะมีคำตอบมาแล้ว วันอังคารหน้าเราก็คงมีการเสนอได้หลายจังหวัด
 ผมว่าอย่างนั้นนะครับ เชิญท่านสมนึกครับ

ร้อยตรี สมนึก ชูวิเชียร : ผมขออนุญาตอีกครั้งได้ขอรับ คือถ้า
 อย่างที่ท่านประธานพูดหมายความว่าไม่ต้องประกาศหนังสือพิมพ์ก็ได้ใช่ไหมครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ครับ ไม่ต้องประกาศ แต่บังเอิญ
 ผมพูดเมื่อก็หมายความว่าพูดผ่านสื่อมวลชน ไหน ๆ ก็รายงานเรื่องอื่น
 เราก็เออะแล้วก็รายงานเรื่องนี้ให้เราหน่อย นึกว่าเป็นความร่วมมือกับสภาว่าง
 ก็แล้วกันนะครับ ก็เอากันอย่างนี้ และผมก็จะแจ้งให้ทางเลขาธิการว่าแจ้งไป
 ทางวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ด้วย ประกาศทางกรมประชาสัมพันธ์ก็ถือว่า
 ใช้ได้แล้วนะครับ เพื่อให้ทางของเราเป็นไปอย่างรวดเร็ว เวลานี้มันจำกัดจำเขี่ย
 พวกเราจริง ๆ มีวอร์กันไปรอกันมาก็พอดีไม่ต้องทำงานกัน ผมขอจบวาระ

เรียงแต่งตั้งกรรมมาธิการวิสามัญคณะกรรมาธิการ เชิญท่านเหลื่อม ขอบกัยณะควับ
เชิญเลขควับ

นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์ : เรียนท่านประธานที่เคารพ กระผม
นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์ ส.ส.ร. จากจังหวัดสุรินทร์ กระผมเมื่อได้รับมติจาก
ที่ประชุมแล้วก็ไปประชุมที่จังหวัดโดยเชิญทุกท่านมาประชุมก็มาครบกันพอดี
ผมก็เลยเรียนว่าที่ประชุมของเราไม่ได้มีมติอย่างนั้น ๆ แล้วทุกคนเขาก็
พอใจครับ แต่ผมลืมไปอีกหนึ่งว่าไม่ให้ เขามีหนังสือยืนยัน แต่ให้เขายืนยันใน
ที่ประชุมว่าขินดีรับ ผมก็เลยบอกว่าถ้าใครไม่ขินดีรับก็ให้บอกมาเดี๋ยวนี้
ไม่อย่างนั้นผมก็จะไม่รายงานมายังท่าน กระผมเพิ่งได้รับหนังสือเพราะว่า
ค้นหาไม่ได้ ชื่อเหล่านั้นมีดังนี้ครับ กรรมมาธิการวิสามัญฟังความคิดเห็นและ
ประชาสัมพันธ์ จังหวัดสุรินทร์ ๑. นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์ เป็นประธานคณะ
ได้ยมติสภาว่ารัฐชวกรมคณะ ๒. นายจรัส หนพันธ์ ๓. นายอมลัน วัฒนะรัตน์
๔. นายเลิศชาย รัตนสุรีย์ ๕. นายภูวเนตร สุจินพรมัง ๖. นายศิริ จันทร่แดง
๗. นายสมัย ยอดพรหม -----

๘. นายสุวัฒน์ โสกุลประกิจ ๙. นายสุวิษ บรูณ์เจริญ ๑๐. นายสวิน นิลเพชร
 ๑๑. นายธีรกุล หาญบาง ๑๒. นายชัยรัตน์ มาประณีต ๑๓. นายอิสรา จิวัญญาเนตร์
 ๑๔. นายแพทย์สุทัศน์ เจริญรัตน์ ๑๕. นายประสิทธิ์ มากวงศ์ เป็นกรรมธิการ
 วิสามัญประจำจังหวัดสุรินทร์ครบ ขอประทานกราบเรียนเพื่อรับรอง
 (มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : มีผู้รับรองถูกต้องและครบ
 มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอื่นใหม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถ้าไม่มีก็ถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติ
 กรรมธิการวิสามัญประจำจังหวัดสุรินทร์ ตามที่ท่าน ส.ส.ร. เหลื่อม เสนอ
 ลงท่านเลขาธิการอ่านรายชื่อตามตัวอักษร เพื่อสอบให้ตรงกับทางท่านผู้เสนอ

นายพนิต อารยะศิริ (รองเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ
 ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขาธิการสภาว่างรัฐธรรมนุญ) : รายชื่อ
 คณะกรรมธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและประชาสัมพันธ์ ประจำ
 จังหวัดสุรินทร์ ๑. นายเหลื่อม พันธุ์ฤกษ์ ประธานคณะกรรมธิการวิสามัญ
 ๒. นายวีร ทัพพันธ์ ๓. นายอมมสิน วัฒนะรัตน์ ๔. นายเลิศชาย รัตนสุรย์
 ๕. นายภูวเนตร สุจินทรัพย์ ๖. นายศิริ จันทรแดง ๗. นายสมัย ยอดพรหม
 ๘. นายสุวัฒน์ โสกุลประกิจ ๙. นายสุวิษ บรูณ์เจริญ ๑๐. นายสวิน นิลเพชร
 ๑๑. นายธีรกุล หาญบาง ๑๒. นายชัยรัตน์ มาประณีต ๑๓. นายอิสรา จิวัญญาเนตร์
 ๑๔. นายแพทย์สุทัศน์ เจริญรัตน์ และ ๑๕. นายประสิทธิ์ มากวงศ์

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ถูกต้องและครบ ยังมีจังหวัดไหน
 ที่จะเสนออีกใหม่ครับ เชิญครับคุณละออ.

นายเอก วรพทอง : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม เสนอ
 ละออ พี่ชายอดีต ส.ส. ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : ขออภัยครับ

นายเอก วรพทอง : ผมอยากจะหาชื่อ เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการ
 ๔ คนที่เราขอเชิญเขาขึ้น ถ้าไม่ครบเราจะเลือกบุคคลที่จะตั้งคณะกรรมกา
 ๑๑ คนที่ ๑๒ ต่อ ๆ ไปจะได้ใหม่ครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : คืออย่างไรครับ สมว่าเมื่อเราได้คน
 จำนวนหนึ่งใน ๔ คนมาแล้ว ผมว่าเราไม่จำเป็นต้องจะไปเอาคนที่รองมา แต่ว่าสภานี้
 เปิดโอกาสดีมาก เปิดโอกาสให้ไปหาสมัคร เป็นผู้ทรงคุณ หรือผู้ทรงคุณในจังหวัด

เพราะฉะนั้นถ้าท่านเห็นว่าคนแล้วดับติดไปอยู่ในข่าย เอามากก็ไม่มีปัญหา หรือถ้าจะเอาท่านที่อยู่ในลักษณะเป็นผู้นำองค์กร หรือผู้นำสถาบันอะไรต่าง ๆ ในพื้นที่ของท่านเข้ามา ขอให้ครบ ๑๕ คน ก็ใช้ได้ครับท่านเอก ขอขอบคุณครับ

นายเอก วรพรทอง : ขอเพิ่มเติมอีกนิดนะครับ เราจะตั้งที่ปรึกษาด้วยได้ไหม

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ที่ปรึกษาตั้งไปเลยก็ท่านก็ได้ไม่ต้องมาขอมติที่นี้ ตั้งเลย มากยิ่งดีนะครับ ขอขอบคุณครับ ผมขอจบวาระเรื่องการแต่งตั้งกรรมการวิสามัญคณะครับ

วาระต่อไปเป็นเรื่องอื่น ๆ ที่กระผมได้หารือ แล้วยกที่ประชุมพิจารณาแล้วว่าสมควรที่จะนำมาปรึกษากันในที่นี้ นั่นก็คือการอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของการเมือง เรื่องที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญหรือเรื่องการเมืองทั่วไปที่เป็นสาระน่าจะหยุดถกในการร่างรัฐธรรมนูญ ก็ขอเรียนเท่าความเข้าใจตามทีพวกเราได้พูดกันเมื่อวานนี้ว่า การอภิปรายครั้งนี้เป็นการเสนอความคิดเห็นคือ เรียกว่าคิดตั้ง ๆ คิดแล้วพูดออกมา ไม่ได้ผูกมัดว่าที่พูดไปแล้วจะเป็นไปตามที่ผู้คิดหรือผู้เสนอได้เสนอออกมาเพราะเราไม่มีมติ แต่การที่เราคิดหรือเราเสนอในที่ประชุมนี้ เพื่อที่จะได้จุดประกายความคิดของพี่น้องประชาชนที่สนใจการร่างรัฐธรรมนูญ ว่าเราผู้ได้รับมอบหมายจากวิสภาที่ดี จากจังหวัดของเราก็ดี ท่านเป็นผู้ร่างนั้น -----

ได้มีความคิดความเห็นเกี่ยวกับเรื่องปัญหาการเมืองนั้นกว้างขวาง กับถ่มถ่ม
 ถ่มถ่มถ่ม ถ่ม
 ให้ประชาชนได้แสดงความเห็นมา และถ้าประชาชนได้เห็นความเห็นถ่มถ่ม
 พวกเราในเบื้องต้น สิ่งใดที่ตรงใจเขา เขาก็อาจจะเสนอสนับสนุนเข้ามา
 สิ่งใดที่ไม่ตรงหรือ เขาไม่เห็นด้วย อาจแสดงความเห็นคัดค้านหรือเพิ่มเติม
 ให้กับทางเรา มา ตรงนั้นจะเป็นประโยชน์ในสภาวระกอบการพิจารณา
 ไม่มีใครผิด ไม่มีใครถูก เรื่องของการเมืองนั้นเป็นเรื่องแต่ความเห็นไม่ตรงกัน
 แต่ที่เราเอามาใช้ก็คือเอาความเห็นที่ตรงกันมากที่สุด คือเสียงข้างมาก
 ตรงนั้นจะรับก็จะทำให้งานของเรานั้นไปได้ดี ถ้าเราท้วงความเข้าใจกัน
 ในเบื้องต้นอย่างนี้ไว้ แล้วผมก็เชื่อว่าบางท่านเมื่อเห็นว่าท่านที่ได้อภิปราย
 ไปก่อนแล้วได้พูดปัญหาที่ตัวเองอยากจะพูด แต่บังเอิญว่ามีเพื่อนสมาชิก
 ได้พูดไปแล้ว ท่านก็เลยงดที่จะไม่พูด ก็ถือว่าเป็นความดีงามในการประชุม
 อย่างหนึ่ง คือไม่ต้องไปพูดซ้ำกับคนอื่น แต่มีใ้หมายความว่าคนไม่พูดนั้น
 จะไม่มีความคิดหรือไม่มีความเห็น ถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่มถ่ม
 ได้ทราวด้วยนะครับ เป็นการอภิปรายประเด็นปัญหาที่คิดว่า เป็นความเห็น
 เป็นสิ่งที่อยากให้เป็นอยากให้แท้ เพียงแต่อยากนะ แต่เขาจะแก้ตาม
 หรือไม่แก้ก็เป็นเรื่องของกาพิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายที่หลังจากประกอบ
 การฟังความคิดเห็นจากประชาชนแล้วนะครับ ท่านผู้ใดพร้อมแล้วผมขอ
 ความกรุณานะครับ บังเอิญว่าเป็นเรื่องนี้อาจจะยาวบ้างอะไรบ้าง
 ก็ขอให้อ่าน ๑๕ นาที เพราะเรามีเพื่อนสมาชิกมากด้วยกันนะครับ
 ท่านโกเมศยกก่อน อยู่ข้างหน้าด้วย ตัว ก พลดี(เห็นกัน) (เสียงครับ)
 นายโกเมศ ชวีญเมือง : ท่านประธานที่เคารพครับ
 ผม นายโกเมศ ชวีญเมือง สมาชิกสภาว่างรัฐชรวรมนูญ สาขากฎหมาย
 มหาชน ท่านประธานที่เคารพ เป็นความคิดจากความคิดที่ว่าถ้าอำนาจรัฐ
 ในการจัดระเบียบการปกครองประเทศนั้น เป็นอำนาจที่จำเป็นที่มีอยู่
 เพื่อการกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข
 และสันติ และเป็นอำนาจที่ควรจัดทำขึ้นและอาจจะมีการแก้ไขเพื่อ
 ความเหมาะสมสำหรับสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย ในการจัดระเบียบ

การปกครองนั้นอาจจะเกิดขึ้นโดยความยินยอมหรือความตกลงร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง หรืออาจจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้ถูกปกครองได้ต่อสู้เรียกร้องทวงสิทธิ์ เพื่อการจัดการปกครองตนเอง นั่นคือสังขรมสากลในของทั่วทุกสิ่งคตทั่วโลก การมีสภาว่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ ท่านประธานที่เคารพ กระผมถือว่าเป็นประวัตติศาสตร์หน้าใหม่ ของสังคมไทยที่ได้มีการเลือกผู้แทนทางอ้อม และให้ผู้แทนเหล่านั้นทำหน้าที่ที่เรียกว่า ผู้ยกวางรัฐธรรมนูญ หรือที่เรียกในภาษาวิชาชีพว่า สากลว่า คอนสตีติวชั่นไรเตอร์ (Constitution Writer) และเมื่อผู้แทนเหล่านี้โดยปกติแล้วผู้แทนเหล่านี้เมื่อยกวางรัฐธรรมนูญเสร็จ ก็ให้แก่มณฑลหน้าที่ของหน้าที่ยกวางรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นจาก รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๑ ตรี สวรรคสาม เป็นเรื่องที่มีการจัดทำ รัฐธรรมนูญครั้งนี้จะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งก็แปลโดยปริยายได้ว่ากาที่ผู้ยกวางรัฐธรรมนูญจะคิดแต่เพียงลำพัง ถือที่สนคติความเห็นของผู้ยกวางรัฐธรรมนูญคนเดียวไม่ได้ ควรจะคิด คู่ขนานกับความคิดเห็นของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งการกระทำอย่างนี้ เหมือนกัน ในทางสากล ภาษาฝรั่งเศสเขาเรียก ก็องวังซีอ็อง (Convention) หรือเรียกว่า คอนเวนชั่น (Convention) คือเป็นการตกลงร่วม ระหว่างผู้แทนกับราษฎร -----

ท่านประธานที่เคารพครับ จากจุดหลักการทางวิชาการในการจัดทำรัฐธรรมนูญ ที่กระทำอยู่ในทางสากลนั้น ทั้งผู้ร่างรัฐธรรมนูญและผู้กร่างและประชาชน ผู้เสนอความคิดเห็นควรมีการเตรียมการขึ้นต้นก่อนจะจัดทำรัฐธรรมนูญที่ เรียกว่า พรีโอเปอเรชั่น (Pre - operation) เป็นการเตรียมการขึ้นต้น การเตรียมการขึ้นต้นนั้นก็คือ การตั้งคำถามที่เป็นประเด็น ที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้น ในสังคม ที่เรียกในท่านองว่า บัญชีรายชื่อ ประเด็นปัญหา ที่เรียกว่า เช็คลิสต์ (Checklist) เพราะฉะนั้นจากบัญชีเหล่านี้ผมเข้าใจว่าเป็นบัญชีปัญหาที่ควร ครอบคลุมให้กว้างขวางทุกประเด็นที่อยู่ภายในใจของผู้ร่างรัฐธรรมนูญ ภายใน ความต้องการของประชาชนผู้ต้องการแก้ไข คำถามเหล่านี้จึงเป็นคำถามที่ เรียกว่าเป็นคำถามเชิงนิติรัฐศาสตร์ที่ผู้ร่างรัฐธรรมนูญของทุกสังคมจะต้องถาม และตอบตนเองเสียก่อน คำถามลักษณะนี้มีส่วนดีตรงที่ว่าไม่ เป็นการขึ้นนำ แต่เป็น การเปิดประเด็น เพื่อให้เกิดความตื่นตัวในการกระตุ้นเตือน เพื่อช่วยกันคิด และช่วยกันตอบ จากนั้นเมื่อคิดและตอบ ทั้งสมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญเอง หรือประชาชนเองก็มีสิทธิส่วนเสนอต่อองค์การจัดทำรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง ก็คือกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ หรืออาจจะผ่านองค์การที่อยู่ในระดับจังหวัด คือคณะกรรมการวิสามัญระดับจังหวัด ประเด็นที่ผมพอจะนึกได้ในช่วง ที่ให้เวลาผมเพียง ๑๕ นาทีนี้ ผมขออนุญาตแบ่งเป็นหมวดหมู่ในลักษณะที่เป็น ประเด็นที่ควรปรับปรุงแก้ไขตามตัวบทที่มีอยู่แล้วหรือควรแก้ไขเพิ่มเติมบัญญัติ เสริมเข้าไป

ประเด็นแรกก็คือ สิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทย ผมขอ อนุญาตตั้งเป็นคำถาม ผมจะไม่ตอบเอง แม้ว่าผมอาจจะมีคำตอบอยู่ในใจแล้ว ก็ตาม ในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของชนชาวไทยนั้น บุคคลมีความเท่าเทียม กันจริงในสายตาของกฎหมายหรือไม่ ผมอยากทราบเรียงถึงท่านสมาชิก สสร. และประชาชนที่รับฟังอยู่ทางบ้านด้วย ว่าบุคคลมีความเท่าเทียมกันจริงหรือเปล่า ในปัจจุบันนี้ หรือยังมีความแตกต่างกันอยู่ตามเผ่าพันธุ์ ตามศาสนา ตามเพศ หรือมีความเป็นระดับ ระดับความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกันอยู่ อันที่ ๒ สิทธิ ต่าง ๆ ที่กำหนดโดยหลักแล้วควรมีสิทธิทางการเมือง ทางกฎหมายหรือเปล่า หรือว่าพลเมืองย่อมมีสิทธิทาง เศรษฐกิจและสิทธิทางสังคมชุมชนด้วย เช่นสิทธิ ในการมีที่ดินทำกิน สิทธิในทรัพยากรธรรมชาติ ในการรักษาพยาบาล การศึกษา เป็นต้นด้วยหรือไม่ อย่างไร สิทธิดังกล่าวข้างต้นถือว่าเป็นสิทธิที่มีอยู่เดิม ติดตัวตามธรรมชาติ หรือเป็นสิทธิที่รัฐให้ในภายหลัง ถ้าเป็นสิทธิที่รัฐให้ใน

ภายหลังก็แสดงว่ารัฐสามารถขัดเค้นได้อย่างนั้นหรือเปล่า ๕. การคุ้มครองสิทธิของคนที่อ้างว่าควรกำหนดไว้หรือไม่ หรือจะเพิ่มเติมหรือจะลดอย่างไร จะเปิดโอกาสให้มีการอพยพเข้าสู่ประเทศไทยด้วยวิธีการอย่างไรด้วยเงื่อนไขอย่างไร เช่นคนงานของพม่าที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน หรือปัญหาของเขมรผู้อพยพ ๖. การเป็นพลเมืองจากกาสิโนสัญชาติธรรมมีลักษณะอย่างไร มีเอกลักษณ์อะไรบ้าง จะได้รับความคุ้มครองอย่างเดียวกับพลเมืองที่เกิดในดินแดนประเทศไทยหรือไม่ การโอนสัญชาติควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ มีเงื่อนไขอย่างไร ๗. การกำหนดค่าทดแทนในการที่รัฐเวนคืนสังหาริมทรัพย์ของราชวชนั้น ต้องชดเชยเป็นธรรมและชดเชยตามราคาซื้อขายปกติตามตลาด หรือรัฐเป็นผู้กำหนดเอง ๘. ต้องรอให้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลเท่านั้น จึงจะสามารถสั่งปิดโรงพิมพ์ หรือห้ามทำการพิมพ์หรือไม่ ควรบัญญัติให้ชัดเจนหรือไม่ ๙. เสรีภาพในความลับของบุคคล ควรรับรองให้เด็ดขาดเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญของสหภาพโซเวียตเก่าหรือของญี่ปุ่นหรือไม่ ซึ่งรับรองว่าเด็ดขาดแล้วละเมิดมิได้ในความลับของประชาชน ๑๐. ข้อมูลข่าวสารใดหรือของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจใดที่กระทบต่อการดำรงชีวิตของบุคคลควรหรือไม่ที่จะได้รับรองสิทธิไว้อย่างเด็ดขาด ในกรณีที่ข่าวสารข้อมูลนั้นทำให้การดำรงชีวิตของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปหรือเสียหาย ๑๑. หน้าที่ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกๆระดับ เป็นหน้าที่เด็ดขาดที่ต้องปฏิบัติตามหรือไม่ ถ้าหากว่าไม่ไปใช้หน้าที่ในการเลือกตั้งนั้น จะมีสภาพบังคับ ซึ่งผมไม่ขออนุญาตใช้คำว่า โทษ แต่ใช้คำว่า สภาพบังคับ ที่เรียกว่า แซงก์ชัน (Sanction) หรือไม่ แต่ถ้าปฏิบัติแล้ว บุคคลที่ออกไปใช้หน้าที่ในการเลือกตั้งในทุกๆระดับนั้น ควรได้รับสิทธิพิเศษจากรัฐอย่างไรบ้าง เช่นในประเทศออสเตรเลียและสิงคโปร์ ให้สิทธิในการลดหย่อนภาษีต่าง ๆ ภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดิน เป็นต้น-----

ในประเด็นที่ ๒ ในเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจ
อำนาจปกครองหรืออำนาจอธิปไตยจะแบ่งเป็นฝ่ายอะไรบ้าง จะแบ่งเป็น
การนิติบัญญัติที่เรียกว่าลีสเลทฟ ฟังก์ชัน (Legislative function)
หรือเปล่า หรือการตุลาการหรือการบริหารอย่างเดิมหรือไม่ จะแบ่งเอากัน
เด็ดขาดหรือไม่ หรือจะเชื่อมโยงกันตามทฤษฎีว่าด้วยดุลยภาพแห่งอำนาจหรือไม่
หรือจะอยู่ภายใต้ระบบรัฐสภาที่มีการตรวจสอบและถ่วงอำนาจกันหรือไม่
อำนาจบริหารจะให้บุคคลคนเดียวคือนายกรัฐมนตรี จะทรงพลังอำนาจโดยลำพัง
หรือจะให้คณะบุคคลคือคณะรัฐมนตรีมีส่วนรับผิดชอบในอำนาจหรือไม่ ฝ่ายบริหาร
มีสิทธิเสนอกฎหมายได้หรือไม่ หรือมีสิทธิยับยั้งคือวีโต้ (Veto) กฎหมายนั้น
ได้หรือไม่ อำนาจในการยุบสภาผู้แทนราษฎรเป็นอำนาจเด็ดขาดของนายกรัฐมนตรี
ตามลำพังหรือจะให้คณะรัฐมนตรีมีส่วนลงความเห็นด้วยอย่างไร ถ้ามีส่วนลงความเห็น
นั้นก็จะต้องมีมติของคณะรัฐมนตรี จะเอา ๑ ใน ๒ หรือ ๓ ใน ๔ ของจำนวน
คณะรัฐมนตรีที่ประกอบขึ้น ทั้งนี้เพื่อไม่ให้อำนาจนั้นตกอยู่กับบุคคลเพียงคนเดียว
ข้อ ๑๖. นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นควรเป็น ส.ส. หรือไม่ วิธีการ
คัดเลือกจะอย่างไร จะให้สภาคัดเลือกหรือจะตกลงกันเองระหว่าง
หัวหน้าพรรคการเมืองก่อนเสนอชื่อเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งฝ่ายนิติบัญญัติจะกำหนด
ให้มีสภาเดียว ๒ สภา หรือไตรสภา หลักการการเป็นตัวแทนวงชนนั้นมีหลักการ
อย่างไรบ้าง มีหลักการมากกว่า ๑ หลักการหรือไม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
มาจากฐานอะไร มาจากฐานทั้งประเทศตามบัญชีรายชื่อหรือปาร์ตี้ ลิสต์
(Party list) หรือจากเขตเลือกตั้งของจังหวัดนั้นรวมกันหรือไม่ นอกจาก
ภารกิจในการเสนองพิจารณากฎหมายแล้วควรกำหนดให้สภามีภารกิจอื่นหรือไม่
เช่น ให้สภามีอำนาจควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินโดยการอนุมัติหรือไม่อนุมัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือการตรวจสอบฝ่ายบริหารโดยการตั้งกระทู้ถาม
หรือการยื่นญัตติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายบุคคลหรือทั้งคณะหรือไม่

ข้อต่อไป คุณสมบัติของผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะคงไว้ตามเดิม
หรือไม่ เช่นการบังคับให้สังกัดพรรคการเมือง หรือการหมดสมาชิกภาพของ
สมาชิกในกรณีที่พรรคการเมืองมีมติขับให้ออก ข้อ ๒๑ การเป็นสมาชิก
พรรคการเมืองพรรคหนึ่งพรรคใดก่อนการเลือกตั้งทั่วไป ควรกำหนดไว้หรือไม่
ว่าผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นต้องเป็นสมาชิกของพรรคที่พรรคส่งรายชื่อ
เข้ารับสมัครก่อนการเลือกตั้งมีเงื่อนไขเวลาเท่าไร ๑ ปี หรือ ๒ ปีอย่าง แบบเดียวกับ
ที่สหรัฐอเมริกา ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขายพรรคก่อนหน้าฤดูกาลเลือกตั้ง ทั้งนี้

เพื่อป้องกันพรรคเฉพาะกิจข้อ ๒๒ จำนวนสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรควรกำหนด
 สัดส่วนตามจำนวนประชากรสัดส่วนเท่าใด จะสัดส่วนจำนวน ๒๐๐,๐๐๐ คน ต่อ
 ผู้แทนราษฎร ๑ คน ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญปี ๒๕๓๕ ปี ๒๕๔๕ ปี ๒๕๕๐ หรือ
 จะกำหนดแบบปัจจุบัน คือ ๑๕๐,๐๐๐ คน ต่อ ส.ส. ๑ คน ข้อ ๒๓ การเลือกตั้ง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะใช้ระบบอะไร จะใช้ระบบแบ่งเป็น ๑ เขต ๑ คน
 เลือก ส.ส. ได้คนเดียวหรือไม่ หรือจะใช้ระบบเขตใหญ่ ส.ส. ๓ คน แต่เบอร์เดียว
 หรือจะใช้ระบบ ๑ คน ๑ เสียง ที่เรียกว่า วัน แมน วัน โหวต (One man one vote)
 เช่นในจังหวัดหนึ่งมี ส.ส. ได้ ๖ คน ประชาชนมีสิทธิออกเสียงได้ ๑ คะแนนเสียง
 นับคะแนนเสียงสูงสุดนาย ๑ นาย ๒ นาย ๓ นาย ๔ นาย ๕ นาย ๖ ก็ได้
 เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ประชาชนอาจจะเลือกนาย ๓ ได้คนเดียว หรือ
 เลือกนาย ๖ หรือเลือกนาย ๑ นับคะแนนสูงสุดคนเดียวอย่างนี้จะดีหรือไม่ เหมาะสม
 หรือไม่ เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นหรือไม่ หรือจะใช้ระบบสัดส่วน คือในวันเลือกตั้ง
 ประชาชนมีสิทธิออกไปใช้สิทธิได้ ๒ เสียง เสียงที่ ๑ คะแนนเสียงแรกเลือกพรรค
 ตามบัญชีรายชื่อบุคคลปาร์ตี้ ลิสต์ และคะแนนที่ ๒ เป็นการเลือกบุคคลตามเขตเลือกตั้ง
 จำนวนบุคคลที่พรรคเสนอชื่อตามบัญชีของพรรคตามบัญชีรายชื่อ นั้นจะมีจำนวนเท่าใด
 อัตรา ๑ ต่อ ๑ แบบเยอรมันหรือไม่ ถ้าเยอรมัน ๒๕๕ คน ๒๕๕ เขต ยกเว้น
 นครเบอร์ลิน หรือจะเอาแบบญี่ปุ่น อัตราส่วน ๓ ต่อ ๒ ๓๐๐ เขตเลือกตั้ง ปาร์ตี้ ลิสต์
 ๒๐๐ หรือสำหรับประเทศไทยเหมาะสมเท่าไร ๓ ต่อ ๑ หรือ ๓ ต่อเท่าไร อันนี้
 หมอชอฟกั๊วเป็นคำถาม เป็นประเด็น-----

หรือควรกำหนดด้วยหรือไม่ว่า ส.ส. ที่ได้รับจากการเลือกตั้งจากระบบบัญชีข้างต้นเท่านั้นถึงจะเป็นรัฐมนตรีได้ หมายความว่าพรรคการเมืองสามารถเปิดตัวบุคคลที่อยู่ในปาร์ตี้ลิสต์เท่านั้น และบุคคลเหล่านี้เท่านั้นที่ผ่านระบบการเลือกตั้งแบบบัญชีจะเป็นรัฐมนตรีได้ ส่วน ส.ส. ที่มาจากเขตเลือกตั้งสมควรหรือไม่ที่ว่าจะไม่ให้ เป็นรัฐมนตรี ข้อ ๒๘ การนับคะแนนควรเปลี่ยนเป็นการนับคะแนนที่อำเภอหรือที่จังหวัด การนับคะแนนที่อำเภอหรือที่จังหวัด จะทำให้น้ำหนักของการ เป็นหัวคะแนนลดลงจริงหรือเปล่า วิธีการป้องกันการเปลี่ยนทับบัตรหรือการทุจริตขณะเคลื่อนย้ายที่เกิดขึ้นที่ฟิลิปปินส์ การเลือกตั้งคราวที่แล้วมีวิธีการป้องกันอย่างไร

ข้อต่อไปเหลืออีกนิดเดียวครับท่านประธาน เรื่องกรรมาธิการควรกำหนดให้คณะกรรมการวิสามัญเสนอแนะการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะรับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ หากเห็นว่าควรให้มีคณะกรรมการดังกล่าวข้างต้นจะเกิดผลดี เช่นไร เช่น การที่ ส.ส. ผู้ซึ่งทราบความต้องการของประชาชนในระดับรายละเอียดของจังหวัดสามารถเสนอความเห็นไว้ตั้งแต่ขั้นเตรียมการงบประมาณแผ่นดินร่วมกับสำนักงานงบประมาณ ก่อนที่จะเสนอเข้าสู่ ครม. ก่อนที่ ครม. จะเสนอเข้าสู่สภาเพื่อขออนุมัติงบประมาณนั้น ส.ส. เหล่านั้นอาจจะได้เสนอโครงการ เป็นความต้องการของประชาชนที่อยู่ในจังหวัดนั้น วิธีการนี้จะทำให้น้ำหนักหรือความสำคัญของงบประมาณจังหวัดที่มีปัญหาขึ้นอยู่กับปัจจุบันลดลงไปหรือไม่ ข้อ ๒๖ ควรกำหนดให้อำนาจคณะกรรมการมีสิทธิ เรียกเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือของประชาชนมาให้ข้อเท็จจริงความเห็นแก่คณะกรรมการหรือไม่ เป็นการเพิ่มเติมอำนาจของคณะกรรมการ อย่างเช่นเดียวกับอำนาจของคณะกรรมการในอังกฤษ ในญี่ปุ่นและในเยอรมัน การให้อำนาจ เช่นว่านี้ควรบัญญัติไว้ด้วยหรือไม่ว่า กรรมาธิการแต่ละท่านเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้เพื่อควบคุมมิให้กรรมาธิการใช้อำนาจโดยมิชอบ ในขณะที่เดียวกันก็คุ้มครองกรรมาธิการซึ่งใช้อำนาจหน้าที่โดยชอบ

ท่านประธานที่เคารพครับ ผมคิดว่าเท่าที่ให้เวลาผม ๑๕ นาที และบัญชีประเด็นที่คลี่คลายที่ผมถามมา คิดว่าคงจะยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดของรัฐธรรมนูญ ในส่วนของความสัมพันธ์ของรัฐกับสังคมและท้องถิ่น เรื่องการกระจายอำนาจที่ดี เรื่องการคลังท้องถิ่นที่ดี เรื่องการจัดตั้งองค์กรมหาชนอิสระ ที่เรียกว่า อินดิเพนเด้นท์ แอดมินิสเตรทีฟ บอดี้

(Independent administrative body) นั้น หรือคณะกรรมการ ศาลปกครองก็ดี คณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญก็ดี ผู้ตรวจการรัฐสภาก็ดี ผมคิดว่าคงจะมีท่านอื่นเสนอเป็นคำถามและมีความเห็น ในช่วงนี้ผมขอ ทอบพระคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอขอบคุณท่านโกเมศครับ ตรงเวลาประจักษ์ ๗ เลขครับ ที่นี้ผมก็ขออนุญาตว่า ถ้าจะถึง ๑๕ นาที ประมาณสัก ๑ นาที หรือ ๒ นาที สรุปได้ ผมจะไม่เตือนโดยผ่านไมโครโฟน จะทำให้พวกเราชะงักและเสียสมาธิ ถ้าผมยกนิ้ว ๒ นิ้ว ก็เหลือ ๒ นาที ถ้ายกนิ้วหนึ่งคือเหลือ ๑ นาที ตอนนั้นท่านควรจะใช้ดุลยพินิจสรุปเองได้แล้วนะครับ ถ้าขึ้นไม่สรุปจะเสียโอกาส ขอเชิญทางซ้ายมือผมบ้างครับ ท่านสมคิด ศรีสังคม ครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม พันเอก สมคิด ศรีสังคม ^{ศิริ} สว. จากจังหวัดอุดรธานีครับ ก่อนที่กระผม จะเข้าประเด็น กระผมขอฝากท่านประธานไว้วันหนึ่งนะครับ เกี่ยวกับเรื่อง ของประชาชน คือประชาชนท่านกำลังฟังเราอยู่ แล้วก็อยากจะเข้าใจสิ่งที่เรา กำลังพูด ฉะนั้นท่านบอกว่าการอภิปรายในสภานั้นประชาชนก็ไม่ได้มีความรู้อะไร มากมาย ก็ขอฝากมาว่าขอให้ท่านผู้อภิปรายหรือ สว. ^{ศิริ} กรุณาใช้คำพูด ที่ไม่เป็นวิชาการ หรือว่าให้ประชาชนเข้าใจง่ายที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วเรื่อง ภาษาต่างประเทศนั้น ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ แล้วก็ขอตัด เพราะว่าเราไม่เข้าใจเลย แล้วเราจะไปขอความคิดเห็นจากท่านเหล่านั้นประชาชนนะครับ เมื่อเขา ไม่เข้าใจสิ่งที่เราพูดในสภาแล้ว เขาก็ไม่รู้จะให้ความคิดเห็นอย่างไร และ วัฒนธรรมในทางภาษาไทยเราเดี๋ยวนี้มันเสื่อมลงทุกวัน ภาษาต่างประเทศ กระเจยแพร่กซึมไปหมด ไม่ว่าสื่อมวลชน ไม่ว่าที่ไหน ๆ ภาษาไทยจะไม่เหลืออีกแล้ว อันนี้ละครับผมขอฝากท่านประธานได้พิจารณา ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมคิดครับ ผมพิจารณาเลขที่แล้วก็เห็นว่า สำหรับท่านที่อ้างถึงภาษาต่างประเทศ ก็ขอให้แปลทันทีเลย อย่างเช่นคำว่า ซอโทช คำว่า แบลค (Black) แปลว่า ดำ ก็บอกว่า แบลค ดำ เพราะภาษาต่างประเทศ ต่อไปก็จำเป็นเหมือนกัน เพราะสังคมเราโลกไร้พรมแดนแล้ว ได้ยินไว้บ้างก็ตี เหมือนกัน ต่อไปก็จะได้ยินขึ้นเรื่อย ๆ ภาษาไทยเป็นอยู่แล้ว พูดก็ได้แต่ขอให้แปล เราไม่ห้ามเสียทีเดียว ดีไหมครับท่านสมคิด

ชั้นเอก สมคิด ศรีสังคม : ครับ อันนี้ เวลาตรงไม่นับนะครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่นับครับ เป็นเวลานอก เสียงครับ

ชั้นเอก สมคิด ศรีสังคม : ทบพระคุณครับ ที่นี้กระผมขอเข้าประเด็น เรื่องที่กระผมจะแสดงความคิดเห็นต่อไปนี้ บางเรื่องกระผมมีความคิดเห็นอย่างนี้ แต่ไม่ผูกพันท่านผู้ใด เพื่อเป็นข้อเสนอนะว่าควรจะทำอย่างนี้หรือไม่ แต่กระผม ก็บอกว่าการสมควรจะทำจะเป็นอย่างนี้ ส่วนท่านผู้ฟังจะมีความคิดเห็นอย่างไรก็แล้วแต่ เรื่องที่กระผมจะพูดวันนี้ก็มี เรื่องนโยบายแห่งรัฐนิดหนึ่ง นอกนั้นก็คงจะ เกี่ยวกับรัฐสภาโดยเฉพาะประเด็นปัญหาที่น่าเรามาสู่การปฏิรูปการเมืองในขณะนี้ ก็คือว่าควรซื้อเสียง แล้วการซื้อเสียงมันโยงใยไปหลายอย่างหลายประเด็น เพราะฉะนั้นกระผมขอเข้าเกี่ยวข้องกับประเด็นนโยบายแห่งรัฐนิดหนึ่งนะครับ เรื่องนโยบายแห่งรัฐนี้เกี่ยวกับเรื่องการแข่งขันอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาประเทศ กระผมขอกล่าวย่อ ๆ อย่างนี้ครับ ในการพัฒนาประเทศ ในการบริหารราชการแผ่นดิน นี้เราแบ่งเป็นกระทรวง กบวง ความต่าง ๆ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงอะไรต่าง ๆ แบ่งไว้แยกกัน หรือจะกล่าวได้ว่า ไม่ให้ก้าวข้ามซึ่งกันและกัน หน้าที่ใครก็หน้าที่มัน แต่ที่นี้เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหม อยู่หนึ่งนะครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๐ กระผมจะไม่อ่านเผื่อไม่ให้เสียเวลา ในวรรคสุดท้าย บอกว่า กำลังทหารพึงใช้เพื่อการรบ การสงคราม การป้องกันประเทศมิให้เกิดสงครามอะไรต่าง ๆ และสุดท้าย ก็เพื่อการพัฒนาประเทศ อันนี้ครับเป็นประเด็นที่กระผมจะหยิบยกขึ้นกล่าวย่อ ๆ ผมไม่อยากจะให้กระทรวงกลาโหม เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ เรื่องนี้ ถ้ากระผมจำไม่ผิด ท่านประธานดูเหมือนจะร่วมกันพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๑๘ ด้วย ที่เรานับญาติเรื่องนี้ในสมัยสภานิติบัญญัติแห่งชาตินะครับ บอก เพื่อการพัฒนาประเทศที่ให้ทหารเข้ามา เรื่องนี้ก็เนื่องจากเห็นว่าทหาร ถูกเกณฑ์ไป เวลาว่างมีมาก เพราะฉะนั้นควรที่จะให้มาพัฒนาประเทศด้วย ที่นี้ในปัจจุบันนี้งบประมาณของเรากำกัด งบประมาณเราจะเน้นหนักไปในทาง

พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งขณะนั้นก็ยังไม่ผล แล้วงบประมาณในการป้องกันประเทศ ก็มีความจำเป็น แต่จำเป็นแค่ไหนนั้นก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ภายในประเทศ และ ภายนอกประเทศ เราจะเห็นว่ารัฐบาลปัจจุบันนี้ท่านพยายามตัดลด งบประมาณเกี่ยวกับการใช้จ่ายในทางทหารลง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าเราตัด เพื่อการพัฒนาประเทศนี้ แทนที่ท่านจะแบ่งงบประมาณของกระทรวงกลาโหม มาทำงานหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ท่านก็ไม่ตั้งท่าดริบ เพราะหน้าที่ทหารไม่ได้ให้มาสร้างถนนหนทาง ไม่ได้ให้มาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อะไรเลย หน้าที่ป้องกันประเทศอย่างเดียว -----

ถ้าหากว่าท่านจะต้องการสร้างถนนก็ให้ทหารช่าง เขาไปทำหน้าที่เกี่ยวกับทาง
ยุทธการหรือการยุทธอะไรก็แล้วแต่ นั่นเป็นอีกประเด็นหนึ่ง เพราะฉะนั้นกระผม
ขอฝากไว้อย่างนี้ กระผมไม่อยากจะให้ทหารมาทำหน้าที่ของพลเรือน การพัฒนา
ประเทศนี้เป็นของฝ่ายกระทรวง ทบวง กรมอื่น ให้ทหารท่านไปทำในด้าน
ยุทธการโดยเฉพาะ งบประมาณมีเท่าไรให้ท่านไป ไม่ต้องมาแบ่ง มาพัฒนา
ประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมอื่น อันนี้ผมฝากไว้เท่านี้
และผมก็ขออยากจะให้ตัดข้อความนี้ออกไปเพื่อให้กระทรวง ทบวง กรมทำหน้าที่
ของตนโดยเฉพาะไม่ต้องไปยุ่งยากเกี่ยวข้องกับอะไร ถ้าหากว่าท่านจะให้มาช่วย
เกี่ยวกับการอะไรต่าง ๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมก็อยู่ในคณะรัฐมนตรี
นายกรัฐมนตรีก็ขอให้ทำได้ ผมขอไว้แค่นั้น ทั้งนี้สำหรับเรื่องรัฐสภาซึ่งโยง
เกี่ยวกับการซื้อเสียงซึ่งกลายเป็นวงจรอุบาทว์ เป็นที่เรารู้จักกันทั่วไป วงจร
อุบาทว์ใหม่เป็นอย่างไรครับ ทุ่มเงินเป็นลิบ ๆ ร้อย ๆ ล้านซื้อเสียง ได้เป็น
ผู้แทนมาคุมซื้อเสียงให้พรรคพวก ได้เป็นผู้แทนมาก็ไปต่อรองต่อตำแหน่งหน้าที่
ในทางการเมือง เสรีจแล้วก็ถูกกล่าวหาว่าไปคอร์รัปชั่น ไปถอนทุน ไปกอบโกย
โกงกิน เตือนร้อนประชาชน ภาษีของประชาชนแทนที่จะนำมาใช้ในการพัฒนา
ประเทศก็ถูกบางคนเอาใส่กระเป๋ามาไปเสีย ในที่สุดก็กลับไปอีกครับ ถึงเวลา
เลือกตั้งก็วนเวียนเลือกตั้ง ซื้อเสียงก็ขอตำแหน่งหน้าที่ ถอนทุน คอร์รัปชั่น โกงกิน
ซื้อเสียงก็วนเวียนเป็นวงจรอุบาทว์อยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นวิธีแก้ อันนี้ประชาชน
ก็เคยเสนอออกมา วิธีแก้อันหนึ่งก็คือว่าเดี๋ยวนี้ประชาชน การลงคะแนนเสียง
ถือว่าเป็นสิทธิไปก็ได้ ไม่ไปก็ได้ ก็กำหนดให้เป็นหน้าที่เสียสิ อย่างที่ท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติท่านได้กล่าวไปแล้ว อันนี้ผมเห็นด้วยผมอยากจะเสนอไว้ให้ท่านนำไปคิด
เป็นหน้าที่ เมื่อเป็นหน้าที่ อย่างว่าเกณฑ์ทหาร ท่านมีหน้าที่ไปจับหยาบ้องกัน
ประเทศเป็นหน้าที่ ไม่ไปไม่ได้ผิดกฎหมาย การเกิด การตาย ต้องไปแจ้ง
แม้เป็นประชาชนนั้นก็ยังมีบัตรประชาชน เมื่อก่อนนี้เขาบอกว่าประชาชนจะให้
เหมือนวัวเหมือนควายไปตีพิมพ์ ชาวบ้านเขาว่าอย่างนั้น แต่ในที่สุดก็ต้องจำเป็น
ต้องทำ เหล่านี้มีอีกเยอะแยะที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ เพราะฉะนั้นการเลือกตั้ง
ควรที่จะกำหนดให้เป็นหน้าที่ นี้เป็นความเห็นของผม ผมอยากจะให้บรรจุลง
ในเรื่องหน้าที่ของชนชาวไทย หน้าที่ต่าง ๆ มีเยอะแยะ ตั้งแต่มาตรา ๕๔
จนถึงมาตรา ๕๗ นี้ครับ นี้เป็นความคิดเห็นของผม ที่อีกประการหนึ่งนั้น
เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เดี่ยวนี้การเลือกตั้งของเราเรื่องแบ่งเขต รวมเขต
อะไรพวกนี้กระผมจะไม่กล่าวถึง กระผมจะกล่าวถึงเรื่องการเลือกตั้งพรรคการเมือง

๒๑

สว ๓/๒๕๕๐

เขาวเรศ ๑๓/๒

แล้วก็มันคล้าย ๆ กับชาวบ้านเขาว่าเป็นละครตลก สังกัดพรรคการเมือง แล้วเวลาจะเลือกตั้งต้องส่งให้ครบ แล้วก็ไปจ้างชาวบ้านไม่รู้ที่ไหนเอ็งไหนอะไรมา เสียเงินสิ้นเปลืองเปล่า ๆ บังคับไว้ อันนี้เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนโดยใช่เหตุ มันเป็นเล่นละครตลกให้ชาวบ้านเขา เขาบอกหัวเราะอะไร เขาไปจ้างแม่ค้า พ่อค้ามาสมัครแล้วก็เสียเงินให้เขา บางทีพวกนี้ไม่ได้รายงานค่าใช้จ่าย ได้ถูกฟ้องศาล ถูกปรับไหม ถูกจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นอันนี้ผมอยากให้มีให้สังกัดพรรค เอาอย่างเมื่อก่อนนี้ท่านประธานก็เคยผ่านมาแล้ว มันไม่มีผลอะไรหรอกครับ ในเรื่องนี้ไม่มีผลอะไรเลย เขาบอกว่าถ้าอย่างนั้นก็พรรคการเมืองเต็มบ้านเต็มเมืองสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จะตั้งพรรคการเมืองขึ้น -----

- ๑๔/๑

Legislative Institutional Repository of Thailand

ก่อนไปจำกัดหนังสือพิมพ์ไม่ให้ เขาพิมพ์หนังสือพิมพ์ สิทธิขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิต สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ลองไปจำกัดเขาสิครับ ท่านบังคับได้ไหม พรรคการเมืองไปจำกัดเขา มีพรรคการเมืองไม่ใช่ว่าเราจะเลือกกันมาอย่างในประเทศอังกฤษ เคารพเลือกตั้งคราวที่แล้วจึงเราจะเลือกตั้งกันใหม่ ๗ ปีนี้ คราวต่อไป มีตั้งเกือบ ๑๐ กว่าพรรคที่ได้คะแนนมาแล้วว่าเขาเลือกเอาพรรคสำคัญ ๆ เท่านั้น และที่สำคัญที่สุดก็คือ สิทธิเสรีภาพในการการเมือง นี่แหละครับ เขาตั้งพรรคการเมืองแล้วไม่ใช่ว่าไม่มีประโยชน์และครับ มีประโยชน์ มีประโยชน์อย่างไร เขาจะเข้าไปให้การศึกษาในทางการเมืองแก่ประชาชนว่า การเมืองของบ้านเมืองเป็นอย่างไร สิทธิของประชาชนในการปกครองบ้านเมืองอย่างไร จะให้คนขึ้นมาชื่อเราปกครอง หรือเราจะเข้าไปปกครองด้วยตนเอง เหล่านี้เป็นเรื่องที่สำคัญ ผมมีความคิดเห็นว่ามันจะไม่ควรถูกที่จะให้สังกัดพรรคการเมือง แล้วอีกประเด็นหนึ่งก็คือ เรื่องคณะกรรมการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เกี่ยวกับ การแบ่งเขต อันนี้ผมขอพูดย่อ ๆ อันนี้เราควรจะมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ส่วนว่าเราจะไปเขียนกฎหมายลูกอย่างไรก็แล้วแต่ คณะกรรมการกลางที่เราทำมาขึ้น พวกมือว่าเลือกกระดาษ เพราะว่าใครจะซื้ออย่างไร ใครจะทำผิดกฎหมาย เลือกตั้งอย่างไร ไปแจ้งผู้ว่าราชการจังหวัด ไปแจ้งนายตำรวจใหญ่ในจังหวัด ท่านก็ไม่กล้าจับทั้ง ๆ ที่รู้ว่า เขาทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง อันนี้ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด หลายท่านที่เคยเป็นมาแล้วก็คงทราบดี เพราะอะไรครับ เพราะว่าลองไปจับเขา เขามาให้อ่านแล้วท่านเสร็จเลย ท่านเป็นข้าราชการ ข้าราชการเดือดร้อนกันแน่ เพราะฉะนั้นองค์กลางอย่าให้เป็นเลือกกระดาษ ไปเขียนกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ในรายละเอียดไม่ได้ ให้เขามีชัยมีเส้น แล้วอีกประเด็นหนึ่งก็คือ การแบ่งเขตเลือกตั้ง ผมเจอมาด้วยตนเอง แบ่งเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ของผู้แทนของตนเอง รัฐธรรมนูญบอกว่าจำนวนผู้มีสิทธิออกเสียงให้เหลือมันต่างกันนัก เขาในลุ่มมันต่างกันตั้ง ๖๐,๐๐๐ - ๗๐,๐๐๐ ผมส่งเรื่องไปกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ผล ผมก็ไปทางศาล ศาลทำแก้วว่าไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ ก็เสร็จกัน เพราะฉะนั้นตั้ง คณะกรรมการเลือกตั้ง

ผมขอสรุปประเด็นสุดท้ายก็คือ เรื่องพรรคการเมือง พรรคการเมืองนี้เป็นสถาบันสำคัญของระบอบประชาธิปไตย สถาบันอื่น ๆ ได้จับงบประมาณแผ่นดิน แต่สถาบันพรรคการเมืองไม่มีใครเหลียวแล แล้วก็หาว่าประชาชนไม่เข้าใจ ก็เลยบอกว่าเอาไปให้มันแก่ไปพวกผู้แทนนี้ โขแล้วก็เอาเงินไปซื้อเสียง อะไรทำนองนั้น อย่าลืมว่าพรรคการเมืองนี้เป็นสถาบันส่วนหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติ

ของระบอบประชาธิปไตย ต้องตั้งงบประมาณอุดหนุน ส่วนจะอุดหนุนอย่างไรขึ้น
เราไปว่ากันทีหลัง ว่าตามกฎหมายลูกต่อไป ผมขอสรุปประเด็นที่สำคัญ ๆ
เพื่อการพิจารณาไว้เพียงแค่นี้ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

ประธานสภาว่างวัชรธรรมณู : ท่านเอก สิทธิประศาสน์

นายเอนก สิทธิประศาสน์ : ขอขอบคุณท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผม เอนก สิทธิประศาสน์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ วันนี้ไม่ได้เสนอในฐานะเป็นสาขาวิศวกรรมศาสตร์ขอเรียนว่า ผมมีประสบการณ์ในเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เกี่ยวกับการอะไรต่าง ๆ มาตั้งแต่เป็นปลัดอำเภอเขตวิจนกระทั่งได้เข้ามาเรื่อย ๆ จนกระทั่งเป็นปลัดกระทรวงครั้งสุดท้าย ก็เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยไปควบคุมการเลือกตั้งโดยตรง ผมขอประมวลประสบการณ์ทั้งหมดมาเสนอต่อท่านทั้งหลาย แล้วส่วนว่าข้อเสนอแนะของผมจะเป็นประการใดนั้นก็สุดแท้แต่ท่านทั้งหลายจะไตร่ตรองเอาเองนะครับ ผมคิดว่าผมอยากจะพูดเรื่องเดียวเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งมีหลายรูปแบบเหลือเกินท่านทั้งหลายทราบอยู่แล้ว และอันนี้เป็นปัญหาที่ยิ่งใหญ่มาก เป็นปัญหาที่ช่างที่ท่านผู้มีเกียรติได้อภิปรายไปแล้ว ว่าเราจะแก้ไขกันอย่างไรรและถ้าแก้ไขไม่ได้ผลเสียหายเกิดขึ้นใหญ่หลวงมาก สันตะเทือนนะครับเกี่ยวกับประเทศชาติของเรา ผมว่าอย่างนั้น ผมคิดว่าอันแรกที่สุดสำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ไข

ประเด็นที่ ๑ แต่ว่า มีท่านผู้มีเกียรติได้กล่าวไปแล้วนั่นคือ การแปลงรูปของการมีสิทธิเลือกตั้งเป็นว่ามีหน้าที่ในการไปเลือกตั้ง แล้วก็วงเล็บไว้หน่อยหนึ่งตรงกับท่านที่อยู่ตรงข้ามกระผมได้กล่าวไปแล้วว่า ควรจะให้สิทธิอะไรบางอย่างซึ่งเพิ่มขึ้นในการที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งรวมทั้งรัฐอาจจะต้องมีการช่วยเหลือเงื่อนจวน สำหรับประชาชนซึ่งอยู่ในชนบทห่างไกล ซึ่งลำบากในการเดินทางต้องเปิดโอกาสให้อย่างนั้น และส่วนสิทธิในการที่จะลงคะแนนให้ผู้ใดหรือพรรคใดหรือไม่นั้นก็ถือเป็นสิทธิ ถ้าไปแล้วแสดงตนแล้วอะไรแล้ว เขาไม่ลงคะแนนให้ใครก็ยอมทำได้

ประเด็นที่ ๒ เกี่ยวกับการแก้ไขเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตนี้ ผมได้อ่านมาจากหลายข้อเสนอแนะนะครับ แต่ก็คิดถึงอยู่หนึ่งนะครับ อันนี้ก็ผู้มีเกียรติได้เสนอไว้ว่าการควรรื้อระบบการเลือกตั้งตามอัตราส่วนผสมกับการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก โดยแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นเขตเล็กมีผู้แทนเขตละคนจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนควรจะมีจำกัดไว้เช่นว่า ๕๐๐, ๕๐๐ สุดที่แต่ความเหมาะสม แล้วก็แบ่งคนละครั้งลงคะแนนเสียงที่เดียว ๒ บัตรที่เดียวจบเลยนะครับ อันนี้ก็เป็นที่การอันหนึ่งที่ผมเขียนมานี้ ส่วนพรรคการเมืองผมคิดว่า สำคัญมาก ๆ เลขครับ กระผมไปสังเกตเห็นรัฐธรรมนูญหลายฉบับของเราพยายามเร่งรัดให้พรรคการเมืองอย่างแท้จริง แล้วก็กฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวกับผู้มีเกียรติบ้างท่านได้กล่าว

แล้วว่า บางอันนั้นไปบังคับเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งว่าต้องสังกัดพรรคการเมืองอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ อันนั้นมีเจตนาอันเดียว เป้าหมายใหญ่คือเรื่องสนับสนุนความเข้มแข็งของพรรคการเมือง เพราะว่า การเมืองในระดับอนุสาขาอาชีพโดยทั่วไปมาจากพรรคการเมืองแล้ว ผมคิดว่า ล้ายากเหมือนกับเสาเข็มซึ่งปักลงไปไหนโคลน ซึ่งไม่รู้ว่ารากอยู่ตรงไหน เพราะฉะนั้นพรรคการเมืองจำเป็นต้องพิสูจน์ตัวเองว่า มีอุดมการณ์อย่างไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร แล้วก็ต้องยึดมั่นในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่เชื่อถือได้ของประชาชน และผมอยากให้พรรคการเมืองฝั่งรากลงไปจนกระทั่งถึงตำบลหมู่บ้านที่เด็กรับหลักการปกครองท้องถิ่นทุกรูปแบบ ถ้าจะให้ เป็นไปตามอุดมการณ์จริง ๆ ต้องลงไปถึงนั้นครับ แล้วก็ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกในต่อ คำว่า การเมือง ขณะนี้เหมือนกับเป็นยาพิษ เหมือนกับ กระผมไม่ได้ว่า เป็น เราต้องพยายามแก้ไขว่า การเมืองคือเหมือนกับ สันเลือดเรากำลังเลี้ยงร่างกายเราอยู่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจิตใจของเราในระดับอนุสาขาอาชีพ เพราะฉะนั้นจำเป็นที่ว่า ต้องทำให้ประชาชนคุ้นเคยและมองเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องที่จะพูดคุยกันได้ แม้กระทั่งในสถานการณ์ของชั้น เด็กเล็ก แม้กระทั่งในทุก ๆ แห่งครับ สามารถพูดคุยกันได้ ในครอบครัวก็พูดคุยกันได้ แต่ต้องเป็นไปตามอิสระ ความสมัครใจของเขา นั่งรับประทานอาหารตอนนี้ เรากำลังร่างรัฐธรรมนูญกันอยู่ กำลังพิจารณาเรื่องนี้อยู่ อาจจะหลายครอบครัวขณะนี้ กำลังพูดถึงเรื่องที่เรากำลังกันอยู่ แล้วเขาก็มีความเห็นต่าง ๆ ผมคิดว่า ผมอยากฟังเหลือเกินความเห็นเหล่านั้น ก็เสมือนท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายที่กำลังเฝ้ารออยู่รวมทั้งประชาชนที่เคารพด้วยนะครับ ถัดไปนะครับ ผมคิดว่า ในกรณีที่สมมุติว่า เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาในสภา เปรียบร้อยและรวมทั้งอาจจะมิวติหรือไม่มีสัดแท่งแต่เดี๋ยวนั้น ก็เป็นเรื่องที่ว่า การเข้าไปเป็นนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้น กระผมเห็นด้วยสำหรับมือเสาจากหลาย ๆ กระแสว่าต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เลื่อนคนที่ได้คะแนนรอง ๆ ใน ลิสต์ (List) นั้นขึ้นมาแทนก็ประหยัดในเรื่องของการเลือกตั้งไป และส่วนประเด็นที่ว่า ท่านนายกฯ หรือว่ารัฐมนตรีจะมา จาก ส.ส. เท่านั้นหรือไม่ก็เป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังกันให้มากผมกระเดียด ๆ ไปในทางจะเห็นว่า ไม่จำเป็นนัก ถ้าจำเป็นก็เข้ามาเปิดช่องไว้ให้มีโอกาสหายใจบ้าง-----

สำหรับเรื่องต่อไปนี้มีอีก ๕ ประเด็นที่อยากจะเสนอแนะ เกี่ยวกับ
 เรื่องการทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งมีปรากฏออกมาเป็นความผิดตามกฎหมายเลือกตั้ง
 อันนั้นมันนอกจะนอกกรอบของรัฐธรรมนูญไปเล็กน้อย แต่เข้าใจว่าในกฎหมายลูก
 ซึ่งเป็นกฎหมายเลือกตั้งนั้นอาจจะได้ประโยชน์บ้าง ที่แล้วมานั้นการกระทำผิด
 เลือกตั้งอยู่ในชั้นเตรียมการ ยังเสี่ยงต่อการที่จะไม่ได้รับโทษ เพราะยังไม่
 ปรากฏอยู่ในกฎหมายหลัก อันนี้ถ้าจำเป็นก็อาจจะต้องเขียนไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ
 ก็ได้ แต่เตรียมการก็น่าจะต้องผิดแล้ว อยู่ที่สภานิติบัญญัติหรือสภาผู้แทนราษฎร
 และรัฐสภาจะกำหนดโทษครับ แล้วในการผิดที่ผู้กระทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง ถ้า
 มีตำแหน่งเป็นตั้งแต่นายกรัฐมนตรีลงมาเลยครับ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี
 ปลัดกระทรวงฯ ะไรต่าง ๆ เหล่านี้ครับ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ
 ทั้งหลายเหล่านี้ ถ้าหากปรากฏว่ามีพฤติการณ์ที่ปล่อยปลละละเลย ยก วัน
 ละวัน ไม่กระทำการตามหน้าที่ ผมว่าเวลานั้นโทษต้องหนักกว่าชาวบ้านทำผิด
 โทษต้องสูงว่า มิฉะนั้นแล้วก็ทำอะไรไม่ได้เลยครับ ก็ทำอะไรไม่ได้ มีกระบอง
 อยู่ในมือแต่ว่าความจริงแล้วข้างในเป็นกลวง ไม่มีน้ำหนัก มันไม่ถูกต้อง อันนี้
 เป็นสิ่งที่มันถูกต้องอย่างอื่นจะครับ นอกจากนั้นแล้วกรณีที่มีผู้กระทำผิดในลักษณะ
 ที่เป็นนิติบุคคลบางประเภท เป็นบริษัท ห้างร้านอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ครับ
 ไปได้มีส่วนร่วมในการกระทำผิดนี้ คงจะต้องมีลักษณะความผิดปรากฏขึ้นให้ชัดเจน
 การลงโทษที่ครับว่า ทั้งกรรมการของบริษัทนั้น ๆ หรือผู้บริหาร หรือผู้จัดการ
 หรือเจ้าของกิจการต้องให้ลงโทษให้ละเอียดด้วยครับ อันนี้ต้องวางระดับโทษไว้
 ทั้งในเชิงที่เป็นอาญาแล้วก็เชิงในการที่จะปรามจะครับ ปรามก็คือการอาจจะ
 ถอดถอน อาจจะสั่งลงโทษเฉพาะราย หรืออาจจะมีผลในทางที่การจดทะเบียน
 บริษัทต้องล้มเลิกไปก็ได้ กระทำผิดถึงขนาดจะครับ พรรคการเมืองก็เช่นเดียว
 กันครับ พรรคการเมืองถ้าหากปรากฏว่าพรรคการเมืองกระทำผิดเสียเอง ก็คง
 จะต้องมีการขบวนการที่จะวางโทษอะไรต่าง ๆ ไว้ตามสมควร

ประเด็นที่ ๕ ในด้านการละเว้น เมื่อกี้ผมกล่าวไปแล้ว แล้วก็
 การปล่อยปลละละเลยก็เช่นเดียวกัน สำหรับผู้มีอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว ที่นี้อีกข้อหนึ่ง
 ปรากฏว่ามีหลายกรณีทีเดียวที่ปรากฏการกระทำผิดเกิดขึ้นแล้วนั้น ปรากฏว่ามีคน
 ร้องทุกข์กล่าวโทษ แต่ในที่สุดท้ายก็ได้รับการพ้นโทษไป เพราะไม่ใช่ผู้เสียหาย อันนี้
 ผมว่าเป็นเรื่องที่เจ็บช้ำมาก มันปรากฏมาแล้วอันนี้ครับ อันนี้เป็นผลของการที่
 เราละเลยต่อลักษณะความผิด ละเลยต่อบทบัญญัติโทษ แล้วก็ต้องเขียนเป็น
 กฎหมายพิเศษครับ กฎหมายเลือกตั้ง ก็ทำให้ผู้ที่มิสิทธิในการที่จะร้องทุกข์

กล่าวโทษในกรณีความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อ้อ่าไปจำกัดเฉพาะพรรคการเมือง หรือว่าผู้เลือกตั้ง หรือผู้สมัครเท่านั้น มันควรจะถึงประชาชนพลเมืองดีทั้งหลาย เขาพบมา ประสบมา เห็นมานะครับ กระผมเองร่วมอยู่ในกระบวนการของ องค์กรกลางด้วย บางอย่างก็เห็น ๆ ต่ำตา แต่ทำอะไรไม่ได้ ผมพลิกดูกฎหมาย แล้วนี่ เพื่อนทนายความขึ้นไปด้วยในฐานะที่ปรึกษา เขาบอกว่า เขาทำไม่ได้ อ้อ่าเขียนะครับ ไปนั่น/เข้าไปแล้วก็ยุ่งนะครับ ถูกฟ้องกลับอะไรทำนองนี้ครับ มันทำให้มันทอนความตั้งใจในการทำงานลงไปอย่างมากทีเดียว ท่านประธาน ที่เคารพครับ ผมไม่อยากใช้เวลาจนครบทั้ง ๑๕ นาทีนะครับ ผมพยายามกลั่นกรอง ทุกสิ่งทุกอย่างมาด้วยความเคารพต่อท่านประธานและต่อสภาแห่งนี้ เป็นอย่างขึง แล้วก็มีส่วนข้อเสนอแนะประการอื่น ๆ นั้น ผมคิดว่ามีหลายท่านได้กล่าวแล้ว แล้วคงจะมีหลายท่านกล่าวต่อไป ผมขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอบคุณพระรัตนทั้งสาม เอนก พลางอิง
คุณวราพงษ์ครับ

นายวราพงษ์ วงศ์สง่า : ขอบพระคุณครับท่านประธาน กระผม
วราพงษ์ วงศ์สง่า จากสกลนคร ผมจะไม่อ่าร่วมบทเพราะว่าหลายท่านได้พูด
ไปแล้วว่า ทำไมเราถึงต้องมานั่งร่างรัฐธรรมนูญกันอยู่ที่นี้ กระผมจะขอ
เข้าสู่ประเด็นเลย และอยากจะต่อจากที่ท่านอาจารย์สมคิด ศรีสังคม ได้พูด
เอาไว้ เรื่องที่ผมอยากจะทำต่อนั้นก็คือ การยกเลิก การบังคับให้ ส.ส. ต้อง
สังกัดพรรคการเมือง กระผมเห็นด้วยว่า พรรคการเมืองนี้ เป็นองค์การที่มี
ความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ว่าพรรคการเมืองนั้น
ต้องเกิดขึ้นเจริญเติบโตตามธรรมชาติ การรวมตัวของผู้ที่ก็จะเข้ามาร่วม
ในพรรคการเมืองนั้น จะต้องเป็นไปโดยการมีอุดมการณ์ร่วมกัน ไม่ใช่เพราะ
ถูกบังคับ ปัจจุบันนี้นักการเมืองที่เข้าสังกัดพรรคการเมืองนั้น ถูกบังคับด้วยกฎหมาย
และถูกผูกพันให้ต้องเป็นเสมือนทาสของพรรคการเมือง จะออกก็ไม่ได้ จะลงมติ
ออกเสียงที่ไม่ตรงกับผู้มีอำนาจในพรรคก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นนักการเมือง
ซึ่งประชาชนเลือกมาเป็นตัวแทนของตนที่จะมาใช้ใช้อำนาจธิปไตยนั้น ไม่ใช่ตัวแทน
ของประชาชน แต่คือทาสของพรรคการเมือง เพราะกฎหมายบังคับให้ผู้แทนราษฎร
ต้องสังกัดพรรคการเมือง เพราะฉะนั้นเราจะต้องยกเลิกเรื่องนี้เสีย ยิ่งกว่านั้น
ขณะนี้เราพูดกันถึงการซื้อเสียงนั้น ไม่ใช่ผู้สมัครซื้อเสียง ท่านประธานที่เคารพ
ปัจจุบันนี้การซื้อเสียงนั้นซื้อกันเป็นเงิน ๓๐ ล้านบาท ๓๐ ล้านบาท ผู้สมัครไม่มี
ปัญญาหรอกครับที่จะซื้อเสียงอย่างนั้น ผู้ที่ทุ่มเงินไปซื้อเสียงอย่างนั้นก็คือ นายทุน
ของพรรคการเมืองต่าง ๆ นั้นเอง เพราะอะไรเขาถึงกล้าทุ่มเงินไปซื้อเสียง
อย่างนั้น เพราะว่าซื้อมาแล้ว ส.ส. นั้นไม่ไปไหนถูกผูกด้วยโชตธรวนของกฎหมายนี้
อยู่ในพรรคของเขา เป็นทาสของเขาตลอดไป เพราะฉะนั้นถ้าเราไม่ปลดโชตธรวน
อันนี้ ตัวแทนที่แท้จริงของประชาชนไม่มี ผู้ซึ่งจะรักษาผลประโยชน์ของประชาชน
ที่แท้จริงไม่มี เพราะเข้ามาแล้วก็ต้องปฏิบัติตามความต้องการของนายทุน
ของพรรคการเมือง พรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่ จะต้องเจริญเติบโตด้วย
อุดมการณ์ ด้วยความดีงามของตนเอง เพราะฉะนั้นอันต่อไปอีกอันหนึ่ง เราจะ
ต้องยกเลิกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บังคับให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครเท่านั้นเท่านั้น
ทำให้มีการใช้จ่ายเงินทองอย่างมากมาย เพื่อให้จะรักษาพรรคเอาไว้ บางพรรค
บางกลุ่มตั้งขึ้นมาอย่างใหม่ทันจะเดี๋ยวนี้แล้วแต่เวียนตัวเผยแพร่อุดมการณ์ให้ประชาชนรู้เลย
เกิดอุปสภาคต้องถูกบังคับให้ส่ง ส.ส. ลงสมัคร ถ้าไม่ส่งลงตามจำนวนกฎหมาย

กำหนดก็ถูกขยุบเลิกพรรคไป พรรคการเมืองเล็ก ๆ ของนักการเมืองที่มีอุดมการณ์ แต่ไม่มีเงินเกิดไม่ได้ เพราะฉะนั้นประเทศไทยเราก็จะถูกผูกขาดโดยกลุ่ม นายทุนเพียงไม่กี่กลุ่ม ท่านต้องการเห็นอย่างนั้นหรือ เรื่องต่อไป ท่านไปอ่าน ที่เคราฟ กระทบจะพูดถึงหมวดซึ่งว่าด้วย รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี รัฐสภานั้น ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ปัจจุบันนี้วุฒิสภาในสายตาของประชาชนที่ดี ของนักอุดมการณ์ทั้งหลายก็ดี มีความรู้สึกไม่ค่อยไว้วางใจ อางขนาง หิ้ง ๆ ที่บุคคลซึ่งเป็นวุฒิสมาชิกนั้น เป็นคนซึ่งมีความสามารถ มีคุณภาพ เป็นคนชั้นดี สกนงประเทศ แต่ว่าได้รับการมองว่า ไม่เป็นประโยชน์ ถึงขนาดอยากจะ ยกเลิกไปก็มี เหตุที่เป็นตั้งนั้นเพราะอะไร เพราะวุฒิสมาชิกแต่งตั้งโดย นายกรัฐมนตรี-----

ทำให้เรามองไปว่า วุฒิสมาชิกก็คือเครื่องมือของรัฐบาลนั่นเอง และในอดีต วุฒิสมาชิกนั้นก็คือเครื่องค้ำจุนบัลลังก์ของรัฐบาลนั่นเอง ตั้งแต่สมัยแรกเริ่ม ซึ่งมี ส.ส. ประเภท ๒ ซึ่งต่อมาก็กลายเป็นวุฒิสภาที่ สมาชิกซึ่งถูกแต่งตั้งมา เหล่านั้น ทำหน้าที่ในการค้ำจุนรัฐบาล จึงถูกประชาชนหรือนักอุดมการณ์ ทั้งหลายมองเห็นไปว่า วุฒิสภานั้นไม่ใช่ตัวแทนของประชาชน กระผม มีความเห็นว่า เราสูญเสียทรัพยากรบุคคลของชาติไป เพราะที่มาที่ไม่ถูกต้อง จึงใคร่ขอเสนอความเห็นไว้ว่า ถ้าหากเราเปลี่ยนที่มาของวุฒิสมาชิกเสียใหม่ ให้ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้ง แต่ประชาชนนั้นก็ต้องเป็นประชาชนที่เลือกสรรแล้ว คือประชาชนซึ่งมีคุณสมบัติแตกต่างไปจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยทั่วไป เพราะว่า วุฒิสภาคือสภาของผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากจะกำหนดคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้ที่จะ ได้รับเลือกให้ส่งแล้ว เราจะต้องกำหนดวุฒิของผู้เลือกตั้งด้วย อันนี้เราจะกำหนด แต่ไหน กระผมฝากไว้ให้ท่านทั้งหลายนำไปคิดต่อ แต่เท่าที่ผมคิดได้นั้น สมมุติว่า เรากำหนดว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่จะมีสิทธิเลือกวุฒิสภาขึ้นจะต้อง อายุเท่านั้น อาจจะต้องอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้แทนราษฎร คุณวุฒิ กวาทึกษาปริญญาตรีขึ้นไป หรือเคยรับราชการในตำแหน่งชั้นใด ๆ ขึ้นไป แล้วให้คนเหล่านั้นขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งวุฒิสมาชิก เมื่อถึงคราวเลือกตั้ง วุฒิสมาชิก ให้รัฐบาลเป็นธุระ เป็นธุระอย่างไร ไม่ใช่เป็นผู้เสนออย่างเดียว ที่มาของบุคคลซึ่งจะนำมาให้ประชาชนเหล่านี้คัดสรรนั้นให้มาจาก ๓ ทาง

๑. รัฐบาลเสนอ ซึ่งอาจจะได้มาจากการเสนอมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ
๒. สมัครเอง เพราะอาจจะมีเพชรในตมซึ่งซ่อนอยู่อีกมากมาย สมัครเอง เมื่อคิดว่าตนเองมีคุณสมบัติเพียงพอ
๓. องค์การวิชาชีพต่าง ๆ องค์การเอกชน สภาวิชาชีพต่าง ๆ เสนอ สมมุติว่าเรากำหนดให้มีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาประมาณ หนึ่งในสามหรือครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีรายชื่อผู้สมัครนี้ สมมุติว่าประมาณ ๕๐๐ คน รัฐบาลจะต้องออกค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ให้คนรู้ว่า ๓๐๐ - ๕๐๐ ท่าน ซึ่งมีรายชื่อนี้ ใครเป็นใคร คุณสมบัติอย่างไร มีประสบการณ์มาอย่างไร ใช้สื่อของรัฐทุกแขนงที่จะทำได้ ในเวลาอันสมควร แล้วจึงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งวุฒิสภาขึ้นลงคะแนนทั้งประเทศ อย่างแบ่ง เป็นจังหวัด อย่างแบ่งเป็นเขต เพราะถ้าแบ่งเป็นจังหวัด แบ่งเป็นเขต เดี่ยวก็

๓๗

ส.ร. ๓/๒๕๕๐

พิธีพร ๑๘/๓

มีการไปซื้อเสียงวุฒิกันอีก ผมต้องการให้วุฒิสภาเนี่ย เป็นสภาซึ่งบริสุทธิ์ เป็นสภา
ของมีนสมองของชาติ เป็นสภาซึ่งประกอบด้วยคนซึ่งทรงคุณวุฒิจริง ๆ คุณวุฒินั้น
จะต้องมีทั้งวิษวุฒิ ปุณฺณวุฒิ และจริยวุฒิ ถ้าวุฒิสภาเป็นอย่างนี้ก็จะสามารถ
เป็นที่พึ่ง เป็นเสาหลักของประเทศไทยได้ต่อไป -----

- ๑๙/๑

สำหรับสภาผู้แทนราษฎรนั้นให้สมัครโดยไม่ต้องสังกัดพรรคการเมือง แต่จะสมัครโดยสังกัดพรรคการเมืองก็ย่อมได้ ไม่ได้ห้าม ให้อิสระ คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีนั้น กระผมมีความเห็นว่าจะเป็นผู้แทนราษฎรก็ได้ ไม่เป็นก็ได้ เปิดโอกาสเอาไว้ แต่ต้องมีเสียงสนับสนุนในสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การข่าวเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรี ให้กระทำในสภาผู้แทนราษฎร การตั้งรัฐบาลกระทำโดยหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปแล้ว หลังจากเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้สภาผู้แทนราษฎร ข่าวเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรีภายใน ๒๑ วัน ถ้าหาตัวนายกรัฐมนตรีภายใน ๒๑ วันไม่ได้ ให้อุบัติสภา เมื่อได้ตัวนายกรัฐมนตรีมาแล้ว นายกรัฐมนตรีจัดตั้ง คณะรัฐบาลนำคณะรัฐมนตรีเข้าแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อแถลงนโยบายเสร็จแล้วให้สภาผู้แทนราษฎรลงมติไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ ถ้าไว้วางใจ ก็นำคณะเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณปฏิบัติหน้าที่ แต่ถ้าไม่ได้รับการไว้วางใจให้ สภาผู้แทนราษฎรข่าวเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรีใหม่อีกครั้งหนึ่งภายใน ๑๕ วัน แล้วกระทำเช่นเดียวกันมาแถลงนโยบาย ถ้าหากไม่ได้รับความไว้วางใจอีก ใหญ่ครั้งที่ ๒ นี้ ให้ข่าวเสียงหาตัวนายกรัฐมนตรีใหม่ภายใน ๗ วัน ถ้าครั้งที่ ๓ นี้ ได้ตัวนายกรัฐมนตรีมาแล้วไม่ผ่านการแถลงนโยบายให้อุบัติสภา เพราะถือว่า สภาผู้แทนราษฎรนั้นเป็นสภาซึ่งประชาชน ซึ่งราษฎรมอบอำนาจให้ไปแทนตัว ในการจัดการบริหารบ้านเมือง สภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่สภานิติบัญญัติอย่างเด็ดขาด คือผู้แทน คือตัวแทนของราษฎร ซึ่งมาใช้อำนาจอธิปไตยแทนราษฎร ทั้งในการจัดตั้งคณะรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศและทั้งในการทำหน้าที่นิติบัญญัติถึงการควบคุมรัฐบาล ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไปนั้นจะยุบสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้ จนกว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะไปปฏิบัติหน้าที่ไปแล้วไม่น้อยกว่า ๒๕ เดือน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในระบบการเมือง สภาผู้แทนราษฎรจะยื่นเสนอญัตติอภิปราย ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ทุกสมัยประชุม แต่ถ้าจะเปิดอภิปรายเพื่อ ไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีทั้งคณะจะกระทำได้เมื่อรัฐบาลได้บริหารประเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๕ เดือน ทั้งนี้ เพื่อให้โอกาสรัฐบาลทำงานเต็มที่ ผู้แทนราษฎรก็ทำงานเต็มที่ในช่วงระยะ ๒ ปีแรกนั้น ต่างคนต่างทำงานกันเต็มที่ ไม่ต้องห่วงว่าจะถูกยุบสภา ไม่ต้องห่วงว่ารัฐบาลจะถูกล้ม เพื่อให้ทั้งสองฝ่าย ได้ใช้ผลงาน และขณะเดียวกันก็มีวุฒิสมาชิกเป็นกรรมการคอยดูอยู่ เนื่องจาก วุฒิสภานั้นเลือกตั้งมาอย่างบริสุทธิ์และเป็นที่ไม่ไว้วางใจของประชาชนแล้ว----

ถือเป็นตัวแทนที่เป็นธรรมเสมือนหนึ่งกรรมการระหว่างฝ่ายค้านกับฝ่ายรัฐบาล
 ภายหลัง ๑๘ เดือนแล้ว ถ้ามีการยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล
 จะต้องกระทำในที่ประชุมรัฐสภาให้วุฒิสมาชิกร่วมลงคะแนน ลงคะแนนเป็น
 การลับ และนำผลการลงคะแนนของวุฒิสมาชิกนั้นมารวมกับผลการลงคะแนน
 ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะว่าในกรณีที่รัฐบาลปฏิบัติงานด้วยดีชอบธรรม
 แต่ว่าถูกตีรวน เพราะเกมการแย่งชิงผลประโยชน์หรือการเรียกห้อง
 ผลประโยชน์ทางการเมือง วุฒิสมาชิกซึ่งเป็นตัวแทนชั้นนํ้าสองของชาติหนึ่งดู
 อยู่ตรงนั้นจะได้รู้ว่าฝ่ายไหนผิดฝ่ายไหนถูก แล้วก็ลงคะแนนเข้าข้างฝ่ายที่ถูก

ประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ : ใกล้เคียงแล้วครับ

นายวรพจน์ วงศ์สง่า : ท่านประธานครับกระผมเสียใจมาก

ก็ฝากไว้เท่านั้นหวังว่าคงจะมีโอกาสต่อไป ขอขอบคุณ

ประธานสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ : ต่อไปเชิญท่านเดโชครับ

นายเดโช สวนานนท์ : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

เดโช สวนานนท์ สมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญ จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี กระผม
 ขอใช้ที่เวลาของสภาอันมีเกียรติแห่งนี้ไม่เกิน ๑๕ นาที ที่ท่านประธานกำหนดให้
 เผื่อที่จะแสดงแนวคิดทฤษฎีเบื้องต้นต่อการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของเรา
 ท่านประธานที่เคารพก่อนที่กระผมจะได้กล่าวอะไรต่อไป กระผมจำเป็นจะต้อง
 ทบทวนเรื่องที่มาที่ไปของสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญของเรา คงเป็นที่ยอมรับกันครับ
 ว่าสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญของเรา ซึ่งประกอบด้วยมวลสมาชิก ๔๘ ท่านขณะนี้
 เกิดจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๑ ถ้าเราหันไปดูเหตุผลความจำเป็น
 ของการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๑ ซึ่งว่าไว้ตามที่จริงก็เป็นเรื่องของ
 การแก้ไขรัฐธรรมนูญนั่นเอง เห็นว่ามาตรา ๒๑๑ เดิมได้บัญญัติการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญไว้ไม่ครบถ้วนกระบวนความหรือว่าได้บัญญัติการแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ไว้ที่ละมาตราหรือทีละหม่อมมาตรา เพราะฉะนั้นสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา
 จึงได้ร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อต้องการเปลี่ยนโครงสร้างของรัฐธรรมนูญ
 ฉบับใหม่ ท่านประธานทรงมีประโยชน์เป็นประโยชน์ที่สำคัญมาก ทนายรัฐธรรมนูญ
 ที่เรากำลังจะร่างขึ้นต่อไปนี้มีเจตนาชัดเจนว่าจะต้องเปลี่ยนโครงสร้าง โดยที่
 มีข้อจำกัดบอกว่าโครงสร้างท่านเปลี่ยนก็เปลี่ยน(ถอย) แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่ ๒ ประการ
 ปัญหาที่กระผมอยากจะทราบ เรียนตรงนี้เป็นเบื้องต้นยกกว่าแล้วโครงสร้างเดิม
 ที่มีอยู่ไม่ติตรงไหน มีปัญหาที่ก่อให้เกิดจำเป็นจะต้องเปลี่ยนโครงสร้างใหม่
 อย่างไร ถ้าเรากลับไปดูเจตนารมณ์ของการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ๒๑๑ อีกครั้งหนึ่ง

จะเห็นชัด ท่านระบุวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจนแจ้งบอกว่า ต้องเปลี่ยนโครงสร้างเพื่อ
ต้องการให้เกิดเสถียรภาพและต้องการให้เกิดประสิทธิภาพ ๒ ประการ
ท่านประธาน ซึ่ง ๒ ประการนี้กระผมคิดว่าความหมายแตกต่างกัน เสถียรภาพ
เราคุ้นเคย คือความมั่นคง พูดกันเหลือเกินว่าจะล่มสลายแล้วระบบโครงสร้าง
เก่าระบบรัฐธรรมนูญของเราเก่าจะล่มสลาย จะเกิดวิกฤติการณ์ซึ่งใหญ่มี
การนองเลือด พูดกันอย่างนั้น เพราะทนกันไม่ได้ ทนกับวงจรอุบาทว์ที่เกิดขึ้น
ไม่ได้ ท่านประธานกระผมชี้ให้เห็นว่า เราพัฒนาประชาธิปไตยมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๕
๖๐ กว่าปี เราเริ่มต้นประชาธิปไตยของเราด้วยอุดมการณ์อันเข้มแข็ง แต่
เสร็จแล้วอุดมการณ์ทางการเมืองอันเข้มแข็งนั้นค่อยเสื่อมสลายไป -----

จนกระทั่งนักการเมืองอาวุโสคนหนึ่งซึ่งได้ไต่เต้าจากสามัญชนกลายมาเป็น
 นายกรัฐมนตรีคนแรก ได้ใช้ภาษาซึ่งเสียดแทงหัวใจนักการเมืองของเราอยู่
 อย่างมากคือ ธุรกิจการเมือง เข้ามาแทนที่อุดมการณ์ทางการเมือง บัดนี้
 ยอมรับว่าธุรกิจการเมืองจริง ๆ ไม่ว่าจะการสมัครผู้แทน ไม่ว่าจะดำเนินกา
 พรรคการเมือง ล้วนแล้วแต่เป็นธุรกิจทั้งสิ้น อุดมการณ์หายไหมดหมด กระหม
 กามว่าเมื่อปี ๒๔๗๕ กระผมลงสมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรเป็นครั้งแรก
 กราบเรียนท่านประธานว่าได้ใช้เงินในครั้งนั้น ๒๕๐,๐๐๐ บาท ลงในนาม
 พรรคประชาธิปไตย มากเหลือเกินแล้วสำหรับข้าราชการซึ่งรับราชการด้วย
 ความซื่อสัตย์สุจริต มีเงินเหลืออยู่เล็กน้อย ๒๕๐,๐๐๐ บาท ท่านประธาน
 ต้องยอมรับความจริงว่าเพียงสิบกว่าปีที่ผ่านมา จากปี ๒๔๗๕ ค่าใช้จ่าย
 ในการดำเนินการเพื่อการเลือกตั้งของสมาชิกแต่ละคนนั้นเหลือกำลังรับ
 เขาไม่พูดกันเป็นล้าน ถ้าใครมีเงิน ๑๐ ล้านบาท อย่าเดินเข้าไปใน
 พรรคการเมืองใด เขาไม่รับ มีโอกาสจะสมัครรับเลือกตั้งต่อเมื่อมีเงินใช้กัน
 เป็น ๒๐ - ๓๐ ล้านบาท ท่านประธานที่เคารพ ท่านกรุณาดูระบบที่เราเปิด
 โยทกาสให้ใช้เงินอันมหาศาล ระบบธุรกิจการเมืองที่คิดมานานเข้ามา ซึ่งเรา
 จำเป็นจะต้องแก้ไข เราเคยนำความขึ้นตีความ ให้กฤษฎีกาศึกษาว่าค่าใช้จ่าย
 ที่พรรคการเมืองใช้ไปเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการเลือกตั้ง เลือกตั้ง
 ก่อนครั้งที่ผ่านมานั้นมีพรรคการเมืองหนึ่งใช้เงิน ๖๐ ล้านบาท ประกาศเปิดเผย
 ประกาศว่าใช้เงินเพื่อการโฆษณา ๖๐ ล้านบาท เรานำความขึ้นตีความกฤษฎีกา
 บอกว่าสมัครผู้แทน ๒๐๐ กว่าคน ใช้เงิน ๖๐ ล้านบาท เกินกว่าจำนวนที่
 ผู้แทนราษฎรเขายังดัดให้ใช้คือคนละไม่เกิน ๑ ล้านบาท กฤษฎีกาศึกษาความบอก
 อันนี้ไม่เกี่ยว เพราะพรรคการเมืองใช้ ไม่ได้ระบุผู้สมัคร เป็นรายบุคคล
 ตกลงว่าจะใช้ ๖๐ ล้านบาท ๒,๐๐๐ ล้านบาท ๒๐,๐๐๐ (พัน)ล้านบาท ก็ได้
 และความเป็นธรรมในการเลือกตั้ง คุณธรรมในการที่จะให้ท่านเลือกผู้สมัครอยู่
 ตรงไหน ไม่มี ขณะนี้การซื้อสิทธิ ขายเสียงเขาไม่พูดกัน ท่านประธานทราบดี
 แต่เขาซื้อพรรคการเมืองกัน ธุรกิจธรรมดาในบ้านเมืองเขาไม่พูดกัน ธุรกิจ
 ข้ามชาติที่จะเข้ามายึดครองบ้านเมืองของเรา ระบบอย่างนี้เลวร้าย จำเป็น
 จะต้องเปลี่ยนโครงสร้าง ท่านประธานที่เคารพ ถ้าจะเปลี่ยนโครงสร้าง
 เราที่ไม่คำนึงถึงแต่ละมาตราหรือหมวดมาตราใด ๆ เราก็ต้องคำนึงถึงว่า
 ถ้าจะเปลี่ยนโครงสร้าง วงจรของโครงสร้างรัฐธรรมนูญของเราคือของไทย
 ต้องเปลี่ยนหมดทั้ง ๓ ระบบที่เกี่ยวข้องกันเป็นวงจร ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง

ก่อนหน้าที่กระผมลุกขึ้นพูดนี้ ก็ได้พยายามจะพูดหลายเรื่อง ในระบบหนึ่ง โดยเฉพาะระบบการเข้าสู่อำนาจของนักการเมือง ว่าถึงว่าจะบริหารจัดการ ป้องกันการซื้อสิทธิ ขายเสียงอย่างไร จะเลือกผู้สมัครให้มีคุณสมบัติอย่างไร การจำกัดบุคคลเข้าสู่ระบบพรรคการเมืองของเรา ถ้าจัดคนไม่ดีไม่ให้เข้าสู่ระบบการเมืองของเรา ส่งเสริมคนดีให้มีโอกาสเข้ามา เราพูดถึงระบบ วิธีการเลือกตั้ง เท่านั้นยังไม่พอ ท่านประธาน อีกระบบหนึ่งซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างขึ้น จำเป็นจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ อย่างถี่ถ้วน คือระบบการตรวจสอบนักการเมือง วัชธรรมณูที่ผ่านมามี ท่านประธาน มีแต่ ศาลสถิตยุติธรรมที่จะต้องพิพากษาคดี ไม่ว่าจะเรื่องอะไรทั้งสิ้น สำนักเจตนาธรรม สำนักคุณธรรมของนักการเมืองหลายสิ้น เรียกร้องแต่จะต้องมีใบเสร็จมาแสดง กลางสภา เรียกร้องว่าจะต้องศาลตัดสินเสียก่อนจึงจะลาออก ความละเอียด ในบาปและคุณธรรมของนักการเมืองไม่มีอีกแล้ว ท่านประธาน อย่างเป็นทางการต่างประเทศเขา แต่ก็จำเป็น -----

สหรัฐอเมริกาเพียงแต่ชัชรบกับเลขานุการไปดว่า เลขานุการตาย ไม่กล้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดี มลทินมีวหองอันนั้นแหละครับ ต่อให้ศาลตัดสินอย่างไรก็ตามแต่ แต่สังคมนบอกว่าสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ ก็เป็นบุคคลสาธารณะ ท่านประธานครับ ผู้แทนราษฎรในระบบเก่าของเราก็ไม่ผิดอะไรครับ ประชาชนเลือกทำไมเป็นผู้แทน เพราะเนื่องจากประชาชนไม่สามารถจะเข้ามาบริหารประเทศ ไม่สามารถตัดสินปัญหาได้ ก็ส่งตัวแทนเข้ามาตัดสินปัญหา ในระบบอย่างนั้น แต่ว่าโลกยุคนี้ท่านประธานที่เคารพ โลกยุคนี้มีนยุคโลกาภิวัตน์ไร้พรมแดน การสื่อสารติดต่อทั้งคนนาคสามารถเข้าถึง ถามว่าสิทธิที่ประชาชนที่เขายกให้ผู้แทนราษฎร เขายกให้หมดไหมครับ ไม่หรือครับ หลายอย่างที่เขาสามารถทำได้โดยตรง ติดต่อดโดยตรงกับรัฐบาล เขาสามารถเดินขบวนมาได้คำถามว่าบทบาทต้องบทบาทนบทบาทของผู้แทนราษฎรในยุคใหม่อย่างไร และถ้าเป็นตรงนั้น เราจะตรวจสอบบุคคลเหล่านั้นอย่างไร เขาไปเสียเวลาเลือกตั้งบอกว่าจะทำอะไรนั้น จะทำอะไรนี้ เสร็จแล้วไม่ทำ สังคมลงโทษอย่างไร ประชาชนเป็นเจ้าของสิทธิตัดสินเขาอย่างไร ระบบประชาธิปไตยจึงไม่มีในบ้านเมืองของเรายังไม่มี ต้องกระทำ คณะกรรมการบอกว่ามีอำนาจได้สวน สอบสวนเรื่องใด ๆ ก็ได้ แต่ไม่มีบทลงโทษ ไม่มีอำนาจเลยเรียกให้มาชี้แจงเขาไม่มาก็ยังได้ รัฐมนตรีเมืองไทยในระบบรัฐธรรมนญปัจจุบันคณะกรรมการเรียกมา เขามาชี้แจงบอกว่าฉันไม่มาใครจะทำอะไร แล้วอย่างนี้ยังไม่แก้รัฐธรรมนูญได้อย่างไร ระบบที่มีอยู่ใช้ไม่ได้ ป.ป.ป. ขึ้นกับนายกรัฐมนตรีมีประโยชน์อะไร ป.ป.ป. ต้องเป็นองค์การอิสระ ต้องมอบอำนาจให้ ป.ป.ป. สอบสวนนักรการเมืองได้ ท่านประธานก็ทราบดีครับ รัฐมนตรีคนหนึ่งลาออกจากรัฐมนตรี ป.ป.ป. ไม่สามารถสอบได้แล้ว ป.ป.ป. ให้ยื่นกรรพช้สนเปิดไม่ได้ เอาไปเก็บเป็นปูหลวง ผ่ากรรพช้ นอกจากศาลสั่งมีท่าอะไร ต้องปรับปรุงระบบอันนี้ควบคู่กันไปกับ เรื่องการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม รวมทั้งเพิ่มอำนาจของคณะกรรมการนี้กระผมพูดถึงระบบในวงจรรันที่ ๒ คือระบบการตรวจสอบนักรการเมือง แน่นอนครับท่านประธาน รัฐธรรมนญของเราถ้าไม่มีแผนพัฒนาการ เมืองมันไปไม่รอด เขียนรัฐธรรมนูญให้วิเศษวิโส คนเขียนได้ นักวิชาการทั้งหลายที่นั่งอยู่ตรงนี้ กระผมกล้ารับรองว่า ๓๐ วัน ๕๕ วัน เขาเขียนเสร็จ ไม่มีปัญหาหรือครับ แต่คนปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญถ้าไม่มีแผนพัฒนาการ เมืองไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญของเราต่อไปข้างหน้า ไม่มีแผนปฏิรูประบมราชการ ไม่มีแผนปฏิรูปการศึกษา ถึงว่าถึง

การพัฒนาคน อย่าคาดหวังว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะเป็นยาวิเศษ และจะไปแก้ไข
ปัญหาของสังคมเราได้ อาจจะชะลอไปได้ส่วนหนึ่ง กระผมจึงกราบเรียน
บอกว่าเป็นความจริงที่เราจะต้องแก้ไข เห็นท่านประธานชุมนุมให้แล้วก็กราบเรียน
สรุปใช้เวลาของสภาอันมีเกียรติแห่งนี้ไปครบ ๑๓ นาที อย่างที่ท่านยกมือ
๒ นาทีที่เหลือด้วยความเคารพ มีอะไรที่มั่นรุนแรง กระผมพูดด้วยความรู้สึก
และประสบการณ์จริง ๆ กระผมหวังว่าข้อเสนอแนะอันนี้เห็น คงจะเป็นประโยชน์
แก่สภาแห่งนี้ไม่มากก็น้อย กราบขอบพระคุณครับ

ประธานสภาช่วงรัฐธรรมนูญ : เชิญท่านเกริกเกียรติครับ

ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม : กราบเรียน

ท่านประธานที่เคารพ ผมศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม ส.ส.ร.
ประเภทประสบการณ์ทางการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน ท่านสมาชิก
ผู้มีเกียรติ ๒ - ๓ ท่านก็ได้พูดถึงข้อสังเกตต่าง ๆ เกี่ยวกับสิ่งที่เราอยากเห็น
ในรัฐธรรมนูญฉบับที่เรากำลังจะร่างขึ้นในขณะนี้ ผมก็มีประเด็นข้อสังเกตใน
บางเรื่อง que คิดว่าเป็นเรื่องสำคัญที่น่าจะได้มีการศึกษาและก็ทบทวนกันอย่างจริงจัง
และก็กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของเรา ในเรื่องที่สำคัญนั้นผมขออนุญาต
เสนอ ๕ - ๖ เรื่องด้วยกัน เรื่องที่ ๑ ก็คือเรื่องการเลือกตั้งซึ่งเป็นหัวใจสำคัญ
ของการที่เราจะได้ผู้แทนราษฎรที่ดีที่มีคุณภาพเข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนใน
การบริหารราชการแผ่นดิน

สิ่งที่เราพบว่าในปัจจุบันนี้การเลือกตั้งนั้นก็เป็นเรื่องที่คุณคนรู้ว่าต้องมีการใช้เงิน ใช้อิทธิพลต่าง ๆ ใครที่ไม่ใช้เงินก็เรียกว่าเป็นเรื่องผิดปกติ ส่วนใหญ่ใช้เงินทั้งนั้น กฎหมายกำหนดไว้ ๑ ล้านบาท เขาบอกว่าอย่างต่ำ ๑๐ ล้านบาทขึ้นไป ๑๐ ล้านบาทก็ยังไม่ได้ เพราะฉะนั้นประเด็นสำคัญ จุดนี้ผมว่าเป็นจุดที่เราจะต้องหาทางที่จะแก้ หาทางที่จะป้องกันให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะจัดอิทธิพลในเรื่องของการใช้เงิน การใช้อิทธิพลต่าง ๆ เพื่อนสมาชิกได้เสนอความเห็นในส่วนต่าง ๆ ไว้แล้วส่วนหนึ่งผมอยากจะขออนุญาตฝากประเด็นให้คณะกรรมการยกย่อง หรือกรรมการวิชาการลองศึกษาดูว่าเราจะมียุทธวิธีที่จะป้องกันในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ได้อย่างไร สิ่งที่ผมคิด

ในเรื่องที่ ๑ ก็คือว่า ระบบการเลือกตั้ง ซึ่งหลายประเทศก็ใช้ระบบการเลือกตั้งโดยตรง บวกผสมระบบสัดส่วน ซึ่งอันนั้นก็เห็นทางออกอันหนึ่งที่จะเห็นว่าจะ เป็นวิธีการที่ได้ผลที่จะป้องกันได้ระดับหนึ่ง อันที่ ๒ ก็คือว่า กำหนดให้เป็นเรื่องหน้าที่ของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งจะต้องไปเลือกตั้งทุกครั้ง ถ้าไม่ไปเลือกตั้งจะต้องถูกปรับหรือถูกตัดสิทธิอะไรก็แล้วแต่ อันนี้ผมก็คิดว่าเป็นเรื่องที่ดี จุดเป็นอย่างไรที่จะต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจน เพราะฉะนั้นอย่างเช่นว่า เสียสิทธิกันก็ ๕๐๐ บาท หรือ ๑,๐๐๐ บาท ถ้าหากว่ามีสิทธิแล้วไม่ไปเลือกตั้งอาจจะต้องเสีย ๕๐๐ บาท หรือ ๑,๐๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท ทำนองอย่างนี้ ก็คือว่ากำหนดให้ชัดเจนไปเลย อันนี้ผมคิดว่าก็อาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญแต่ก็เป็นเรื่องที่น่าจะทำ

ในเรื่องที่ ๒ เรื่องคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ ซึ่งในเรื่องนี้ก็ เป็นเรื่องที่ว่าพวกหัวจิวารณณ์กันอยู่มากว่า ในการจัดการเลือกตั้งทุกครั้งนอกจากจะมีการใช้อิทธิพล ใช้เงินกันแล้วตอนนับคะแนนหรือตอนบวกคะแนนก็เน็ต (Net) คนได้ถือเหมือนกัน ทำอย่างไรเราถึงจะมีคณะกรรมการที่จะดูแลการเลือกตั้งให้ตรงไปตรงมาแล้วก็มีอำนาจเด็ดขาดในการที่ถูกผิด ไม่ใช่ทำให้เกิดเรื่องฟ้องร้องกันแล้วก็ไปชั้นศาล ยุบสภาไปแล้วศาลยังพิจารณาคดีไม่เสร็จ ผมอยากเห็นว่าคณะกรรมการเลือกตั้งนี้สามารถที่จะทำหน้าที่ได้อย่างเด็ดขาด ตรงไปตรงมา รัฐบาลภายใน ๓๐ วัน เมื่อถูกร้องเรียนขึ้นมา สามารถที่ว่าถูกหรือผิดแล้วก็ผลเปลี่ยนแปลงผลการเลือกตั้งทันที ในเรื่องเหล่านี้ผมก็ทราบดีว่าในต่างประเทศก็เกิดเรื่องทำนองอย่างนี้ในหลาย ๆ ประเทศ แต่เขาก็มีวิธีการแก้ไข ผมคิดว่าเรื่องนี้ก็ฝากกรรมการวิชาการหรือกรรมการยกย่องลองไปศึกษาดูว่า เขาบอกว่ากฎหมายของประเทศเปรูก่อนข้างจะชัดเจนเข้มงวด หรือแม้แต่อินเดีย หรือแม้แต่

ประเทศเพื่อนบ้านของเรา สิงคโปร์หรือมาเลเซียก็มีวิธีการที่จะดูแลการเลือกตั้ง
 ให้บริสุทธิ์ยุติธรรม เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ผมคิดว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมี
 คณะกรรมการการเลือกตั้งแห่งชาติขึ้นมา

ในประเด็นที่ ๓ ก็คือในเรื่องของการตรวจสอบการทำงานของ
 นักการเมือง ของรัฐมนตรี ในระบบที่เราเป็นอยู่ทุกวันนี้ที่ได้บอกมา วงจรรอบตัว
 เลือกตั้งก็ใช้เงินพอได้อ่านาจรัฐมาก็ใช้อ่านาจหน้าที่ในการหาเงินที่เขาเรียกว่า
 ถอนทุน แต่ปัจจุบันไม่ใช่ ถอนทุน เป็นการถอนทุนบวกเตรียมทุนแล้วกับวงกำไร
 ๓ ต่อ เพราะฉะนั้นลงทุนไป ๑๐ ล้านบาท ถอนทุน ๑๐ ล้านบาท แล้วคราวหน้า
 เลือกตั้งต้องใช้ ๕๐ ล้านบาท ก็ต้องหา ๖๐ ล้านบาท เอากำไรอีกสัก ๕๐ ล้านบาท
 ก็ ๑๐๐ ล้านบาทเบาๆ เข้าไปแล้ว วิวัฒนาการอันนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่เลวร้าย
 แล้วก็ทำให้ประชาธิปไตยไม่ใช่ประชาธิปไตยของประชาชน เป็นประชาธิปไตย
 ในลักษณะของคณาธิปไตย ผมก็สนใจการเมืองมานานผมคิดว่าก็พอ ๆ กับท่านประธาน
 เมื่อสำเร็จจากธรรมศาสตร์ ก็ได้สนใจเรื่องเหล่านี้มาโดยตลอดแต่ก็ใจไม่ถึง
 เหมือนท่านประธานที่โดดลงเลือกตั้งเหมือนท่านประธาน หรือท่านชวนที่รุ่นไล่ ๆ
 กันแล้วโดดลงเลือกตั้ง -----
 ♪

ถ้าหากดู ผมศึกษาวิวัฒนาการของกาว่าใช้เงินในการเลือกตั้ง ตลอดจนภาค
อธิปไตยครั้งนี้ แบ่งเป็น ๓ ยุค ยุคแรก ๆ ก็คือว่า คนที่มีสตางค์ดึกกระเป่า
ตัวเองจ่าย ยุคถัดมาก็คือว่า นายทุนพรรคการเมืองไปหาเงินมา แล้วก็มาจ่าย
ยุคนี้เป็นยุคใหม่ บริษัทที่หวังจะได้โครงการ หวังจะได้ผลประโยชน์ต่าง ๆ
ไปร่วมลงทุนกับนักการเมือง วางแผนเลือกตั้งให้เสร็จ แล้วเป็นการที่เรียกว่า
พลได้อำนาจรัฐมาก็ได้โครงการตามที่ต้องการ เสร็จแล้วโครงการลึกลับก็
เหล่านั้นก็เกิดแลกกับประชาชนอีกทีหนึ่ง อันนี้ผมว่าแล้วร้ายมากขึ้นทุกที ถ้าท่านดู
วิวัฒนาการอันนี้แล้วจะตกใจ แล้วมาท่านศึกษาว่าแต่ละพรรคการเมืองโยงใย
กับกลุ่มบริษัทอะไรต่าง ๆ นำวิศกมาก เพราะฉะนั้นโอกาสอันนี้ผมว่าเป็น
โอกาสอันดี ที่เราจะต้องหาทางที่จะจัดหรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น สิ่งที่ผม
อยากเห็น ผมอยากเห็นรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพตรงไปตรงมาโปร่งใส และมี
เสรีภาพในการทำงาน แต่ในขณะที่เดียวกันก็สามารถตรวจสอบได้ ถ้าไม่ตี
เรา ก็ถอดถอนได้ อันนี้ผมคิดว่า เป็น เรื่องที่เราจะต้องพยายามกัน รวมตลอด
จนถึงการถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับเลือกตั้ง อันนี้ผมคิดว่า
เป็นประเด็นที่อยากจะฝากให้เพื่อนสมาชิกที่ทำงานนี้ในด้านของกรรมการ
ยกร่างได้พิจารณา

เรื่องที่ ๕ ก็คือ เรื่องการกระจายอำนาจ ก็ได้มีการพูดกันว่า
ในเรื่องการกระจายอำนาจ ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับก็มีการเขียนไว้ แต่ว่า
ในทางปฏิบัติ องค์กรท้องถิ่นในทุกระดับมีอำนาจตามกฎหมาย แต่ไม่มีเงิน
ไม่มีเงินก็ปฏิบัติภารกิจไม่ได้ การที่จะขอเงินก็ต้องพึ่งรัฐบาล หรือในปัจจุบัน
ก็จบ ส.ส. คนละ ๒๐ ล้านบาท ถ้าผมจำไม่ผิด เริ่มแรกก็คือประมาณ
๑ ล้านบาท แล้วก็ขึ้นมาเรื่อยๆ ๒๐ ล้านบาท ต่อไปอาจจะจะเป็น
๑๐๐ ล้านบาท เพราะฉะนั้นตรงที่ผมคิดว่า แทนที่จะไปพึ่งเงินจากพวก ส.ส.
หรือจบ ส.ส. อะไรต่าง ๆ นั้น เขียนไว้ให้ชัดเจนว่าจะต้องมีการกระจาย
อำนาจทางการคลังควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ให้ท้องถิ่น
มีฐานของรายได้ที่จะจัดเก็บ เพื่อที่ท้องถิ่นจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้
ส่วนจบ ส.ส. พวกนี้ผมคิดว่าควรจะยกเลิกไปเลย อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่ง
ซึ่งผมคิดว่าในเรื่องของการกระจายอำนาจนั้นก็เป็นเรื่องสำคัญ

เรื่องที่ ๕ เรื่องศาล เรื่องศาลปกครอง เป็น เรื่องที่ไม่มีใครกล้า
วิพากษ์วิจารณ์มากนัก ผมเองก็ไม่ค่อยอยากที่จะวิพากษ์วิจารณ์แต่ใครวันก่อน and
ผมพูดไปในวิทยุ วันรุ่งขึ้นก็มีผู้พิพากษาโทรมาทันที ซึ่งท่านเองคล้าย ๆ ว่า

จะเบรค (Break) ให้ผมพูดน้อย ๆ หน่อยในเรื่องเหล่านี้ แต่ผมว่า
 ในข้อเท็จจริงเราพบว่า ระบบศาลของเรามีปัญหา แต่ไม่มีใครกล้า
 ไปแตะต้อง ผมจะขออนุญาตท่านประธานว่า ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ใน
 ปัจจุบันนี้ มาตรา ๑๕๐ เข่าบอกว่า ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการ
 พิจารณาพิพากษารรคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย อันนี้ก็หมายความว่า
 ผู้พิพากษาของเรามีอิสระในการตัดสินคดีความต่าง ๆ แต่ว่าในทางปฏิบัติ
 ระบบศาลก็มีระบบอาวุโส ระบบแต่งตั้ง ระบบโยกย้ายต่าง ๆ ระบบตัวนี้
 ทำให้เกิดปัญหา เพราะฉะนั้นอยากจะอยู่ในที่ที่ดี ในที่ตกลงการก็ต้องขึ้นอยู่กับ
 คนที่จะโยกย้ายเรา แล้วทำอย่างไรถึงจะให้ได้ตามที่เราต้องการ
 ก็หมายความว่า เจ้านายเราต้องเอ็นดูเรา เมื่อระบบนี้เข้ามา ก็เกิด
 ระบบที่เรียกว่า สิ่งกันไว้ หนีกันไว้ เพราะฉะนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะจ่าย
 เงินไปอย่างไร หรือกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงที่ขึ้นชื่อลือชาที่สุดใน
 เรื่องทำเองเหล่านี้ ผมจำได้ว่าครั้งหนึ่งเพื่อนผม เขาก็อภิปรายว่า
 ต้องรู้ว่าท่านปลัดนั้นชอบอะไร ท่านปลัดชอบทานอะไร ปลาช่อนแป๊ะชะ
 ปลาช่อนแป๊ะชะที่ตัดองมาจากแม่ลาสิงห์บุรีทำนองแบบนี้-----

- ๓๘/๑

ในระบบอย่างนี้มันมีในระบบข้าราชการเกือบทุกสาย ที่เฝ้ามันเป็นอย่างนี้ ความยุติธรรม ตามที่มันตรงเรายังหาได้อยู่หรือเปล่า มันจริงหรือเปล่า ซึ่งอันนี้ผมคิดว่าคนธรรมดาหรือคนทั่ว ๆ ไปไม่กล้าวิจารณ์วิจารณ์มากนัก ที่ผมถือโอกาสพูดในที่นี้ก็ เพราะว่าได้มีโอกาสอยู่ในสภานแห่งนี้ก็คิดว่าคงจะได้รับการคุ้มครอง แต่ว่ามันเป็นเรื่องอดีตอันตื้นใจในหัวใจของประชาชน เราอยากเห็นระบบศาลที่ตรงไปตรงมา ที่ตรงเหมือนอย่างตาตั้งของศาลที่เป็นสัญลักษณ์ เพราะฉะนั้นจะไปอยู่ที่หน่วยไหนอย่างไร ผมว่าถ้ามีโอกาสเราน่าจะศึกษาแล้วก็ส่งคายนารับระบบให้มันดี ให้เป็นศาลที่เป็นที่พึ่งของประชาชนทุกคนได้ อันนี้ผมก็คิดว่าเป็นประเด็นที่มีความสำคัญแล้วก็ขอฝากเพื่อนสมาชิกซึ่งมีความรู้ ความชำนาญในเรื่องนี้ไว้ด้วย

เรื่องสุดท้าย เรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ผมคิดว่าเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญที่หลาย ๆ จุดก็ยังคงเป็นปัญหาอยู่ ก็อยากจะฝากกรรมการยกร่างได้ศึกษาในเรื่องเหล่านี้ว่ามีอะไรที่ขาดตกบกพร่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิเสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ พวกนี้ ผมคิดว่ามันเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตย นี่ก็เป็นประเด็นใหญ่ ๆ ๕ - ๖ ประเด็นที่ผมคิดว่าผมอยากจะฝากให้เพื่อนสมาชิกที่มีหน้าที่ในการยกร่างได้ศึกษา แล้วก็บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่เรากำลังจะร่างกันอยู่ ท้ายที่สุดนี้ผมอยากจะให้ข้อสังเกตว่า รัฐธรรมนูญฉบับที่เราร่างกันอยู่ในขณะนี้ เป็นฉบับที่ประชาชนฝากความหวังไว้เยอะ ฝากไว้มาก แต่ถ้ามาดูให้ดีแล้วผมคิดว่าเราสามารถทำได้ระดับหนึ่ง ผมคิดว่าหัวใจสำคัญที่จะทำให้บ้านเมืองของเราไปในทางที่ถูกที่ควร ที่เป็นที่พอใจของคน ผมก็คิดว่ามัน ๓ ส่วน รัฐธรรมนูญเป็นกรอบกติกาอันหนึ่งที่จะต้องพยายามเขียนให้ดีให้รัดกุม อันที่ ๒ ก็คือการสร้างกระแสของประชาชน ประชาชนทั้งประเทศต้องสนใจกิจการบ้านเมือง ต้องตื่นตัว ต้องเอาใจใส่ อันนี้เป็นหัวใจสำคัญ เพราะรัฐธรรมนูญอย่างเดียวทำไม่ได้ อะไรจะไม่เกิดขึ้นถ้าหากว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความสนใจ และอันที่ ๓ ก็คือคุณภาพของประชาชน คุณภาพของประชาชนที่มาเกี่ยวข้องกับ การเมือง ทั้งผู้สมัคร ผู้เลือกตั้งต่าง ๆ ผมก็ฝากประเด็นข้อสังเกตไว้เพียงแค่นี้ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผมจะพยายามให้ท่านใช้สิทธิลับกันให้มากที่สุด ระหว่างนักวิชาการกับที่มาจากต่างจังหวัด ท่านสังเกตดี ๆ นะครับต่อไปเป็นปัญหาท่านวิสัยครับ

นายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
 กระผม วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ ส.ส.ร. จากจังหวัดเพชรบูรณ์ ท่านประธานที่เคารพ
 ประเด็นในการร่างรัฐธรรมนูญของเรานั้นมีมากมายหลายอย่าง แล้วก็แต่ละเรื่อง
 ล้วนแต่เป็นสิ่งที่สำคัญทุกสิ่งทุกอย่าง ท่านผู้มีเกียรติหลายท่านตั้งแต่เข้ามานี้ก็ได้
 พูดถึงในเรื่องที่ตรงกับใจผมหลาย ๆ เรื่อง แต่ว่าผมถือโอกาสนี้กราบเรียน
 ท่านประธานในมุมมองของคนที่เคยผ่านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมา
 ๓ สมัย แล้วก็ต้องหยุดไป เพราะว่าไปเจ็บไข้กับเรื่องระบบในการเลือกตั้งของเรา
 ต่าง ๆ นานา ท่านประธาน ผมอยากจะขอนำเรียนเสนออยู่ ๒ เรื่อง เรื่องที่อยู่ใน
 ใจผม

เรื่องแรกก็คือเรื่องระบบการกระจายอำนาจ ท่านประธาน การกระจาย
 อำนาจของผมนั้น ผมคิดว่าเป็นวิชาชีพที่จะแก้ไขระบบการซื้อเสียงได้ ท่านประธาน
 หมายความว่าอย่างไร การซื้อเสียงที่เกิดขึ้นนั้นความเห็นของผมว่าปัญหาอยู่ที่คนขาย
 คนซื้อท่านจะแก้อย่างไรก็แล้วแต่ ท่านจะควบคุมอย่างไรก็แล้วแต่ ทรายใต้ที่คนขาย
 ยังขายสิทธิ์อยู่ ยังไม่เข้าใจว่าความสำคัญอย่างไร จะต้องมีคนซื้อใหม่ ๆ เกิดขึ้น
 และมีวิธีที่แยบยลและจนกระทั่งเราตามไม่ทันเกิดขึ้นตลอด เพราะฉะนั้นในมุมมอง
 ของผมแล้วผมอยากให้นักที่คนขาย อยากให้นักที่ชาวบ้าน อยากให้นักที่ประชาชน
 ท่านประธาน ท่านคงเคยได้ยินคำว่า เงินไม่มา กาไม่เป็น แล้วเดี๋ยวนี้
 การเลือกตั้งวิวัฒนาการออกไปอีกแล้ว ไม่ใช่ผู้สมัครออกไปซื้อเสียง ไม่ใช่
 อย่างนั้นแล้ว เดี่ยวนี้หอบมาเลขครีบ ท่านผู้สมัครเบอร์นี้ครีบ ผมมี ๓๐๐ คะแนน
 ท่านเอาไหม ท่านไม่เอาไม่เป็นไร ผมจะไปให้เบอร์อื่น แล้วท่านเพื่อไหมว่า
 คะแนนออกตามนั้นจริง ๆ ถ้าท่านไม่เอาตามนั้นท่านก็ตก ไม่ต้องสมัคร
 ตั้งแต่แรกเลย -----

- ๓๖/๑

LIRT

เพราะฉะนั้นท่านลองคิดดูดี ๆ ครับ ทำอย่างไรจะทำให้ประชาชนเห็นว่ารับเงินแล้วไม่ต้องลงคะแนนก็ได้ ทำไม่รับเงินแล้วก็ต้องลงคะแนนให้ถูก เพราะอะไร จุดของผมตรงที่ว่า เพราะระบบการเลือกตั้งของเราให้ใหม่เลือกนาย เพราะว่ามีประชาชนมองไม่เห็นความสำคัญของการเลือกตั้งของตำแหน่งที่เราเลือกเข้าไป ยกตัวอย่างเช่นอะไร ปัจจุบันนี้การเลือกตั้งนั้น ส.ส. แต่ละคนรับผิดชอบเขตมากมาย ๕ อำเภอ ๖ อำเภอ ประชาชนมีความคิดว่าเลือกใครเข้าไปเหมือนกัน คิดว่าเลือกคนดี เข้าไปแล้วก็เหมือนกัน ไม่เห็นหน้า ไม่เห็นหน้า สะพานไม่เห็นมา วัดก็ยังไม่อยู่อย่างเดิม ไฟฟ้าก็ยังไม่อยู่อย่างเดิม เพราะอะไรครับ เพราะประชาชนคาดหวังในหน้าที่ที่ผิดต่อ ส.ส. ผิดต่อหน้าที่ตามกฎหมาย เขาคาดหวังว่า ส.ส. จะต้องมาสร้างถนน สร้างสะพาน ทำไฟฟ้า ทำน้ำบาดาล มาออกงานศพ งานบวช งานแต่งงาน กฐิน ฟ้าป่าให้กับเขาต่าง ๆ ผมไม่โทษผู้ที่เข้ามาแล้ว หรือระบบที่ผ่านมาแล้วไม่เป็นไร เราเริ่มต้นกันใหม่ ทำระบบการเมืองให้ถูกต้อง เพราะฉะนั้นจึงวกมาสู่คำว่า กระจายอำนาจ ผมเห็นว่าควรกระจายอำนาจเป็น ข้าราชการที่แก้ไขการข้อเสียดังนี้ แต่ไม่ใช่ทันทีทันใด ต้องใช้เวลาถึง ๑๐ ปีอย่างน้อย ถึงจะแก้ปัญหาการข้อเสียดังนี้ ทำอย่างไรครับ เล่าเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ของประชาชน ที่ประชาชนคาดหวังอย่างผิด ๆ ต่อ ส.ส. ที่ผ่านมานั้นให้เป็นหน้าที่ของท้องถิ่น กระจายอำนาจออกไป กระจายเงินออกไปอีกต่างเดิมที่ ปล่อยให้ท่านผู้มีเกียรติหลายท่านได้ผ่านออกมา ให้ ส.ส. ทำหน้าที่นิติบัญญัติหรือให้ความเดือดร้อนในเรื่องปาก เรื่องท้อง ในเรื่องที่เหมาะสมอย่างเช่น ราคาพืชไร่ ภาวะเกษตรต่าง ๆ มาสู่รัฐบาลกลาง ก็อาจจะตรงกับบางพรรคการเมืองหรือ บางรัฐบาลได้พูดว่า การกระจายอำนาจนั้น ขอบเขตหนึ่ง สองสะพานตัวหนึ่ง ต้องขอถึงกรมโยธาฯ ต้องขอถึง ร.พ.ส. ควรจะเลิกได้แล้ว ควรจะจบแต่ท้องถิ่น และมันจะช่วยอย่างไร เรื่องการข้อเสียดังนี้ ผลกระจายอำนาจออกมา ประชาชนจะดูระบบการเลือกตั้งที่ใกล้ตัวสอนให้เห็นว่า ถ้าหากว่าเลือกคนที่ถูกต้องตามหน้าที่เช่นครับ ไม่ใช่เลือกคนดี ทางกระทรวงมหาดไทยต้องแก้ไข ไม่ใช่ที่ว่าเลือกคนดี ต้องเลือกคนให้เหมาะสมกับตำแหน่งที่จะเข้าไปทำหน้าที่ เมื่อเลือกใครเข้ามาทำท้องถิ่นแล้ว ทำดีหรือทำไม่ดีวัดผลชัดเจนมองเห็นได้ เจนมองเห็นได้ เจน สมัยที่สอง การเลือกตั้งท้องถิ่นอาจจะมีกำไรให้เงิน เพราะสืบเนื่องจากระบบก่อน แต่การข้อเสียดังนี้หรือให้เงินในระบบท้องถิ่น มันเสียหากแต่ท้องถิ่นไม่ได้เสียหายระดับประเทศอย่างของระบบการเมืองปัจจุบันนี้ แต่ประชาชนจะเห็นผลชัดเจน สมัยแรกเขาอาจจะเลือกคนที่ใช่เงิน สมัยที่สองก็อาจจะถูกบ้าง

พลสมิทธิ์ที่สาม ได้คนที่ไม่ได้เข้าไปในช่วงแรก ๆ นั้น ในช่วงหลังที่เขาจะเลือกคนที่ทำงาน ท่านประธานครับ ขณะนี้มีการแก้ไขกฎหมายให้เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านทุก ๕ ปี ท่านเชื้อใหม่ครับ ผู้ใหญ่บ้านก็ยังมีกาวิชาชีพ เงินก็เสี่ยงกัน แยกหมู่บ้านเล็ก ๆ แบ่งกัน ๒ คน ให้อำนาจทั้งคู่ ราคาเท่ากันทั้งคู่ แล้วก็จ่ายไปรายหัวเท่ากันทั้งคู่ แล้วใครได้ครับ คนที่ดีกว่าได้ เป็นสัญลักษณ์ของอะไรครับ เป็นสัญลักษณ์ของการที่ประชาชนเริ่มเรียนรู้แล้ว รับเงินเหมือนกันทั้งคู่ ๒ คนไม่รู้จะเลือกใครก็เลือกคนที่ดีกว่า เห็นไหมครับ เป็นสัญลักษณ์ที่ดี ผมไม่ได้หวังว่ารัฐธรรมนูหรือการกระจายอำนาจออกไปอย่างที่ผมบอก ออกไปแล้วมันจะดีขึ้นทันทีทันใด แต่มันจะค่อย ๆ สอนประชาชนให้เห็นว่า การเลือกตั้งนั้นสำคัญถึงตัวเขา ถึงหน้าบ้านไต่บ้านเขา ถึงในห้องครัวห้องนอนของเขาทั้งหมด เมื่อประชาชนเห็นว่าการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นนั้นสำคัญ ภูมิวิธีการตัดสินใจ ภูมิวิธีการดูคนที่จะไปทำหน้าที่ไหน ประชาชนก็จะค่อย ๆ ดูว่าการเลือกตั้งระดับที่สูงขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็น ส.จ. ส.ท. แม้กระทั่งการเลือก ส.ส. ประชาชนก็จะค่อยๆ ซึมซาบว่า เด็กวันนี้จะเลือกใครที่ผู้ว่าไม่ได้เลือกแล้ว ต้องดูหน้าที่ว่าจะไปทำอะไรอย่างไร แล้วการเมืองก็จะค่อย ๆ พัฒนาขึ้นอย่างเร็ววิสัย ๑๐ ปี ถ้าหากว่ามีการกระจายอำนาจออกไป ถ้าหากท่านจะมาไว้ระบบวิธีควบคุมผู้ที่ย่างที่ผมทราบ เรียนตั้งแต่ต้นไม่มีทางลัดง่ายเด็ดขาด-----

ท่านประชาชน นี่คือข้อแรกที่ผมเห็นว่าการกระจายอำนาจนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญ แล้วเป็นสิ่งที่จะช่วยให้การซื้อเสียงนั้นบรรเทาเบาบาง และเป็นก้าวแก้ปัญหาที่ตรงจุด เป็นการแก้ปัญหาที่ตัวผู้ขายคือประชาชน ส.ส. ก็คือว่าเอาระบบไปสอนประชาชน ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการเลือกตั้ง ไม่ใช่ว่าเห็นแค่เงิน จุดนี้ก็จะโยงมาประเด็นที่ ๒ ที่ผมจะขอกราบเรียนที่ประชุมในวันนี้ ก็คือเรื่องระบบการเลือกตั้ง ระบบที่มาของนักการเมืองโยงมาอย่างไร การเลือกตั้งปัจจุบันนี้ ส.ส. คนหนึ่งดูรายละเอียดกว้างใหญ่ไพศาลเหลือเกิน น่าจะไว้ไปชาวบ้านไม่เห็นผลงาน เพราะคาดหวังในสิ่งที่ผิดอย่างผมได้กราบเรียนแล้ว เพราะฉะนั้นเขตเลือกตั้งจะต้องเล็กลง ประชาชนจะได้เห็นผลงานของ ส.ส. บางคนก็แย้งว่าเล็กลงก็ต้องมีการชิงกันตาย มีการฆ่ากันตาย หรือว่าต้องใช้เงินสะเดกขึ้น ผมว่าไม่จริงความเห็นผม ถ้าเรื่องการชิงกันตาย การฆ่ากันนี้ ต่อให้แบ่งเขตอย่างไร ถ้าจะชิงก็ชิงได้อยู่แล้ว แม้กระทั่งปัจจุบันนี้ ท่านไปยิงที่ ๓ หรือยิงคู่แข่ง ท่านก็ยิงได้เลื่อนกันไป เพราะฉะนั้นปัญหาเรื่องความรุนแรงของเขตเลือกตั้ง ถ้าเขตเล็กลงมาโดยนักการเมืองหลายท่านแย้งมานั้น ผมไม่เห็นด้วย แม้กระทั่งเรื่องการใช้จ่ายเงินในเขตเล็กลงมา จะทำให้ใช้จ่ายเงินสะเดกขึ้นจริงบางส่วน แต่ท่านประชาชน เขตใหญ่นี้แะครับ ความดี ความเหมาะสมของคนไม่มีทางชนะเงินได้เลย ท่านทาคความดี ท่านมีความเหมาะสม ท่านจะเป็นที่รู้จักดีแค่นั้นก็พอ แต่เงินถ้าเยอะของท่าน แต่อีก ๕ อำเภอ ๕ อำเภอ ไม่มีทางรู้จักท่านได้เลย เพราะเขตมันกว้างใหญ่ไพศาลเหลือเกิน แต่เงินทำงานคนเดียวว่าไปหมดเลยครับ ๕ อำเภอ เพราะฉะนั้นเขตใหญ่อย่างทุกวันนี้ไม่มีทางเลยที่ความดีจะชนะเงิน ขออนุญาตใช้คำพูดง่าย ๆ ว่าความดีไม่มีโอกาสชนะเงิน แต่ถ้าเขตเล็กลงมา ความดีมีโอกาสนี่จะชนะเงินได้ เมื่อประชาชนได้รู้จักหน้าที่ รู้ถึงความสำคัญของการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นระบบนี้จะเอื้ออำนวยในเรื่องการแบ่งเขต ส.ส. ง่าย ๆ ก็คือว่าเรื่องแบ่งเขตให้เล็กลงมา แล้วก็เลือกคนเดียว นั่นก็คือ เขตเดียวเบอร์เดียว ตามความเห็นของผม

อีกประการหนึ่งควรจะมีการเลือกตั้งจากระบบสัดส่วนขึ้นมา ส.ส. ควรจะมีอยู่ ๒ ประเภท ประเภทมาจากการเลือกตั้งโดยครบแบ่งเขต วัน แคน วัน โหวต (One man one vote) หรือว่าเขตเดียวคนเดียวส่วนหนึ่ง แล้วมาจากระบบสัดส่วนบัญชีเลือกตั้งของพรรคการเมือง พรรคเลือกคน ประชาชนเลือกพรรคอีกส่วนหนึ่ง ความเห็นของผมแะครับ ซึ่งท่านอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็แล้วแต่ แต่ผมคิดทรงจำตั้งแต่เลือกการเมืองมา ส.ส. ที่มาจาก

การเลือกตั้งมีประมาณ ๕๐๐ คน แบ่งออกเป็น ๕๐๐ เขต ส.ส. ที่มาจากบัญชีเลือกตั้งมีประมาณ ๒๐๐ คน แล้วผมยังเห็นไกลไปอีกกว่านั้นว่า ที่มาจากบัญชีเลือกตั้งเท่านั้นที่จะเป็นรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีได้ ท่านประชาชน ๕๐๐ คน ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงนั้น จะทำหน้าที่สะท้อนปัญหาของประชาชนมาสู่สภาใหญ่เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างสภาของประเทศกับถึงตัวของประชาชนโดยตรง แต่ผู้บริหารประเทศ ผู้มีฝีมือมาจากบัญชีเลือกตั้งของพรรคการเมือง ในบัญชีเลือกตั้งก็จะมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเหมาะสมต่าง ๆ ที่พรรคการเมืองจะต้องเลือกสรรคัดสรรออกมา เพื่อสร้างภาพพจน์ของทั้งประเทศ นายกรัฐมนตรีก็จะมีควมสง่างาม เพราะอะไรครับ เพราะเลือกมาจากทั้งประเทศ คณะรัฐมนตรีก็จะมีควมสง่างาม เพราะว่ามีมาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศ เลือกพรรคออกมา ท่านประชาชน แล้วจะปิดกั้นคนที่มาจากประชาชนหรือไม่ ครับ สมมุติว่ามีท่านใดท่านหนึ่งลงสมัครโดยตรงในเขตเลือกตั้ง ท่านมีบทบาทในการทำหน้าที่ ส.ส. ของท่าน มีบทบาทในระดับที่สังคมทั้งประเทศในระดับการเมืองยอมรับได้ ท่านสามารถที่จะเลื่อนไหลตัวท่านเองจากระบบการเลือกตั้งโดยตรง แล้วมาอยู่ในบัญชีการเลือกตั้งของพรรคการเมือง จะทำให้การเมืองที่มีระบบที่สร้างความสามารถของตัวเองตั้งแต่ในระดับของประชาชนมา แล้วก็มาถึงระดับของพรรค การได้ยอมรับในบทบาทของทั้งประเทศ แล้วก้าวสู่ตำแหน่งการบริหารของประเทศต่อไป-----

อันนี้คือความเห็นที่ผมค่อนข้างจะไม่สามารถที่จะพูดถึงเหตุผลได้มากมายในช่วงระยะเวลาอันสั้นนี้ เพราะฉะนั้นผมจึงหวังว่าในอนาคตถ้าหากว่ามีเวทีที่ผมจะต้องอธิบายถึงหลักใหญ่ ๆ ที่ผมกราบเรียนไปนั้น จะมีเหตุผลอีกมากมายหลายประการ

ท่านประธานครับ อีกจุดหนึ่งซึ่งตรงกับอีกหลาย ๆ ท่าน คือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผมไม่เห็นด้วยที่จะบังคับให้เป็นหน้าที่ ถ้าหากไม่มาเลือกตั้งแล้วท่านจะมีความผิดหรือว่าท่านจะโดนตัดสิทธิอะไรต่าง ๆ นั้น ผมกราบเรียนเสนอว่าน่าจะใช้วิธีการจูงใจ อย่างเช่นว่า ถ้าท่านมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ท่านจะได้รับบัตร บัตรนี้อาจจะชื่อว่าบัตรผู้ใช้สิทธิ บัตรนี้ท่านสามารถนำไปลดหย่อนภาษี ท่านสามารถนำไปรักษาพยาบาลฟรี หรือครึ่งราคา ท่านสามารถนำไปขึ้นรถเมล์ รถไฟ หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของรัฐ แล้วแต่ท่านจะกำหนดในอนาคต อย่างมีการลดหย่อนลงมา พุงง่าย ๆ ภาษาง่าย ๆ แบบชาวบ้าน คือรัฐติดสินบนชาวบ้านเสียเอง ทำให้มีคนอยากไปลงคะแนน ลากไปเลือกตั้ง เราก็จะปลุกพลังเงียบต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมาต่อสู้กับพลังที่ไม่ถูกต้องได้

ท่านประธานครับ ผมใช้เวลาของสภามาพอสมควร ผมอยากจะขอกราบเรียนท่านประธานว่า การซื้อเสียงไม่มีทางที่จะทำให้หมดไปภายในปี ๑ ปี แม้กระทั่ง ๕ ปี ผมว่าอย่างเร็วที่สุด ๑๐ ปี แต่ท่านจะต้องมีระบบในการแก้ไขตัวประชาชน ไม่ใช่ที่ว่าผมไม่เห็นด้วยที่ท่านพูดมา ต้องมีระบบการเลือกตั้ง ต้องมีระบบไม่ให้คนนั้นไปซื้อเสียง มีองค์กรกลาง มีองค์กรในการควบคุมการซื้อเสียง หรือว่าตัวผู้สมัคร ผมเห็นด้วย แต่สิ่งหนึ่งท่านจะล้มไม่ได้ก็คือตัวประชาชน จะต้องสอนเขา อันนี้เป็นการแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง ตรงจุด แล้วก็ถ้าท่านทำได้ ถ้าพวกเราทำได้ มันจะเป็นอันนิสงส์ แล้วจะแก้ไขปัญหาลดอุป
ในระยะยาว ก็ต้องขอขอบคุณท่านประธานและท่านสมาชิกผู้ที่เกี่ยวข้องแต่เพียงเท่านี้ ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : เชิญท่านอาจารย์ลิขิตครับ

ศาสตราจารย์ลิขิต ชีวเวคิน : ท่านประธานที่เคารพ

ผม ศาสตราจารย์ลิขิต ชีวเวคิน ^{ลิขิต} นักวิชาการ สายรัฐศาสตร์
กระผมจะใช้เวลาประมาณ ๑๐ นาที และที่พูดนี้ผมจะเป็นประโยชน์สำหรับ
การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่ว ๆ ไป กระผมมองคู่วารูปแบบ
การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีส่วนสำคัญ ๓ ส่วนด้วยกัน

ส่วนที่ ๑ คือส่วนที่มีส่วนร่วมของประชาชน อันเป็นส่วนประชาชน
ส่วนที่ ๓ คือบุคคลผู้รับหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน หรือ
ผู้ปฏิบัติการทางการเมือง ซึ่งในส่วนนี้นั้นก็มักจะนึกถึงคณะรัฐมนตรี แต่จริง ๆ
มันต้องประกอบด้วยระบบราชการด้วย ซึ่งอันนั้นก็คงจะอยู่นอกเหนือที่จะพูดถึง
ในที่นี้

ส่วนที่ ๓ ก็คือ ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้อง
ไม่ใช่มีเพียงรูปแบบ แต่จะต้องมีผลเป็นรูปธรรม นั่นคือประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ถ้าหากครบทั้ง ๓ ประการ ก็จะเป็นระบบที่น่าพึงปรารถนา ทั้งนี้
ในแง่ของประ เเด็นที่สมจะพูดนั้น เนื่องจากหลายท่านได้พูดครอบคลุม
เกือบหมดแล้ว กระผมก็จะพูดเฉพาะประเด็นหลัก ๆ คิดว่าอาจจะเป็น
ประโยชน์ต่อผู้ฟังทางบ้าน เพื่อในการถกความคิดเห็น กระผมมองอย่างนี้ว่า
ในส่วนของประชาชนนั้นมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ๓ ตอนด้วยกัน
ตอนที่ ๑ ก็คือในการรวมกลุ่มที่จะเป็นกลุ่มผลักดัน เรียกร้องจาก
ระบบ ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรม เพราะฉะนั้นถ้าเกิดมีประชาชนจากต่างจังหวัด
เข้ามา เรียกร้องในกรุงเทพฯ จากตัวรัฐบาลนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไปสกัด
ไม่ให้เดินทางเข้ามานั้น กระทำผิดรัฐธรรมนูญ เพราะประชาชนคนไทยทุกคน
ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และ
มีสิทธิที่จะเลือกที่อยู่อาศัย การไปสกัดไม่ให้คนเดินทางเข้า กทม. นั้น
เป็นการละเมิดต่อสิทธิขั้นมูลฐานของประชาชน

ส่วนที่ ๓ คือประชาชนมีสิทธิเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ในส่วนนี้
ผมอยากจะพูดถึงเป็นจุดแรก ต้องยอมรับว่าการเป็นสมาชิกในพรรคการเมือง
ของประชาชนจำนวนไม่น้อยนั้น เป็นสมาชิกแต่เพียงในนาม ระบอบการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นตั้งคั้งมีความเป็นประชาธิปไตย เริ่มตั้งแต่ระดับ
พรรคการเมือง ซึ่งเป็นด่านแรกของการคัดสรรตัวบุคคล เข้าสู่การบริหาร
ประเทศ แต่ข้อเท็จจริงก็ปรากฏว่า พรรคการเมืองส่วนใหญ่นั้นเป็น ส.ส.อัน
บริษัทส่วนตัวบุคคล มีผู้บริหารประมาณ ๓๐ - ๓๐ คน และเป็นบุคคลซึ่ง
มีบทบาทอย่างสูง การประชุมประจำปีของพรรคแต่ละครั้งนั้นก็เป็นที่ไปดาม
รูปแบบเท่านั้น เพราะฉะนั้นในส่วนนี้นั้นจะต้องมีการปรับปรุงพรรคการเมือง

อย่างรีบด่วน ถ้าเป็นไปได้นั้นคงต้องเขียนในกฎหมายพรรคการเมือง
ให้การบริหารพรรคการเมืองนั้นมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ไม่ให้
อยู่ในมือของคนเพียง ๒๐ คน หรือบางครั้งอยู่ในมือของกลุ่มคนที่งมีที่มาจาก
เพียงบางภูมิภาคเท่านั้น อันนี้เป็นจุดสำคัญที่สุด

- ๒๙/๑

อันที่ ๓ พรรคการเมืองจะต้องมีความโปร่งใสในแง่การเงิน ทั้งเงินบริจาคและการใช้จ่ายเงิน เป็นไปได้หรือไม่ถ้าตั้งเป็นคำถามก็คือ ให้เงินที่บริจาคให้พรรคการเมืองนั้นประกาศให้ทราบต่อสาธารณชน และการเบิกจ่ายต้องมีสมัหบัญชีซึ่งมาจากการเลือกตั้ง และสมัหบัญชีพวกนั้นต้องรับผิดชอบโดยตรงเพื่อไม่ให้มีเงินใต้โต๊ะหรือเงินลับๆ เพื่อใช้ในกิจการ ซึ่งขัดต่อกฎหมายการเลือกตั้ง

ในส่วนที่ ๓ พรรคการเมืองจะต้องมีลักษณะที่สามารถคัดสรร ตัวบุคคลเข้าสู่อำนาจเป็นสมาชิกพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ถัดมาเท่าที่พรรคยังมีอาศัยลักษณะเฉพาะกิจ คือเอาบุคคลที่จะได้ชัยชนะ แน่ ๆ เพื่อจะให้พรรคนั้นมีเสียงข้างมากและเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นไม่มีทางเป็นผลสำเร็จได้ เพราะในเวลานั้นวิถีของรัฐที่จะเข้าไปเกี่ยวข้อง ผมอยากจะถามคำถามว่าเป็นไปได้หรือไม่ให้มีการสนับสนุนเงินพรรคการเมือง และระหว่างการเลือกตั้งนั้น ป้ายต่าง ๆ ก็ทำให้ทำเหมือนกันหมด ชั่วโมงในการพูดวิพากษ์และโทรทัศน์ให้ เท่ากันหมด โดยไม่ให้มีความได้เปรียบเสียเปรียบต่อกัน อันนั้นจะเป็น จุดแรกของการนำไปสู่ความเสมอภาคของพรรคการเมือง เพราะทุกวันนี้มัน พรรคเล็ก ๆ เกิดไม่ได้เป็นอันขาด พรรคบางพรรคไม่มีเงินแม้กระทั่ง จะพิมพ์โปสเตอร์ อันนี้เป็นข้อที่ ๑ การบริหารพรรคและการช่วยเหลือ พรรคการเมืองโดยทางรัฐให้เกิดความยุติธรรม

ในส่วนที่ ๒ คือ ส่วนที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้าสู่ตำแหน่งบริหาร อันนี้จริง ๆ แล้วก็ เป็นสิ่งที่พูดกันอยู่มากว่า ทำอย่างไรจึงจะให้คนดี คนดี หมายถึงคนมีความรู้ความสามารถมีอุดมการณ์และมีความบริสุทธิ์พอสมควร ที่จะเข้ารับใช้ชาติและแผ่นดินมากกว่าที่จะเข้าไปเพื่อหาผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่ออำนาจราฐศักดิ์อันไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีการพูดถึงระบบการเลือกตั้ง มีการพูดถึงการเข้าสู่ตำแหน่งของรัฐมนตรีมาแล้ว ท่านผู้พูดเมื่อกี้ผม เห็นด้วยทุกอย่าง จริง ๆ แล้วความเห็นของกระผมกับของท่านผู้พูดตรงกัน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์จึงไม่มีการพูดซ้ำ แต่ส่วนหนึ่งซึ่งอยากจะพูดถึงก็คือการใช้เงิน ชื่อเสียง คำถามก็คือทำไมจึงมีการใช้เงินชื่อเสียง ซึ่งขออ้างท่านศาสตราจารย์ อมร จันทรสุมพรม ก็คือการใช้เงินชื่อเสียงที่เป็นอยู่ เกิดขึ้นเนื่องจากคัมภีร์ ที่จะซื้อ ถ้าการซื้อไม่คุ้มก็คงมีการซื้อลดลง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือผู้ซื้อ

ถ้าได้เป็น ส.ส. ก็สามารถได้เป็นรัฐมนตรี เมื่อเป็นรัฐมนตรีก็ใช้อำนาจราชศักดิ์จากตำแหน่งอันนั้นหาผลประโยชน์ในส่วนตัว ซึ่งอันนี้เป็นข้อเท็จจริงคงปฏิเสธได้ยาก เมื่อเป็นเช่นนี้ต้องทำให้การซื้อเสียงและการเป็น ส.ส. นั้นไม่มีการประกันว่าจะได้ครองตำแหน่งอำนาจซึ่งสามารถจะขึ้นเป็นที่ตายกับวงการบางอย่าง นี่คือการแก้ที่สมมุติฐาน แต่ถ้าการแก้ในระยะต้น การใช้เงินซื้อเสียงนั้นต้องอยู่ที่การควบคุม เป็นไปได้หรือไม่ที่ต้องมีคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ เช่นเดียวกับที่มีในประเทศอินเดียซึ่งกระทำได้อย่างได้ผล หรือในเยอรมันหรือในญี่ปุ่นหรือในประเทศฟิลิปปินส์ เป็นต้น โดยคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาตินั้นไม่ใช่มีหน้าที่เพียงกำกับดูแลการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ต้องบริหารการเลือกตั้ง และประกอบด้วยคณะกรรมการเลือกตั้งแห่งชาติ เป็นไปได้หรือไม่ที่จะมีศาลคดีการเมือง ผู้ละเมิดการเลือกตั้งกฎหมายเลือกตั้งจะต้องขึ้นศาลและกระบวนการวิธีพิจารณานั้นจะต้องแตกต่างจากกระบวนการพิจารณาในคดีอาญา หมายความว่า จะต้องใช้หลักการซึ่งต่างจากคดีอาญา ซึ่งจะต้องมีหลักฐานมัดแน่น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้ามีหลักฐานพอจะอนุมานได้ว่าในการเตรียมการเลือกตั้งก็จะเพียงพอที่จะลงโทษคนผู้ในทั้งทางแพ่งทางอาญารวมทั้งการตัดสิทธิทางการเมือง เช่น ไม่ให้มีการใช้สิทธิทางการเมืองประมาณ ๕ ปี หรือ ๑๐ ปี เป็นต้น การเข้าสู่ตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีนั้น กระผมกล่าวแล้วว่าสอดคล้องกับท่านผู้พูดที่พูดก่อนกระผม แต่มีจุดหนึ่งซึ่งผมอยากตั้งข้อสังเกตไว้ ในปัจจุบันนี้เราปฏิเสธไม่ได้ว่านายกรัฐมนตรีนั้นไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงทางการเมือง ทั้ง ๆ ที่มีอำนาจตามกฎหมาย อดีตนายฯ ๓ ท่านเคยคุยกับผมว่าเป็นนายฯ ไม่มีอำนาจถูกบีบโดยพรรคร่วมรัฐบาล ถูกบีบโดยแกนพรรค ทั้ง ๆ ที่ตัวเองเป็นพรรคแกนนำถูกบีบ ส.ส. ในพรรคของตัวเอง เพราะฉะนั้นจึงมีรัฐมนตรีหลายท่านซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน เข้าสู่ตำแหน่งเนื่องจากระบบโควตา

อันที่ ๒ การฟอร์มคณะรัฐมนตรีแต่ละครั้งนั้นจะต้องเกิดการแย่งตำแหน่งกันนำไปสู่จุดที่ ๓ คือการไร้เสถียรภาพของรัฐบาล เราปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกครั้งที่มีการตั้งรัฐบาลเสียงหนึ่งสะท้อนออกมาจากประชาชน ก็คือจะอยู่ได้กี่เดือน ๒ เดือน ๓ เดือน ๑ ปี ไม่เคยมีใครคิดต้องอยู่ได้ถาวรอย่างน้อย ๒ ปี ถึง ๕ ปี อันนี้ทำให้เกิดบรรยากาศของความรู้สึก

ที่ว่าไม่มีเสถียรภาพของรัฐบาล เมื่อเป็นเช่นนี้ก็มีการพูดถึงการเข้าสู่
ตำแหน่งของตัวนายกรัฐมนตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการพูดถึงการเลือกตั้ง
นายกฯ โดยตรง ซึ่งมีข้อดีข้อเสียมากมายผมจะไม่กล่าวถึง -----

แต่มีอยู่จุดหนึ่งซึ่งผมได้คุยสนทนากับท่านอาจารย์วรศักดิ์ อูวรรณโณ พูดถึงระบบ การเลือกรัฐมนตรีในลักษณะของระบบ เกลอมันมาประสมประสานกับของเดนมาร์ค ซึ่งอาจารย์กระมลได้พูดถึง ระบบเยอรมันนั้นให้มีการไหลตกลงคะแนนเสียง เลือก คณะรัฐมนตรีในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อได้คะแนน เกินกึ่งหนึ่งแล้วก็ เป็น คณะรัฐมนตรี และมีอำนาจเด็ดขาดในการจะ เลือกตัวบุคคลที่เป็นรัฐมนตรีด้วยตัวเอง อันนี้ เพื่อให้มีอำนาจและมีสิทธิในการ เลือกอย่างเต็มที่ ถ้าสอดคล้องกับที่พูด เมื่อ กี่ ท่านได้พูดก่อนกระผมก็คือ เอาบัญชีรายชื่อที่มาจากสัดส่วนก็จะสะสม เหตุผลสม ณะเดียวกันถ้าการเลือกนายกรัฐมนตรีไม่สามารถกระทำได้ภายใน ๑ เดือนก็ให้ ยุบสภา อันนี้เป็นการบีบไม่ให้สภาผู้แทนราษฎรนั้นโยกย้ายในการเลือกนายกรัฐมนตรี และถ้าจะมีการปลดนายกรัฐมนตรีออกจากตำแหน่งเนื่องจากบริหารราชการแผ่นดิน ผิดพลาด จะต้องมียกยกรัฐมนตรีคนใหม่เตรียมพร้อมอยู่แล้ว และเมื่อลงคะแนนเสียง แล้วปลดออกได้ ก็มียกยกรัฐมนตรีคนใหม่ เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เพื่อเกิดความ ต่อเนื่อง อันนี้คือจุด ๆ หนึ่งซึ่งอยากจะตั้งข้อสังเกตไว้

สุดท้ายท่านประชาชนที่เคารพ องค์การควบคุมเป็นสิ่งที่สำคัญ นอกเหนือ จากศาลคดีการ เมืองแล้วนั้นคงจะต้องมีศาลรัฐธรรมนูญ เมื่อมีการฟ้องมีการพูดถึง อย่างมากในเรื่องนี้ ศาลปกครองซึ่งขณะนี้กำลังยังไม่ตกลงกัน ก็คงจะมีการพูดถึง อย่างน้อยต้องใส่รัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการรัฐสภา การออกกฎหมายเรื่องผลประโยชน์ ^{ชี้ชัด} ๆ เป็นต้นว่า เป็นรัฐมนตรีแล้วทราบว่า จะมีการตัดถนนผ่านตรงไหน แล้วทราบ ข้อมูล อันนั้นอาจจะต้องมีการพิจารณาว่าจะต้องขายนให้กับรัฐ หรือการรับของขวัญ ที่เกิน ๒,๐๐๐ บาท จะต้องตกเป็นของหน่วยงานนั้น เป็นต้น นอกเหนือจากนั้น ป.ป.ป. นั้นคงต้องให้อำนาจมากยิ่งขึ้นและอิสระ ไม่ใช่อยู่ใต้สำนักนายกฯ หรือ ส.ตง. ต้อง เป็นองค์กรอิสระ ไม่ใช่อยู่ใต้สำนักนายกฯ เพื่อจะได้มีบทบาทและมีอำนาจอย่างเต็มที่ สุดท้ายครับท่านประชาชนที่เคารพ การมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของผู้บริหารเป็นเรื่อง สำคัญอย่างยิ่ง การมีรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งไม่ใช่มีเพื่อในตัวของมันเอง แต่จะต้อง เป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล สามารถจะแก้ปัญหาของสังคมได้ สามารถ ที่จะวางแผนเพื่ออนาคต สามารถทำให้ระบบการเมืองนั้นพัฒนาไปต่อเนื่องและยั่งยืน ในส่วนนั้นนั้น ครม. น่าจะต้องเล็กลง มีการกล่าวเสมอว่า ครม. น่าจะมีประมาณ ๒๐ คน ส่วนรัฐมนตรีช่วยฯ นั้นก็อยู่ดูแลงานกระทรวง ไม่จำเป็นต้องเข้าประชุม เพื่อให้เกิดความกระชับยิ่งขึ้น ซึ่งในต่างประเทศก็มีการปฏิบัติเช่นนั้น นอกเหนือ จากนั้น การปฏิรูประบบราชการจะต้องกระทำอย่างเร่งด่วน กระผมขอที่จะกล่าว นิดเดียวว่า ระบบราชการของไทยนั้นเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพพอสมควร มีการ

จัดตั้งกำลังที่แข็งแกร่ง แต่เป็นระบบราชการที่เกิดขึ้นในสังคมเกษตร แต่ในโลก
ยุคใหม่ซึ่งเป็นโลกประชาธิปไตยมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง บรรยากาศ
ทางการเมืองนั้นเปลี่ยนไป นอกเหนือจากนั้นเป็นสังคมซึ่งมีการพัฒนาอย่างกลวิตร
ในแง่การพัฒนากิจการอุตสาหกรรม ที่ราชการจำนวนไม่น้อยยังมีทัศนคติค่านิยมแบบเดิม
ความรู้ทางเทคนิคก็ยังล้าหลัง เพราะฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการผ่าตัดกระทรวง
บางกระทรวงให้มีความกระชับยิ่งขึ้น และมีการฝึกอบรมข้าราชการให้มีความทันสมัย
ทันกับบรรยากาศทางการเมือง สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของโลก
เพราะฉะนั้นถ้าพูดถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลของ กรม. จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง
ทำความเข้าใจการปฏิรูประบบราชการ เป็นไปได้หรือไม่ว่าในรัฐธรรมนูญนั้นน่าจะมี
การพูดถึงการตั้งสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบราชการให้มีลักษณะถาวร มีใช้มี
การเปลี่ยนทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนรัฐบาล ทำให้ขาดความต่อเนื่อง กระผมมีประเด็น
เพียง ๓ - ๔ ประเด็นที่จะกราบเรียนเพื่อให้ท่านผู้ชมทางบ้านได้นำไปคิด เพื่อจะได้
ฟังความคิดเห็นจากท่านต่อไป ขอขอบคุณครับ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกผู้^{รับ} (ใช้ตัว)รับ เนื่องจากว่า
ทางสภาได้จัดอาหารไว้ใกล้ ๆ ตรงนี้ เพราะฉะนั้นช่วงนี้เป็นช่วงเวลาอาหารพอดี
ผมจะพักการประชุม แล้วจะเริ่มประชุมตรงเวลาคือบ่ายโมง เพราะว่าเวลาอาหาร
เรา สถานที่อาหารเราใกล้ เชิญครับ ผมพักการประชุมนะครับ เริ่มใหม่เวลา
๑๓.๐๐ นาฬิกา ขอขอบคุณครับ

พักการประชุมเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมต่อเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา

(เนื่องจาก นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ
ติดราชการ ศาสตราจารย์กรมล ทองธรรมชาติ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ
คนที่หนึ่ง จึงปฏิบัติหน้าที่แทน)

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ : บัดนี้ก็ได้เวลาที่
ท่านประธานได้ขออนุญาตหมายว่าจะประชุมเพื่ออภิปรายทั่วไปในประเด็นทางการเมือง
ที่ท่านสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญทุกคนอยากจะขอความเห็นจากพี่น้องประชาชน
รวมทั้งแนวทางแก้ไขด้วย เนื่องจากว่าสมาชิกบางท่านของเราจำเป็นจะต้องไป
ทำงานให้กับสภาว่างรัฐธรรมนุญในบ่ายวันนี้ด้วย อาจจะต้องขออนุญาตให้สมาชิก
บางคนที่มีภารกิจจำเป็นจริง ๆ เพื่องานของสภาว่างรัฐธรรมนุญลุล่วงไปโดย
รวดเร็วในบ่ายวันนี้ อาจจะต้องขอให้สมาชิกเหล่านั้นได้พูดก่อน แล้วสมาชิกที่แสดง
ความจำนงไว้ว่าอยากจะทำพูดนั้นคงได้พูดแน่ หากว่าที่ประชุมของเรา ในตอนท้าย ๆ
ตกลงกันว่าอยากจะทำประชุมต่ออีก ๑ วัน ก็สามารถจะพูดในวันจันทร์หรืออังคารหน้า
ได้ ฉะนั้นในตอนนั้นก็ขอเปิดอภิปรายต่อไป เชิญท่านอาจารย์บรรศักดิ์ ครับ

ศาสตราจารย์บรรศักดิ์ อุวรรณโณ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ
กระผม บรรศักดิ์ อุวรรณโณ ขออนุญาตกราบเรียนเสนอความเห็นเบื้องต้นต่อ
ท่านประธานและที่ประชุมแห่งนี้ รัฐธรรมนุญนั้นเป็นเอกสารที่ก่อตั้งองค์กรทาง
การเมืองที่ตัดสินใจแทนคนทั้งประเทศ รัฐธรรมนุญเป็นเอกสารที่ก่อตั้งรัฐสภา
ซึ่งประชาชนเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่แทน ในเวลานี้ก็มี ๓๔๓ ท่านที่เป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร และ ๒๒๒ ท่านที่เป็นสมาชิกวุฒิสภา รัฐธรรมนุญเป็นเอกสาร
ที่ก่อตั้งรัฐบาลซึ่งทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน แก้ปัญหาทั้งหลายให้พลเมือง
ทั้ง ๖๐ ล้านคน รัฐธรรมนุญก่อตั้งองค์กรศาลเพื่อชี้ขาดข้อพิพาท ท่านประธาน
เมื่อรัฐธรรมนุญเป็นเอกสารก่อตั้งองค์กรทางการเมืองอย่างนี้ รัฐธรรมนุญ
จึงไม่ใช่กฎหมายธรรมดา เป็นกฎหมายสำคัญสูงสุดของแผ่นดินที่จัดระบบว่าคน
๖๐ ล้านคนซึ่งมาร่วมประชุมกันตัดสินใจไม่ได้ เพราะไม่มีสถานที่พอ มอบให้ใคร
มาทำหน้าที่ตัดสินใจแทนเขา แก้ปัญหาจรรจรให้เขา แก้ปัญหาที่ก้ำกึ่งให้เขา
แก้ปัญหาเศรษฐกิจให้เขา ท่านประธาน ถ้าหากชุมนุมสหกรณ์ไม่อาจจะเอา
สมาชิกชุมนุมสหกรณ์ทุกคนมาทำหน้าที่บริหารสหกรณ์ได้หมด ถ้าหากบริษัทไม่
อาจจะเอาผู้ถือหุ้นทุกคนมานั่งประชุมทุกวันเพื่อบริหารบริษัทได้ ชุมชนสหกรณ์
หรือบริษัทที่ตั้งมีคนมาตัดสินใจแทน คนที่ตัดสินใจแทนนั้นทำหน้าที่แทนคนซึ่ง เป็น

สมาชิกวุฒิสภาและบริษัท รัฐธรรมนูญจึงมีความสำคัญสูงสุด ตรงนี้ ตรงที่จัดระบบการบริหารประเทศ จัดระบบการตัดสินใจแทนคน ๖๐ ล้านคน เพราะฉะนั้น รัฐธรรมนูญในตัวของมันเองไม่ได้เป็นเอกสารที่เป็นกฎหมาย ซึ่งเขียนแล้วแก้ปัญหาของพลเมืองได้ทุกเรื่อง รัฐธรรมนูญไม่อาจจะเป็นเอกสารที่เขียนวิธีการแก้ปัญหาจรรยาได้ รัฐธรรมนูญไม่ใช่เอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อขจัดปัญหาที่ทำกินในตัวของมันเอง แต่รัฐธรรมนูญจะจัดระบบบริหารว่า พลเมืองเลือกคนที่เข้าไปทำหน้าที่ตัดสินใจแทนพลเมืองในการแก้ปัญหา เรื่องที่ทำกิน เรื่องเศรษฐกิจตกต่ำ เรื่องจรรยาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ -----

- ๓๓/๑

ที่กระผมต้องกราบเรียนตรงนี้ เพราะในสิ่งคมอาจจะเริ่มเข้าใจกันแล้วว่า ถ้าเขียนรัฐธรรมนูญแล้วปัญหาทุกอย่างจะหมดไป ซึ่งไม่ใช่ถ้าเปรียบเหมือนการบริหารโรงงาน โรงงานนี้อาจจะมีปัญหาผลิตสินค้าไม่ทันความต้องการขายแข่งขันไม่ได้ขาดทุน รัฐธรรมนูญนั้นเป็นเพียงเอกสารจัดระบบบริหารบริษัท ที่ทำให้ได้ผู้บริหารบริษัทที่ดี ส่วนเมื่อผู้บริหารบริษัทเข้าไปแล้วจะไปผลิตสินค้าใหม่อย่างไรนั้นเป็นอีกขั้นหนึ่ง ท่านประธานครับ รัฐธรรมนูญในอดีตที่ผ่านมา ๒๐ กว่าปี ๑๘ ฉบับนั้น เป็นรัฐธรรมนูญซึ่งโครงสร้างหลักยังคงจะต้องยึดมั่นอยู่ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของราชอาณาจักร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ที่ทุกคน (เกิดตุล) เคารพและหวงแหน แต่ในโครงสร้างหลักนั้นมีปัญหาหลายประการที่จะต้องแก้ เพราะเหตุว่าในอดีต เราได้ยินท่านสมาชิกพูดกันมา เมื่อเข้าในหลายปัญหา ปัญหาทั้งหลายมีมากมาย แต่ไม่ว่าจะมีมากอย่างไรกระผมคิดว่าอาจจะสรุปลงได้เป็นเพียง ๓ ประการหลัก ๆ เท่านั้น

ประการที่ ๑ ระบบการเมืองในเวลา ซึ่งหมายถึงคนตัดสินใจแทนคนทั้งแผ่นดิน ถูกกล่าวหาว่ามีความไม่สุจริตอยู่มาก เมื่อไม่สุจริตจึงไม่ชอบธรรมในการใช้อำนาจ

ประการที่ ๒ ระบบการเมืองซึ่งเป็นการตัดสินใจแทนคนทั้งแผ่นดิน ในเวลานี้ไม่มีเสถียรภาพ เมื่อไม่มีเสถียรภาพเปลี่ยนรัฐบาลตลอดเวลา นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามกฎหมายมาก แต่อำนาจในทางการเมืองไม่มีเลย เพราะต้องตกอยู่ภายใต้การบีบบังคับของรัฐบาลผสมร่วมรัฐบาลจึงไม่มีประสิทธิภาพ ตัดสินใจแก้ปัญหาอะไรไม่ได้เป็นประการที่ ๒

ประการสุดท้าย ระบอบประชาธิปไตยที่ถูกบอกว่าเป็นระบอบการปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชนนั้น ประชาชนจะเป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริงก็เฉพาะในเวลาหย่อนบัตรเลือกตั้ง แต่หลังจากนั้นต้องรอเวลาจนกว่าจะยุบสภาหรือสภาสิ้นอายุ ท่านประธานที่เคารพครับ เมื่อเอาปัญหาเป็นตัวตั้ง อะไรก็ตามที่ไม่ใช่ปัญหาของระบบการเมือง กระผมคิดว่าเราจะต้องทรงโครงสร้างเดิม ความเป็นประชาธิปไตยสำคัญท่านประธานสำคัญและจำเป็นแต่ไม่เพียงพอเสียแล้ว ที่กราบเรียนอย่างนี้ก็เพราะว่า เรามักจะพูดกันเสมอว่ารัฐธรรมนูญเพื่อให้เป็นประชาธิปไตย กระผมกราบเรียนเน้นอีกครั้งว่าความเป็นประชาธิปไตยจำเป็นแต่ไม่เพียงพอ เพราะความเป็นประชาธิปไตยในหลักการนั้นมีหลักสาระสำคัญ ๕ ประการเท่านั้น

ประการที่ ๑ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นการปกครองโดยประชาชนผู้ถูกปกครองนั่นเอง และประชาชนนั้นเป็นเสียงข้างมากที่ต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของฝ่ายข้างน้อย หลักการที่ ๒ ของประชาธิปไตยคือความเสมอภาคกันของบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะยากดีมีจนหรือเป็นเศรษฐี หลักการสำคัญข้อ ๓ คือสิทธิเสรีภาพของคนแต่ละคน จะต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองเมื่อมีการละเมิด และหลักการสุดท้ายคือการปกครองโดยกฎหมาย และกฎหมายนั้นจะต้องมาจากประชาชน เมื่อหลักการปกครองประชาธิปไตยมีแค่ ๔ ข้อหลักนี้ รายละเอียดปลีกย่อยระบอบประชาธิปไตยทั่วโลกจึงต่างกัน เราเรียกระบอบประชาธิปไตยว่าระบอบ โดยเราดูว่าใครเป็นเจ้าของอำนาจ แต่ในระบอบประชาธิปไตยนั้นยังมีระบบรัฐบาลที่ต่าง ๆ กันได้ท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่าเราจะต้องตั้งคำถามต่อไปว่า ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่อยู่ในระบบรัฐสภาที่เราใช้อยู่ในรัฐธรรมนูญปัจจุบันและย้อนหลังไปอีก ๑๕ ฉบับนั้น มีปัญหาตรงจุดใด-----

- ๓๓/๑

ถ้าตรงใจไม่มีปัญหากระผมคิดว่าโครงการสร้างหลักนั้นจะต้องคงไว้เหมือนเดิมทุกประการ เมื่อดูปัญหาแล้วก็อย่างที่ทราบเรียนท่านประธานว่ามีอยู่ ๓ ประการคือ เวลาที่ระบอบการเมืองนั้นคงจะต้องเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่ว่าระบบรัฐสภาที่ใช้อยู่ไม่มีปัญหาเรื่องความสุจริตเป็นประการแรก เสถียรภาพและประสิทธิภาพประการที่ ๒ และการมีส่วนร่วมของพลเมืองเป็นประการที่ ๓ ก็ต้องมาดูสาเหตุของปัญหาและวิธีแก้ไขที่ตามที่ไม่มีเป็นประเด็นแห่งปัญหาเหล่านั้น กระผมคิดว่าเป็นข้อถกเถียงกันทางตำราทั้งสิ้น ขอประกาศแผนยุทธศาสตร์ไว้ก่อน มีผู้เคยเสนอว่าเพื่อให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น เมื่อรัฐสภาตรากฎหมายแล้ว ไม่ควรจะให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย แต่ควรจะให้ประธานรัฐสภานำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ข้อเสนออย่างนี้กระผมคิดว่าเป็นข้อเสนอซึ่งไม่ได้แก้ปัญหของระบบการเมืองเลย เพราะเหตุว่าระบบการเมืองไม่ได้มีปัญหาตรงนั้นประการที่หนึ่ง

ประการที่ ๒ การที่จะให้ประธานรัฐสภานำกฎหมายที่รัฐสภาลงมติเสร็จแล้วขึ้นทูลเกล้าฯ นั้น จะมีปัญหาทางเทคนิคตามมาว่าและถ้าสภาอุทธรณ์ไม่มีประธานรัฐสภา ใครจะทำหน้าที่นี้ เพราะฉะนั้นประเด็นปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาปลีกย่อย ซึ่งไม่ใช่ปัญหาแท้จริงของระบบการเมืองจึงไม่ยากที่จะเสียเวลาในการพิจารณา สำหรับปัญหาประการแรกคือปัญหาเรื่องความสุจริตของระบบการเมืองนั้น หลายท่านพูดว่า เพราะข้อเสียดังกล่าวมาจนทูลแต่ผมคิดว่าสิ่งที่ศาสตราจารย์ลิขิตพูดและกระผมเห็นด้วยนั้นมันกลับกัน เพราะเหตุเห็นว่าการนำตามกฎหมายในการอนุมัติอนุญาต ในฐานะที่เป็นฝ่ายบริหารมีมาก และไม่มีมาตรการตรวจสอบควบคุมอย่างรัดกุม จึงเห็นโอกาสทำกำไร เมื่อเห็นโอกาสทำกำไร จึงไปลงทุนข้อเสียดังกล่าวเพื่อเข้ามาทำกำไร การข้อเสียดังกล่าวจึงเป็นผลไม่ใช่เหตุ ที่ต้องกราบเรียนเน้นอย่างนี้ก็เพราะว่า ถ้าเราคิดว่าเราแก้ระบบเลือกตั้ง ระบบพรรคการเมืองได้แล้ว แต่เราไม่เพิ่มระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐที่แท้จริง ตัวสาเหตุยังไม่หมด เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า ในการแก้ปัญหาเรื่องความสุจริตนั้น จะเป็นไปได้หรือไม่ ที่เราจะเน้นตรงองค์กรตรวจสอบทั้งหลายที่ควบคุมการใช้อำนาจรัฐอย่างทั่วถึง ท่านประธานเวลานี้เรามีองค์กรหลายองค์กรอยู่ เรามีศาลสถิตยุติธรรม เรามี ป.ป.ป. เรามี ส.ตง. แต่ว่าองค์กรเหล่านี้ไม่เพียงพอ แล้วบางครั้งองค์กรเหล่านี้ก็ไม่มีความเป็นอิสระที่จะไปตรวจสอบได้เฉพาะ ป.ป.ป. Dep หรือ ศาลตั้ง island

ซึ่งฉันอยู่กับฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารเป็นคนตั้ง เป็นคนให้คุณวิโทหเขาได้
แล้วเขาจะไปตรวจสอบฝ่ายบริหารได้อย่างไร -----

- ๓๕/๑

เพราะฉะนั้นกระผมคิดว่า จำเป็นที่พวกเราจะต้องคิดกันถึงองค์การตรวจสอบ และกระบวนการตรวจสอบที่ครอบคลุมการใช้อำนาจรัฐตามกฎหมาย ๒๐๐ กว่าฉบับ กฎกระทรวงระเบียบข้อบังคับอีกเป็นแสนฉบับ มีกระทรวงทั้งสิ้น ๑๕ - ๑๕ กระทรวง กรม ๒๐๐ กว่ากรม รัฐวิสาหกิจ ๒๐ กว่าแห่ง พนักงาน และข้าราชการของรัฐ ๓ ล้านคน ท่านประธาน เมื่อเป็นเช่นนั้นศาลรัฐธรรมนูญ จำเป็นหรือไม่ ศาลยุติธรรมจะต้องปรับปรุงอย่างไร ศาลปกครองจะต้องมีชั้น หรือไม่มี ศาลคดีอาญาการเมือง ซึ่งจะต้องเอาพนักงานผู้ใช้อำนาจรัฐ ให้คู่สว่ให้โทษได้ มาดำเนินคดีอาญาได้ถ้าปรากฏหลักฐานว่ามีกรทุจริต ตลอดจนระบบการตรวจสอบเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ หรือผู้ตรวจการของรัฐสภา เหล่านี้ครับ จะต้องเป็นยาวนานแรกที่ใช้ในการป้องปรามการทุจริต และจึงมา คิดถึงประเด็นที่ ๒ คือการเข้าสู่อำนาจ การเข้าสู่อำนาจนั้นเราคงจะต้องพูด กันหลากหลายมากกว่า ทำอย่างไรจึงจะให้การใช้เงินซื้อเสียงมีอิทธิพลน้อยที่สุด ท่านประธานครับ ไม่มีรัฐธรรมนูญและกฎหมายฉบับใดห้ามการซื้อเสียงได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ถ้าคิดว่ามาตรการใดจะออกมาแล้วทำให้การซื้อเสียงหมดไป อดขัดขันมิได้ เสมือนหนึ่งเนรมิตนั้นคงจะเป็นไปไม่ได้ เหลืออยู่แต่เพียงว่า เราจะปรับปรุงยาวนานที่มีประสิทธิภาพพอที่จะทำให้การใช้เงินในการเลือกตั้งนั้น มีอิทธิพลน้อยลง และในเวลาเดียวกันถ้าใช้ก็ต้องใช้มากจนไม่อยากจะใช้ ซึ่งกระผมคิดว่าเวลานี้จะต้องประกอบด้วยขสมุนไพรมากหลายชนิด

ประการที่ ๑ ท่านสมาชิกพูดไปแล้วเมื่อเช้านี้ว่า การให้การเลือกตั้ง เป็นหน้าที่ คงจะต้องคิดกันอย่างจริงจัง เหตุเพราะว่าการขยายจำนวนคน ผู้ใช้สิทธิให้มากที่สุด มากจนกระทั่งการใช้เงินมีอิทธิพลน้อยหรือต้องใช้เงินมาก จนไม่อยากจะใช้จำเป็น ระบบพรรคการเมืองจะต้องปรับปรุงให้มีการบริหาร ที่เป็นประชาธิปไตย ระบบการเลือกตั้งท่านสมาชิกก็ได้พูดไปแล้ว องค์การ ควบคุมการเลือกตั้งต้องทำให้เป็นอิสระออกจากระบบราชการ ท่านประธานครับ เสถียรภาพและประสิทธิภาพเป็นปัญหาประการที่ ๒ ถ้าเรามีรัฐบาลที่สุจริต แต่เป็นรัฐบาลที่ไม่มีเสถียรภาพเลยเปลี่ยนทุก ๓ เดือน ๖ เดือน เป็นรัฐบาล ที่ไม่มีประสิทธิภาพเลย แก้ปัญหาอะไรของบ้านเมืองก็ไม่ได้ ระบบประชาธิปไตยนั้นก็ล้มเหลว เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะต้องคิดกันก็คือว่า เราจะมีการบริหารระบบรัฐสภาอย่างไร ที่ได้เสถียรภาพและประสิทธิภาพภายใต้ข้อเท็จจริงทางการเมืองที่ว่าเราอยู่ในระบบรัฐบาลผสม

ประการสุดท้าย และผมขอจบลงตรงนี้ก็คือการมีส่วนร่วมของพลเมือง
ท่านประธานครับ นอกจากการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในหมวดสิทธิ
เสรีภาพแล้ว จำเป็นครับ จำเป็นที่เราจะต้องทำให้ตัวหนังสือในหมวดสิทธิ
เสรีภาพนั้นมีวิญญูณออกมาได้อย่างแท้จริง เราเขียนรัฐธรรมนูญมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒
ว่าจะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยเสมือนหนึ่งว่าเขากะทำผิดแล้วมิได้
แต่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ นี้เอง ผู้ต้องหาในประเทศไทยยังถูกล่ามโซ่ตรวน
ตรึงกันข้ามโดยสิ้นเชิงกับรัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ คำถามก็คือว่า เหตุไฉน
ตัวหนังสือที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จึงไม่มีผลในทางปฏิบัติ และประการสุดท้าย
จริง ๆ ครับ ก็คือว่าพลเมืองนั้น น่าที่จะมีโอกาสได้รับการปรึกษาหารือ
ในเรื่องสำคัญที่จะกระทบกับชีวิตเขาได้ ไม่ว่าจะโดยการประชาพิจารณ์
หรือในท้ายที่สุดในเรื่องสำคัญที่กระทบต่อประโยชน์ประเทศชาติ ประชาชน
เขาอาจจะแสดงประชามติ โดยมีการขอประชามตินั้นด้วยกระบวนการที่เหมาะสม
ไม่ทำให้กลายเป็นการหาคะแนนเสียงให้กับผู้ขอประชามติ

- ๓๔/๑

ท่านประชาชนครับ กระผมขอกราบเรียนว่าในการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมอะไรก็ตามของระบบการเมือง ซึ่งเราจะทำกันใหม่ทั้งหมดนั้น อยากกราบเรียนเสนอว่า ขอให้เอาปัญหาเป็นตัวตั้ง เมื่อเอาปัญหาเป็นตัวตั้งแล้ว ดูวิธีแก้ปัญหาก็จะเปราะบาง ซึ่งการแก้ปัญหาก็เรื่องเดียว เหมือนกับการรักษาไข้ อาจจะไม่ใช่ยาขนานเดียวครับ ยานั้นอาจจะต้องใช้หลายขนานพร้อมกัน การดูเป็นระบบนี้ครับท่านประธานครับจำเป็นอย่างยิ่ง ก็กราบฝากท่านประธานและท่านสมาชิกที่เคารพว่า ถ้าจะพิจารณาทั้งระบบในแต่ละประเด็น ก็จะเป็นการดีอย่างยิ่งครับท่านประธานครับ ขอพบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ทอบคุณครับ
เชิญ ศาสตราจารย์เทียนดับ

ศาสตราจารย์เทียน ดับวิทย์ : ผม เขียน ดับวิทย์
สายรัฐศาสตร์ ความจริงผมทำบัญชีประเด็นต่าง ๆ ที่อยากจะเอามาพูดในที่นี้ บางประเด็นก็ได้มี ^{ไว้แล้ว} ผู้มีเกียรติได้พูดไปแล้ว แต่ว่าก็ยังเหลือหลายประเด็น ที่ยังไม่ได้แตะต้องถึง ผมคิดว่าส่วนที่สำคัญที่สุด แต่ว่าท่าน ^{พูด} ได้พูด ไปแล้วอย่างหนักแน่นก็คือ เรื่องการเลือกตั้งสุจริต อันนั้นผมเห็นด้วย แต่ผมจะไม่พูด เพราะว่าได้พูดไปมากแล้ว ส่วนในประเด็นอื่น ๆ ที่ผมจะพูดนี้ ผมคิดว่าผมคงจะพูดเฉพาะระบุปัญหา แล้วผมจะไม่พูดในเรื่องที่จะแก้อย่างไรในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่จะพูดโดยวัตถุประสงค์ว่า จะจุดประกายเพื่อให้ผ่าน ท่านประธานไปสู่มวลชนแล้วก็ประชาชน อยากให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่ผมคิดว่าน่าจะมีมีความสำคัญ แล้วประเด็นต่าง ๆ ผมไม่จำกัดอยู่ในเฉพาะ ๕ ประเด็น แต่เนื่องจากว่าผมจะพูดสั้น ๆ จะให้อยู่ภายในกำหนดเวลา ๑๕ นาทีแน่นอน เรื่องแรก เรื่องสิทธิเสรีภาพ และผมคิดว่าหน้าที่ของประชาชน อันนี้ในส่วนที่เป็นรัฐธรรมนูญแยกหน้าที่ออกจากสิทธิเสรีภาพหรือไม่ ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณากัน สำหรับความคิดเห็นส่วนตัวของผม ผมอยากให้เอาไปรวมกันในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน ผมคิดว่าในส่วนนี้ ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้อยู่ปัจจุบันนี้ ก็ค่อนข้างจะสมบูรณ์อยู่แล้ว การที่ผมวัดว่าสมบูรณ์หรือไม่ มาตราฐานที่ผมใช้ก็คือ ไปอ่านปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนเทียบกันดู และผมรู้สึกว่ามีสิ่งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของเราค่อนข้างเกือบจะสมบูรณ์ มันมีบางประเด็น เช่น สิทธิในการมีงานทำที่ดี อะไรอย่างนี้ ผมคิดว่า ในทางปฏิบัติจริง ๆ มันไม่สมเหตุผลนะครับ เพราะฉะนั้นก็มีประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมันไม่มีก็จะมี

ประเด็นเหล่านี้ไปบัญญัติเอาไว้ ที่ในส่วนที่เป็นประเด็นที่ผมคิดว่า ยังเป็นปัญหาอยู่และครับ ในเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชน นั่นก็คือว่า เรื่องแรก หน้าที่ในการรักษาสิ่งแวดล้อม บางคนก็ถือว่าม็สิทธิที่จะต้องได้รับสิ่งแวดล้อมที่ดี เพราะฉะนั้นจะพิจารณาในแง่ของสิทธิหรือว่าพิจารณาในเรื่องหน้าที่ก็ตาม เช่นว่า สิทธิบางคนก็บอกว่าล้นมีสิทธิในการพักผ่อนบุหรี่ บางคนก็บอกว่าล้นมีสิทธิในการที่จะสูดอากาศบริสุทธิ์ ลอย่างไ้ก็ตามที่ ผมคิดว่า ประเด็นนี้ก็เป็นปัญหาในทางปฏิบัติว่า ในทางปฏิบัติจริง ๆ จะทำอย่างไร สิทธิในการที่จะมีน้ำบริสุทธิ์ และก็เห็นว่าถ้าที่จริงแล้ว ในรัฐธรรมนูญของเรา มีนะครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา ๕๗ ทวิ บอกไว้สั้น ๆ อย่างนี้ บอกว่าบุคคลมีหน้าที่รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่เราก็เห็นกัน แม่น้ำแม่กลอง ซึ่งผมเกิดในนั้น ตามลำน้ำ อันนี้ ก็ทำร่วมกันบนน้ำนั้น อันนี้ทำไม่ในทางปฏิบัติยังเกิด เป็นจริงขึ้นมาไม่ได้

- ๓๒/๐

ผมก็อยากจะต้องเป็นประเด็นว่า เป็นไปได้ไหมว่าในรัฐธรรมนูญที่จะทำ
 สิ่งเหล่านี้เกิดผลในทางปฏิบัติได้จริง ๆ นั้นเป็นประเด็นหนึ่ง

ประเด็นที่ ๓ ในเรื่องหน้าที่ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อันนี้
 ในส่วนหนึ่งสมาชิก ส.ส.ร. หลายท่านได้พูดเมื่อเข้ามาผมก็จะไม่พูดซ้ำ
 แต่ว่าส่วนที่คนยังไม่แตะต้องเลย ก็คือผมคิดว่าสิทธิในการลงคะแนนเสียง
 ตอนที่ไปอยู่ต่างแดน คือสิทธิที่รัฐให้มียู่ปัจจุบันนี้ก็คือมีสำมะโนครัวอยู่ที่ไหน
 ก็ไปลงคะแนนเสียงที่นั่น อันนี้ผมมีความคิดอยู่ว่า อย่างน้อยผมอยากให้เป็น
 ประเด็นให้พิจารณากันว่า คนที่อยู่ต่างประเทศก็ดี คนภาคอีสานมาทำงาน
 กรุงเทพฯ ก็ดี ในกฎหมายเลือกตั้งอาจจะมาอยู่ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
 แต่ว่าในกฎหมายเลือกตั้งทำอย่างไรที่จะทำให้นักเหล่านี้มีสิทธิได้ นี่เป็น
 ประเด็นหนึ่งผมอยากให้พิจารณา อีกประเด็นหนึ่ง เรื่องสิทธิและหน้าที่
 ของประชาชน คือสิทธิของคนพิการในทางการเมือง อันนี้ที่จริง
 มีในกฎหมายรัฐธรรมนูญของเราใช้อยู่ปัจจุบันนี้ ในมาตรา ๑๑๓ (๔) ผม
 ไม่อ่านนะครับ แต่ว่าเป็นประเด็นอย่างนี้ เป็นประเด็นเรื่องว่าคนหูหนวก
 และเป็นใบ้ไม่มีสิทธิ แล้วไปปฏิบัติไว้ในเฉพาะคนติดยาเสพติด ผมรู้สึก
 ไม่ค่อยจะถูก ผมรู้สึกว่าเอาคนที่บวสีทซ์ เพราะว่าร่างกายพิการ นี่ผมก็ยัง
 คิดว่าเป็นประเด็น ซ้ำเข้าไปในเรื่องแนวนโยบายของรัฐ มีประเด็นที่สำคัญ
 ในเรื่องแนวนโยบายของรัฐ ผมคิดว่า เรื่องกลไกของรัฐที่บังคับใช้กฎหมาย
 ปัจจุบันนี้ค่อนข้างอ่อนมาก อันนี้ทำอย่างไรในกฎหมายรัฐธรรมนูญเขียน
 อย่างไรให้มีผลบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อันนี้ผมคิดว่า
 เป็นประเด็นใหญ่ ในเรื่องกฎหมายปฏิรูปที่ดินเรามี แต่ว่าผมรู้สึกว่ารัฐบาล
 จะทำหรือไม่ทำก็ได้ทำเองนั่น ผมอยากให้มีผลปฏิบัติจริง ๆ นั้นเป็น
 ผลประโยชน์ของเกษตรกร ในเรื่องหน้าที่ที่จะส่งเคราะห์คนพิการ ผมคิดว่า
 ทุกวันนี้ เราเห็นว่าคนพิการมาขอทานตามริมถนนมากมายด้วยกัน พอยก
 ประเด็นขึ้น คนก็บอกว่า มีพวกมิจจาชีพเอาพวกเหล่านี้มาขอทาน มีคน
 อยู่เบื้องหลังไรต่าง ๆ นี่ก็หมายความว่าเราต้องยอมรับสภาพความเป็นจริง
 อย่างนั้น แต่ว่าทำอย่างไรที่ทำให้คนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องทำโทษ
 อย่างนั้น ไม่ใช่ปล่อยให้คนพิการแล้วก็ออกมาขอทาน ผมคิดว่าเป็นหน้าที่
 ของรัฐที่จะดูแลเรื่องเหล่านี้ อีกประเด็นหนึ่งในเรื่องหน้าที่ของรัฐ
 ที่จริงเรามีอยู่แล้วครับ มาตรา ๘๓ บอกว่า รัฐพึงรักษาผลประโยชน์ของ
 เกษตรกร อันนี้ผมอยากจะให้ครอบคลุมไปถึง เรื่องการคุ้มครอง เกษตรกร

เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ กรรมการคิดว่าก็เป็นคนที่เรารู้กันก็คิดว่า
ได้สร้างतिकวามอะไรต่าง ๆ แต่ว่าพวกนี้อาจคิดเมื่อไร ๆ คือการพัฒนา
เศรษฐกิจของเราที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว แต่ว่าทำอะไรที่ทำให้สิ่งที่เป็น
ผลิตผลหรือส่วนที่ได้ คือให้คนจำพวกนี้ได้มีส่วนแบ่งจากผลิตผลให้มากและ
เป็นธรรมกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน ในประเด็นเรื่องรัฐสภา ผมคิดว่าคนอื่น ๆ
ได้พูด ผมมีหลายประเด็นเหมือนกันแต่ยังไม่พูดถึง เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้ตรวจการรัฐสภา อันนี้เรามีอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ในมาตรา ๑๖๒ ทวิ
แต่เราก็อารบกันแต่ยังไม่ไปถึงไหนเลย อันนี้จะต้องทำอะไรที่ทำให้เกิดผล
ในทางปฏิบัติ ในเรื่องคณะรัฐมนตรี อันนี้ก็ เป็นประเด็นซึ่งคนได้ยกขึ้นแล้ว
ผมอยากย้ำว่า ประเด็นที่สำคัญคือ นายกรัฐมนตรี กัด รัฐมนตรี กัด ควรจะเป็น
ส.ส. หรือไม่ แล้วในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคณะรัฐมนตรีควรมีคุณสมบัติ เท่าที่เห็นอยู่
นักการเมืองมาเป็นรัฐมนตรี เขาอาจจะมีความสามารถในการพูด การปราศรัย
อะไรต่าง ๆ แต่เราควรจะต้องคิดกันให้หนักหรือเปล่าว่า รัฐมนตรีต้องทำงาน
บริหาร จะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหาร สิ่งเหล่านี้เราควรให้
ความสำคัญมากขึ้นหรือไม่ -----

ในประเด็นเกี่ยวกับเรื่องศาลสถิตยุติธรรม เมื่อเข้าก็มีคนพูดไปแล้ว ผมอยากจะทำในประเด็นนี้ เพราะคิดว่ามีความสำคัญเหมือนกัน ควรจะต้องมี ข้อความอย่างไรหรือไม่ ที่จะส่งเสริมฐานะความศักดิ์สิทธิ์ของสถาบันตุลาการ หรือทำอย่างไรที่ทำให้จำกัดบทบาทในทางการเมืองของผู้พิพากษา เพราะ ผมคิดว่าไปด้วยกัน เพราะมีบทบาททางการเมืองมากเกินไป ความศักดิ์สิทธิ์ ของศาลสถิตยุติธรรมก็จะมีน้อยลงเท่านั้น ที่สำคัญข้อเท็จจริงในเรื่องกฎหมาย รัฐธรรมนูญ ก็คือ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจ บริหารและอำนาจตุลาการ อันนี้เรื่องศาลปกครองที่ยุ่งเหยิงกันอยู่ปัจจุบันนี้ ควรจะมีชื่อเรียกใหม่หรือเปล่า เป็นประเด็นที่ผมอยากจะทำเอาไว้ว่า ความจริงอำนาจหน้าที่มันก็ไม่ตรงตามที่เราเรียกศาล ๆ ปัจจุบันเท่าไรก็ นอกจากนั้นในเรื่อง ป.ป.ป. ควรจะมากอยู่ในกระบวนการใกล้เคียงกับศาล ปกครองหรือเปล่า เรื่ององค์กรกลางมีคนพูดแล้ว ทั้งหมดนี้เป็นเรื่องที่ผมคิดว่า เป็นประเด็นสำคัญ ๆ พูดอย่างกระท่อนกระแท่น โดยสรุปก็คือ ผมระบุประเด็น ยังไม่สมบูรณ์ด้วยเวลาจำกัด บางประเด็นว่าที่จริงก็ควรจะแยกแยะแจกแจง ส่วนปลีกย่อย เพื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในระดับของประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไร แต่ก็อาจจะยังไม่มีเวลาทำให้มันชัดเจนเท่าที่ควร คำตอบผมก็อาจจะไม่มีเลย แต่ว่าทั้งหมดเหล่านี้ที่ผมพูดมาก็อยากฝากท่านประธานผ่านไปยิ่งล้อมวลชน และไปยังประชาชน ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณแคว้วครับ

นายแคว้ว นรปดิ : ท่านประธานครับ กระผม แคว้ว นรปดิ

จากจังหวัดขอนแก่น ท่านประธาน กระผมได้นั่งฟังตั้งแต่เข้า รัฐธรรมนูญ ความจริงเราจะต้องพยายามแก้ไขในสิ่งซึ่งมันบกพร่องอยู่ในปัจจุบันนี้ บกพร่อง ในทางเศรษฐกิจ ในทางการเมือง สิ่งที่เราเห็นค่าตาและประชาชนได้พูดกันมาก ถึงแม้ว่าจะมีคนพูดไปแล้ว มันก็ยังมียุติกันแน่และท่านประธาน รัฐธรรมนูญ เราจะเขียนได้ดีสักปานไหน แค่นี้ เขียนให้บริสุทธิ์ยุติธรรมอย่างใดก็ตาม แต่ถ้าหากว่ามีการล้มล้างด้วยอำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก็แค่นั้นแหละ รัฐธรรมนูญที่เรากำลังจะเขียนอยู่เป็นรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ ๑๖ ท่านประธานครับ ผมได้คุยกับรัฐธรรมนูญนามากมาก ผมเห็นผมแทนราษฎรตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไปได้ ออก พ.ศ. ๒๕๓๓ ก็ได้พบการล้มล้าง การยุบสภาอย่างมากไม่ต่ำกว่า ๕ - ๖ ครั้ง เหตุที่มีการล้มล้างการยุบสภานั้นก็เนื่องจากว่า มีอำนาจที่ ๓ อย่างที่เราอยู่กับกันอยู่ครับ เอาเอาวุฒิสภาวุฒิสภาวุฒิสภา ออกมาล้มล้างรัฐธรรมนูญ

ยึดกรมประชาสัมพันธ์ ในสมัยก่อนเขาเรียกกรมโฆษณาการ และประกาศทาง
วิทยุกระจายเสียง เราก็หลบหนีกัน มันเป็นอย่างนั้น แต่ทว่าอย่างไรก็ตาม
ปัจจุบันนี้ ท่านผู้มีอำนาจทั้งหลายต่างก็กล่าวว่า จะไม่มีเช่นนี้อีกแล้ว เราก็
ฟัง ๆ อยู่ การที่รัฐธรรมนูญนี้ต้องเสื่อม ต้องล้มล้าง ต้องถูกขยี้ทิ้งไป ฉีกไป
เนื่องจากวิธีการที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญนั้น เป็นเหตุให้รัฐบาลนี้ไม่มีเสถียรภาพ
เราขาดเสถียรภาพ ไม่มีเวลาที่จะบริหารประเทศ-----

- ๓๘/๑

เราปกครองด้วยระบอบเผด็จการมาช้านาน บางครั้งถึง ๑๐ ปีก็มีอย่างนี้ เป็นต้น เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นสมควรว่า ในกาารที่จะเสียนไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ เราจะต้องหาทางร่วมกันป้องกันไม่ให้มีการล้มล้างรัฐธรรมนูญ ฉีกรัฐธรรมนูญด้วยวิธีการที่ไม่ใช่ระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นเราจะต้องปรึกษากัน นอกจากนั้น ท่านประธานกรรมก็เคยผ่านการเลือกตั้งมา ๑๐ ครั้ง สลับได้ ๘ ครั้ง สลับตก ๒ ครั้ง ผมเห็นว่า การเลือกตั้งทุกระดับนี้มีการซื้อเสียง ท่านประธาน แต่ก่อนไม่มี มันเพิ่งมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ มาปีนี้ มีการซื้อเสียงทุกระดับตั้งแต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต้องซื้อเสียงนะ ใครไม่ซื้อไม่ได้หรอก ไม่ได้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มันเป็นอย่างนี้ สมาชิกสภาจังหวัดก็ต้องซื้อเสียง (ซื้อพรรค) ก็ซื้อเสียง ก็ยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ต้องซื้อเสียง นี่มันเป็นอย่างนี้ ท่านประธาน ภาวะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ คราวนี้เราจะต้องหาวิธีป้องกันไม่ให้มีการซื้อเสียงก็คงหาวิธีป้องกันไม่ได้หรอก ท่านประธาน ไปได้ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ วิธีป้องกันที่ดีที่สุดนั้น กระทบตลอดว่า คือการพัฒนาคน ผมมีภาคีของผมว่า พี่เลี้ยงกันแต่เด็กอย่ากินเบ็ด คือหมายความว่า เอาแต่เงิน แต่ในคนเขาเป็น เรื่องของเรา แต่ก็ไม่สำเร็จทุกที่ ท่านประธาน เพราะฉะนั้นท่าอย่างไรละ เราถึงจะให้พี่น้องของเรา ประชาชนของเรา กินแต่เหล็กไม่กินเบ็ด หรือไม่กินแต่เหล็กเลย ท่าอย่างไร เราถึงจะถึงจุดนั้นได้ ก็คือการพัฒนาคน นักการเมืองแหละตัวสำคัญ สลับแจก สลับซื้อเสียง นักการเมืองตัวสำคัญมาก สักแต่ว่าจะได้ ด้วยวิธีไหนเอาทั้งสี่ ด้วยสลกดัวกเข้า ด้วยสวรษัด เราจะตั้งหาวิธีทางป้องกัน ท่านประธาน มันมีอยู่ เสนอมาเมื่อเช้าวันนี้ ต้องแบ่งเป็นเขตเต็มวเตตละคน ๆ ถึงตายใหญ่ ซื้อเสียงยิ่งง่ายที่สุด ถึงกับฆ่ากันตาย ถ้าหากว่าเอาเศษส่วนมา เอาปกติมาให้พรรคมาจัด คนก็อยากได้ที่ ๑ ที่ ๓ ที่ ๓ ถึงจะต้องทุ่มเงินให้พรรคเป็นการใหญ่ มันจะเป็นการซื้อเสียง แต่จะขาดไปไหมละ ท่านประธาน ผมว่าไม่เด็ดขาดหรอก ที่นี้ประเทศไทย จะเอาประเทศขึ้นมาไว้ไม่ได้หรอก ขณะนี้เราจะต้องป้องกันด้วยวิธีการของเราเสียก่อน ท่านจะต้องพัฒนาคนเสียก่อน ปัจจุบันนี้รัฐบาลปรากฏว่า เวลาใกล้ ๆ จะเลือกตั้งก็พูดกันที่ไปไฟไหม้ฟาง คือหมายความว่า ซื้อเสียงมันไม่ได้ยกย่งนั้น มันเสียหากอย่างนี้ แต่ว่าเมื่อการเลือกตั้งผ่านพ้นไปแล้วก็เสร็จ เขาจะต้องทำ อยู่เสมอเป็นกิจสัน ท่านประธาน ผมเห็นว่า การพัฒนาคนนี้เราจะต้องมีหลักสูตรอบรมกันตั้งแต่ที่ประถม มีhythmไป ต้องพูดเรื่อง ๆ ไป ท่านประธาน นอกจากนั้น กระทบผมเห็นว่า การเลือกตั้งทุกระดับต้องให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์

และชุดกิจกรรม ตั้งแต่การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกสภาจังหวัด อ.บ.ต. องค์การบริหารส่วนตำบลที่ดี ทุกระดับจะต้องมีกฎหมายควบคุม เหมือนกฎหมาย ของสภาผู้แทนราษฎร แต่อย่างว่ามันก็ยังคงดีกว่าไม่มี ปัจจุบันมันไม่มีอะไร นอกจากนั้นกระผมก็ขอกราบเรียนว่า ในการแถลงนโยบายของรัฐบาลก่อนที่จะ เข้ารับหน้าที่เป็นรัฐบาลนั้น จะต้องมีการลงมติ ปัจจุบันนี้ไม่มีการลงมติ นอกจากนั้น เราจะต้องกระจายอำนาจ ดีลการเลือกตั้งให้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งทุกระดับ ไปตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสียก่อนในระดับนี้ และจะต้องมีการกระจายอำนาจ ให้ราษฎร -----

นอกจากนั้น เราจะต้องมีการกระจายรายได้ ^{ไป} ส.ส. เราก็ต้องให้มีรายได้ มีอำนาจเก็บภาษีอากรได้บางประเภท ให้มีสิทธิมีส่วนเสนองบประมาณ สภาเทศบาลก็เช่นเดียวกัน กระผมเห็นด้วยว่าต้องมีการตรวจสอบ ส.ส. เมื่อพ้นตำแหน่ง ส.ส. ก็ต้องมีการตรวจสอบแม้ว่าเมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้ว ชอบที่ว่า ส.ส. นั้น ถ้าหากว่าประชาชนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของหนึ่งแสนห้า ร้อยขึ้น เป็นหน้าที่ของศาลปกครองจะต้องไต่สวน จะต้องมีโจทก์ อัยการจะต้อง เข้ามามีโจทก์ สามารถที่จะถอดถอน ส.ส. ได้ นี่คือการให้มีอำนาจถอดถอน ส.ส. ได้ ท่านประธานครับ นอกจากนั้นกระผมจะขอขออนุญาตไว้ในรัฐธรรมนูญว่า สภาผู้แทนราษฎรให้วาระจะมีสภาเดียว ไม่ชอบที่จะให้มีวุฒิสภาเช่นปัจจุบันนี้ เพราะเหตุใดละครับ ขอทราบเรียนว่ารัฐธรรมนูญของเราใน พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ระบุไว้ว่า วาระที่จบประมุขศึกษามากกว่ากึ่งหนึ่งและอย่างช้าต้องไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่ใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ ให้สภาประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท คือเกิน ๑๐ ปีไปแล้ว คือ พ.ศ. ๒๔๘๕ ไปแล้ว ไม่มี ๒ สภา มีสภาเดียว แต่ต่อมารัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๔๘๓ ขยายออกไปอีกนี้สมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตั้งแต่วันใช้รัฐธรรมนูญปกครองชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นเวลา ๒๐ ปี สภาประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท ในขณะนั้นเกิน ๒๐ ปีไปแล้ว ราษฎรของเรา บรรลุนิติภาวะแล้ว เรามีวุฒิกวาระ แล้วผู้แทนของเราราษฎรของเรามีความรู้ พอสมควร ไม่จำเป็นต้องมีสภาพี่เลี้ยง ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายจับใจที่ผ่าน สภาผู้แทนราษฎรไปแล้ว วุฒิสภาโยนคืนมาทั้งฉบับไม่เคยมี วุฒิสภาเป็นสภาพี่เลี้ยง เท่านั้น เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าเราควรมีสภาเดียว สมดังเจตนารมณ์ ของคณะผู้ก่อการที่ว่ามาว่า ครั้งแรกบอกว่าถ้าราษฎรมีการศึกษามากกว่ากึ่งหนึ่ง อย่างช้าต้องไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่ใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕ ให้สภาประกอบด้วยสมาชิก ๒ ประเภท และต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๓ ก็มาแก้ไข เพราะฉะนั้นในขณะนั้นมันถึง เวลาแล้ว เวลาได้ผ่านพ้นไปแล้ว เราควรจะมีวุฒิกวาระ เราควรจะมีบรรลุนิติภาวะเสียที ไม่ชอบที่จะมีวุฒิสภาครับ ผมมีความคิดเห็นเช่นนั้น ขอขอบคุณท่านประธานครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : แก้วสรควรรับ

นายแก้วสร อติโพธิ : ท่านประธานที่เคารพ และท่านเพื่อน สมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน ผมคิดว่า การนำเสนอในวันนี้จุดใหญ่ใจความคงอยู่ ตรงที่ว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องตอบปัญหาอะไรบ้างในแผ่นดินนี้ เราบอกว่า เราจะมีการปฏิรูปการเมืองโดยยกฐานะรัฐธรรมนูญ การปฏิรูปจากเมืองนั้น

คืออะไร ส่วนไหนที่ทำได้โดยรัฐธรรมนูญ และเราจะวางรัฐธรรมนูญอย่างไร
ให้เกิดพลังขับเคลื่อนเช่นนั้น ผมขอนำเสนอเงื่อนไข ๓ ประการด้วยกัน
เพื่อประกอบการพิจารณาของทุกท่าน

- ๔๐/๑

ถึงแม้ว่านี่เป็นเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ ผมคิดว่ามีสิ่งคมที่เป็นปัญหาที่มองพิจารณาอยู่ในบ้านเมืองนี้อยู่ ๓ สันนิษด้วยกัน ประการแรก คือสังคมชนชั้นทาง สังคมนั้นได้ครอบงำบ้านเมืองเรามาจนแล้ว ประชาชนคือผู้ถูกละทิ้งที่ถูกละทิ้งจะว่าเพื่อให้อยู่ดีกินดีอะไรก็แล้วแต่เถอะ แต่ความคิดที่ว่าประชาชนกำหนดตัวเองได้ เรียบร้อยเรียบร้อยแล้วนั้น ยังไม่เป็นที่ยอมรับอยู่ในสังคมนี้ จะเห็นได้ว่าสิทธิที่เราเอามาใส่ในรัฐธรรมนูญ มีกาวใช้อย่างจริงจังอยู่แต่เพียงสิทธิเลือกตั้งเท่านั้น แต่สิทธิในการแสดงความคิดเห็นตัวนี้แทบจะหายไป เพราะอะไร ถ้าเป็นรัฐธรรมนูญอย่างบางประเทศ สิทธิแสดงความคิดเห็นต้องรวมถึงสิทธิที่จะสื่อสารถึงกันด้วย ฉะนั้นผมถามว่าสถานที่วิทยุทีวีอะไรต่าง ๆ เมื่อถูกละทิ้งไปโดยรัฐอย่างเช่น เป็นปัจจุบันนี้ แล้วประชาชนไปโดยหรือประชาชนจะเข้มแข็งขึ้นได้อย่างไร รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องตอบปัญหานี้ว่า การที่จะทำให้ประชาชนเติบโตให้สูงขึ้น ปัญหาอยู่ตรงไหนแล้วต้องทำอย่างไร

ข้อที่ ๒ สิทธิในการร่วมตัว ตัวผมมองเป็นสมาคมประมง แต่ผมไม่มีสิทธิทำอะไรได้นอกจากจับกลุ่มตีสนักปูกบแป๊ก ๆ รัฐจะออกกฎ ข้อบังคับทำอะไรต่าง ๆ มาผมไม่ไหว ผมไม่มีส่วน ฉะนั้นการเปิดช่องทางให้การร่วมตัวของประชาชนได้มีความหมาย มีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจของรัฐ ไม่ว่าจะ เป็นในรูปประชาพิจารณ์ก็ดี หรือการส่งข้อมูลข่าวสาร หรือแม้กระทั่งการล็อบบี้ (Lobby) ในสภา สภาในสมัยหน้าต้องเปิดต่อหลังตัวนี้ ไม่เช่นนั้นประชาชนจะไม่มีทางเป็นใหญ่ได้ แล้วกลุ่มใดผู้คนที่ได้ที่ยังอ่อนด้อยไว้โอกาส ต้องมีการร่วมตัวและสนับสนุนเขาด้วย ก็เรียกเรื่องสภาเกษตรกรมีมาเนิ่นนานทำไมไม่ทำ ภาคธุรกิจมีหอการค้า มีสภาอุตสาหกรรม เกษตรกรมีอะไร สภาตำบลที่มีอยู่แล้วจะทำไมไม่ใช้แค่ผู้ตัดสิน เขาจะต้องเป็นคนให้ความเห็นว่าเหมืองอย่างไร เทคโนโลยีอย่างไร เขาเห็นควรวางใหม่ที่จะให้มี เราต้องแก้ตรงนี้ ต้องสลัดกรอบของสังคมขุนนางนี้ ออกไปให้ได้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ข้อที่ ๓ สังคมโลกาภิวัตน์นี้ครับ เรากำลังประกาศตัวว่าเราเป็นมหาอำนาจทั้ง ส่งออกทั้งเป็นอันดับ ๒ อันดับ ๓ ของโลก แต่ป่าชายเลนเราขับไปเท่าไร ชาวนาภัยชาวนาทั้งกำลังจะฆ่ากันที่สงขลาที่ ขัดแย้งกันเท่าไรอย่างไร กรุงเทพฯ กำลังจะอีกน้ำจากแม่น้ำแม่กลองมาใช้ คนอัมพาตจะมีน้ำดื่ม ยากขึ้นน้ำจืดจะมีน้ำจืดมากขึ้นน้ำดื่ม รักษาผลหมากรากไม้ทองเท่าไรหรือเปล่า ฉะนั้นความขัดแย้งในการจัดทรัพยากร สิทธิพื้นฐานในการดำรงอยู่ของชุมชน รัฐธรรมนูญนี้ต้องตอบให้ได้

ข้อที่ ๘ การกระจายอำนาจ พอเสียที่เถอะครับ เส้นทางภายใน
ถ้าเกิดต้องมาให้กรมทางหลวงทำไม่ได้ ต้องตกไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด
แล้วเราจะตอบปัญหาต่อ ส.จ. เขาได้ว่า เราจะมั่งงานอะไรทำ เส้นทางไหน
เชื่อมระหว่างตำบลระหว่างหมู่บ้านให้ ^{๐.๕๖}๐.๕๖: เขาทำไป ในการศึกษาวิชา
อาจจะทำแค่มหาวิทยาลัยหรือมัธยม ประถมหล่นลงไประดับจังหวัดจะได้ไหม
แล้ว เรื่องกระจายอำนาจการจัดการกิจให้มันหล่นหล่น รัฐบาลก็ดี สภาก็ดีจะ
ได้มา มีอำนาจจัดการแผ่นดินอย่างจริงจัง ตัวนี้เป็นสิ่งที่ต้องทำแล้วจะทำให้
การกำหนดตัวเองของประชาชนกระชับยิ่งขึ้น การกระจายอำนาจอีกมิติหนึ่ง
การกระจายอำนาจตามกิจการ ผมคิดว่ามหาวิทยาลัยต้องมีกฎหมายแม่บทแล้ว
ว่าคุณต้องไม่ใช่เป็นข้าราชการอีกต่อไป เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีกฎหมาย
แม่บทว่าด้วยการแยกตัวออกไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ออกไปเลี้ยงดู
ตัวเอง รับผิดชอบตัวเอง ทำงานให้ได้เป้าหมายตามที่รัฐกำหนด อาจารย์
ทั้งหลายต้องเป็นคู่สัญญาไม่ให้กินเงินเดือนจนเกษียณ สอนตั้งแต่ตอนเช้าวัน
ราชการจนพ้นราชการสอนเหมือนกันหมด อย่างนี้บ้านเมืองจะไปได้อย่างไร
อำนาจอีกหลายอย่างตั้งเป็นอำนาจทางเทคนิค เป็นอำนาจที่ตามกฎหมาย
อย่างเช่นการให้อนุญาตในเรื่องโทรคมนาคม ตัวนี้ต้องหลุดออกจากกระทรวง
ต้องเป็นองค์กรอิสระเหมือน ก.ล.ต. ภาพเหล่านี้ถ้าเราทำกระจายอำนาจ
ได้อย่างนี้แล้ว -----

ความเข้าขวนของผลประโยชน์ที่จะเป็นรัฐบาลไปหนึ่งรัฐมนตรีมันจะลดลง
 การกระจายอำนาจอีกอย่างหนึ่ง พวกเราทุกคน ^{ที่} ส.ส.ว. ได้รับเอกสาร
 เป็นความเห็นจากชาวบ้านทั้งหลาย โปรดเมตตาและให้ความเข้าใจต่อความเห็น
 นั้นด้วย มีผู้เสนอว่าอยากให้พระคุณเล่า บางท่านหัวเราะ ไม่เข้าใจว่าเขียน
 รัฐธรรมนูญได้อย่างไร ขอโทษ การปฏิรูปการเมืองของผู้ป่วนเขากำลัง ดีเบต
 (Debate) ถึงจุดนี้ ก็ได้พยายามกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นก็แล้ว อำนาจ
 มันก็ยังใหญ่เกินจะควบคุมอยู่ดี เขากำลังดีเบตกันว่า จะเอาอำนาจตัวไหนไปให้
 ภาคประชาชนท่า เพราะฉะนั้นความเห็นที่เสนอมานำร่องน่าเอ็นดูนั้นพวกเรา
 ต้องมีความเมตตาแล้วเข้าใจต่อว่าจริง ๆ มันมีหลักอยู่ในนั้น นั่นก็คือขอการดูแล
 ทรัพยากรชุมชนโดยประชาชนบ้าง จะเป็นพระหรือเป็นอะไรมันก็อีกเรื่องหนึ่ง
 เพราะฉะนั้นการกระจายอำนาจนี้ตัวใหญ่ที่สุดที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องตอบให้ได้
 เรื่องการจัดการทรัพยากรต้องตอบให้ได้ ตัวที่ ๓ ตุรกี เราเสียโทรศัพท์
 มือถือไป ค่าโทรศัพท์เท่านั้นเท่านั้น ส่วนหนึ่งมันเป็นค่าตัดงกับการสื่อสารฯ เอาไป
 มีสิทธิอะไรมาทำอย่างนั้น รัฐมาเป็นเสือนอนกินได้อย่างไร ธนาคาร ธนาคาร
 โตเกียวเขาจ่าย เขาให้กู้สำหรับบริษัทในเครือญี่ปุ่นดอกเบี้ย ๖ เปอร์เซ็นต์
 แต่นักธุรกิจไทยก็ ๑๓ เปอร์เซ็นต์ ๑๘ เปอร์เซ็นต์ เพราะไม่มีการแข่งขัน
 เพราะฉะนั้นการกีดขวางการแข่งขันจะต้องถูกรื้อออกไป ชาวทองจะได้ถูกลง
 พ่อค้าพ่อขายจะได้อยู่ได้บ้าง สัญญาอะไรที่ไม่เข้าเรื่อง ชื่อของเป็นแสนบาท
 ต้องไปให้วิศวกรทำชื่อเสนอราคาอีกเป็นล้านบาท รัฐเขียนง่าย ๆ ใน ที.โอ.อาร์.
 (TOR) ว่าจะตัดสินอย่างไรก็ได้ห้ามฟ้องร้องโดยเด็ดขาด แล้วอย่างนั้นมันอยู่กันใต้
 หรือลับ นี่ครับภาพที่ผมชี้ให้เห็นทั้งหมดก็คือภาพที่สังคมโลกาภิวัตน์กำลังครอบงำ
 บ้านเรา แล้วเราต้องเคลียร์ (Clear) ตัวนี้ออกมาให้ได้ นี่คือเงื่อนโซของภาวะสังคม
 เงื่อนโซตัวที่ ๒ ที่ผมบอกไว้ก็คือเงื่อนโซของกระบวนการร่าง
 รัฐธรรมนูญของเราเนี่ย ถ้าเราเปิดประตูร่างฯ ไม่ว่าเราจะฉลาดมองเห็นปัญหา
 แค่ไหนอย่างไรก็ตามทีเถอะ ผู้มีอำนาจแท้จริงในขั้นต้นคือรัฐสภา ผมคิดว่า
 เฉพาะเรื่องของเหตุผลหรือข้อขัดแย้งไม่มีมนุษย์คนไหนจะสามารถร่างรัฐธรรมนูญ
 ที่ปราศจากข้อขัดแย้งได้ มันต้องมีแต่ครั้งนี้เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์อย่างที่คุณลุงแก้ว
 ได้พูด เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ผู้คนทุกจังหวัดจะได้ร่วมกันสร้างรัฐธรรมนูญ
 ของเขาเอง โปรดรักษาระบบราชการนี้ไว้ มีการรับฟังก็โดยตรง ให้เหตุผลอย่าง
 อดอาจ ให้สื่อมวลชนทั้งหมดถ่ายทอดให้มันเกิดเป็นการโต้แย้งในสังคม จนเกิด

เป็นการสนับสนุนต่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ตรงนั้นละครับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถึงเกิดพลังขับเคลื่อน แล้วสามารถที่จะฝ่าด่านที่ขวางกั้นเราอยู่ไปได้ นี่คือเงื่อนไขข้อที่ ๓ ถ้าไม่ทำก็ไม่สำเร็จ

เงื่อนไขสุดท้ายซึ่งผมขอกล่าวคือ เงื่อนไขในทางของกฎหมายรัฐธรรมนูญเอง ผมคิดว่า เราจะต้องปฏิรูปโครงสร้างรัฐธรรมนูญไทยด้วย เราขึ้นสิทธิพื้นฐานเสร็จแล้วเราก็มามีถึงบททวนนโยบายแห่งรัฐ เราก็จึง ๆ พึงไปทำไม่ครบ รัฐพึงส่งเสริมรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ก็เขียนไปในอากาศ เขียนไปทำไม่อย่างนั้นผมให้ลูกผมเขียนก็ได้ แต่ไปดูร่างรัฐธรรมนูญจริง ๆ แล้วบทในส่วนนี้ต้องเป็นเรื่องของกฎพื้นฐานในการจัดและปฏิบัติราชการ ผมลองยื่นให้มาตราหนึ่ง เลขก็ได้ ลองซ่อมร่างฯ ดู ทวิพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นของประชาชน รัฐเป็นผู้ดูแล เพราะฉะนั้นประชาชนย่อมมีสิทธิดังต่อไปนี้ ๑. รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ๓. มีสิทธิรับรู้ มีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจโดยประชาพิจารณ์ -----

๓. มีสิทธิฟ้องร้องเมื่อเจ้าหน้าที่ละเว้นไม่ดูแลรักษาการของปวงชน ฟ้องศาลปกครองให้ปฏิบัติหน้าที่ ผมมีส่วนชมพู่อยู่กับศรีชัยศรี โรงงานน้ำตาลปล่อยน้ำเสียให้เห็นกับตา กรมโรงงานฯ หรือจังหวัดนครปฐมไม่ทำ ผมต้องฟ้องจังหวัดนครปฐมขึ้นศาลปกครองเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ นี้ครับไม่ใช่แค่เรื่องเลือกตั้งว่าจะเอาผู้บริหารมาอย่างไร แล้วจะมีแบ่งงานอย่างไร มันต้องพูดถึงการทำงานของบริษัทด้วยว่าอะไรคือกฎเกณฑ์ในการที่จะปฏิบัติราชการแผ่นดิน เพราะฉะนั้น เรื่องสื่อมวลชนที่รัฐจะต้องถอยการครอบงำลงไป การกระจายอำนาจ สิทธิในการจัดการรักษาการของปวงชน การกระจายภารกิจไปยังชุมชนและองค์กรนอกภาครัฐบาล สัญญาที่เป็นธรรม เหล่านี้ใส่ลงไป รัฐธรรมนูญได้ทั้งสิ้น ผมขอจบแต่เพียงว่าถามว่ามิติใหม่ที่ผมพูดว่าต้องปฏิรูปรัฐธรรมนูญมันมีตัวอย่างที่ไหนไหมในโลก ผมได้ศึกษาดูแล้ว มีครับ ขอมอบหมายให้ฝ่ายวิชาการไปศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ญี่ปุ่น คุณจะไม่พบคำว่า ฟิง ๆ น้อยๆ เลย เขาไม่เพี้ยนหรอกครับ เขียนแล้วมันไม่ใช่รัฐธรรมนูญ เขาจะพูดถึงกฎพื้นฐานในการจัดและปฏิบัติราชการ ฉะนั้นตรงนั้น เรื่องของสังคมขุนนาง สังคมโลกาภิวัตน์ทั้งหลายที่ผมกล่าวไว้ว่าต้องตอบปัญหาอะไรบ้าง มันจะมาตอบโดยบทบัญญัติในส่วนนี้ ขอขอบพระคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : คุณประวิทย์ครับ

นายประวิทย์ ทองศรีนุ่น : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

ประวิทย์ ทองศรีนุ่น สว.สว. จากจังหวัดพัทลุง ท่านประธานที่เคารพ กระผมอาจจะโชคดีจังหวัดหนึ่งในฐานะที่ผมได้รับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกฯ จังหวัดพัทลุง โดยคุณปิยะ ยิ้มคล้าย และคุณसानิตย์ เพชรการ เป็นประธานและเป็นเลขา ได้รวบรวมความคิดเห็นของประชาชนส่วนหนึ่งจากจังหวัดพัทลุง ก่อนอื่นผมขอขอบคุณจากผู้ที่ส่งเอกสารมาให้ผม เพราะผมได้เปิดตู้ไปรษณีย์ไว้ที่จังหวัดพัทลุง ตู้ ปณ. ๗๗ จังหวัดพัทลุง ก็ได้รับข้อมูลมามากก็สมเจตนาผมของกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๑ ว่า รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนหลายกลุ่มหลายอาชีพ เพราะฉะนั้นสิ่งที่กระผมนำเสนอต่อไปนี้ก็เป็นเรื่องของรัฐธรรมนูญ ผมคิดว่าผมประทับใจในกลุ่มของ คพป. ที่ได้ค้นพบว่ารัฐธรรมนูญที่ใช้ในบ้านเมืองเราในขณะนี้ เป็นระบบรัฐสภาแบบดั้งเดิมที่ใช้ในระบอบยุโรปก่อนสงครามโลก ครั้งที่ ๒ แสดงว่าเก่าแก่มาก เพราะฉะนั้นก็ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตอุปสรรคของรัฐธรรมนูญนี้ก็คือว่า เพื่อที่จะสืบค้นหาอดีต มีความรู้ความสามารถเข้ามาใช้ล่านาจริง เข้ามาอาสาสมัครเป็นผู้รับใช้ชาติบ้านเมือง

เพราะฉะนั้นหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการนั้น กลุ่มสมาชิกของจังหวัดพัทลุงก็ได้ค้นพบประเด็น ๔-๕-๖ ประเด็น ซึ่งกระผมขออนุญาตนำเอารายละเอียดเพราะว่ากระผมต้องขอชมเชยผู้ที่ค้นหาปัญหามาให้กระผม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีบุคคลคนหนึ่งมีความรู้แค่ชั้น ป. ๕ ครบถ้วนประชาชน แต่เขียนมาดีมากเลย กระผมคิดว่าพวกกระผมซึ่งจะเรียก่านักวิชาการ หรือวิชาเกินก็ไม่ทราบ แต่ว่าสู้เขา ป. ๕ ไม่ได้ เพราะฉะนั้นความคิดเห็นของประชาชนหลากหลายในบ้านในเมืองเรา ถ้าหากว่าเราได้นำความคิดเห็นมาเผยแพร่การให้ประชาชนได้รับรู้รับเห็นแล้วจะเป็นประโยชน์มากในการยกวางรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ประเด็นปัญหาแรกที่หลายท่านเสนอมาเมื่อเช้านี้ ถ้าหากว่าวิเคราะห์ในเชิงระบบแล้วอาจจะเป็นผล เขาก็เอาผลนั้นเป็นตัวตั้งในการเสนอปัญหา ถ้าหากว่าเรามองในวิธีการจัดการแก้ปัญหาแล้วนี้ เราก็สืบหาผลไปหาเหตุได้ เพราะฉะนั้นปัญหาสด ๆ ของชาวบ้านนี้เขาจะพูดปัญหาเรื่องปาก เรื่องท้อง อ่างทางใต้ เขาจะพูดเรื่องขางพารา ถามว่าเกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญไหม ถ้าวิเคราะห์ในระบบมันเกี่ยวข้อง แต่ว่าต้องดึงเข้ามาหาตัวระบบของรัฐธรรมนูญว่าจะอยู่ในมาตราไหน หมวดไหน จะบัญญัติไว้ว่าอย่างไร เรื่องปากของพระก็เหมือนกัน เรื่องการทำกิน การประมงก็เหมือนกัน เรื่องแร่ เรื่องพืชผลการเกษตรก็เหมือนกัน เขาพูดปัญหาเรื่องปากเรื่องท้อง นี่ก็คือปัญหาสด ๆ ของชาวบ้านซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเมืองทั้งสิ้น

ปัญหาแรกปัญหาของชาวบ้านคือประเด็นปัญหาข้อที่ ๑ ว่า การขลิบ
สิทธิชายเสียงของผู้ที่เข้าสู่อำนาจหรือบุคลากรที่เข้าสู่อำนาจทางการเมือง
ไม่ว่า ส ะไรที่เข้าสู่อำนาจทางการเมือง ^(ผู้) ~~ผู้~~ ไม่ทราบว่าเป็นเข้าสู่อำนาจ
ทางการเมืองหรือยัง แต่จริง ๆ แล้วเราไม่เข้าสู่อำนาจนี้เพราะเรามีความ
เป็นกลาง มีการซื้อสิทธิขายเสียงในระบบการเมือง ทำให้ระบบการเมือง
ขาดความชอบธรรม จนถึงกับว่าเด็ก ป. ๕ ซึ่งอยู่บ้านหมู่ที่ ๒ ตำบลชุมพล
อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง แกเขียนเป็นจดหมายว่า ประชาธิปไตยจะไร้ค่า
ถ้าเงินตราครอบงำ แล้วก็เขียนอีกวรรคหนึ่งว่า ประชาธิปไตยของนายทุน
หมดอนาคต หมดความเชื่อถือถ้าไม่ซื้อสัตย์ นี่เด็ก ป. ๕ นะครับ แล้วถ้าถาม
อีก ๆ เขียนยาว ๕ - ๘ หน้า ก็น่าใจมากครับ แล้วก็เสนอแนะวิธีแก้ปัญหา

๑. ปรับเปลี่ยนระบบการเลือกตั้ง อาจจะนำระบบสัดส่วนหรือ
ระบบผสมส่วนมาใช้แทนหรือเรียกว่า ปาร์ตี้ ลิสต์ โดยกำหนดรายละเอียด
และเรื่องต่าง ๆ อาทิ เช่นแบบ วัน แมน วัน โหวด ก็ตาม เขตเดียว
เบอร์เดียวก็ตาม หรือขยายเขตพื้นที่ให้กว้างขวางออกไปก็ตาม หรือบางที่
บางแห่งก็ขยายที่ให้มันเล็กลง อันนี้แล้วแต่พิจารณา แต่สำหรับผมเท่าที่ฟังแล้ว
วิเคราะห์เห็นว่าถ้าเขตยิ่งเล็กยิ่งมีปัญหา มันต้องมาขยายเขตให้กว้าง คนที่อยู่
ที่ไหนคนก็รู้จัก ไม่ใช่ใช้ว่าต้องเล็กต้องคนดี คนดีมันต้องอยู่ให้กว้างขวางให้คน
เชื่อถือมาก ๆ จึงเรียกว่าคนดีของสังคม

๓. บัญญัติ เรื่องการพัฒนาพรรคการเมืองให้อยู่ในลักษณะเป็น
พรรคของประชาชนหรือมวลชน หรือเขาเรียกว่า แมส ปาร์ตี้ (Mass party)
ให้เป็นพรรคของมวลชน รัฐต้องสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยงบประมาณ
ค่าใช้จ่าย รัฐต้องสนับสนุนการเรียนรู้อำนาจทางการเมือง พรรคการเมืองต้อง
จัดตั้งสาขาพรรคทุกจังหวัด นี่ไม่ใช่ความเห็นผมนะ เถามาจากสมัยข้าและครับ

๓. ตั้งองค์การควบคุมการเลือกตั้งที่มีอำนาจและอิสระ สมไว้
ขยายความนะครับ

๔. กำหนดให้มีการนับคะแนนที่จุดรวมให้มากที่สุด เช่นเคยเสนอว่า
ที่อำเภอหรือที่เขตเลือกตั้งก็ตามแต่ แต่ห้ามนับที่หน่วยเลือกตั้ง นี่คือการป้องกัน
ซื้อสิทธิขายเสียงนะครับ

ประเด็นที่ ๓ การใช้อำนาจ นี่ก็คือการเข้าสู่อำนาจของบุคลากร
ทางการเมืองและการปกครอง เขาเสนออย่างนี้ครับ การใช้อำนาจนิติบัญญัติ

อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ ในปัจจุบันนี้มุ่งเน้นเพื่อผลประโยชน์ของบุคคล กลุ่มบุคคลคณะบุคคล พวกพ้อง ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ เป็นส่วนรวมวิเศษแก่ปัญหา

๑. ตั้งองค์กรถ่วงดุล ตรวจสอบและควบคุมการใช้อำนาจใน โครงสร้างอำนาจทั้ง ๓ ฝ่าย คือ ๑.๑ องค์กรตรวจสอบรัฐสภา ถ่วงดุล ควบคุมตรวจสอบการลงโทษฝ่ายนิติบัญญัติ อาจจะมีศาลรัฐธรรมนูญหรือมี หน่วยงานอื่นเป็นองค์กรอิสระ จะเรียกชื่อว่าจะอะไรไม่สำคัญ แต่ว่ามีหน้าที่ ควบคุมตรวจสอบลงโทษฝ่ายนิติบัญญัติ หมายความว่าปลด ส.ส. ได้ด้วย ปลดฝ่ายบุคลากรทางการเมืองของรัฐสภาได้ด้วย ๑.๒ องค์กรตรวจสอบ ฝ่ายบริหาร ถ่วงดุลควบคุมการตรวจสอบลงโทษนายกรัฐมนตรื คณะรัฐมนตรี และการบริหารราชการแผ่นดินของระบบราชการ ๑.๓ องค์กรตรวจสอบ ฝ่ายตุลาการ ถ่วงดุล ควบคุม ตรวจสอบ ลงโทษฝ่ายบริหาร จัดการยุติธรรม และฝ่ายพิพากษาอรรถคดีนี้ก็คือข้อที่ ๑.๑ ๑.๒ ๑.๓

ข้อ ๒ การได้มาซึ่งบุคคลในองค์กรตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ ใช้ วิธีการเลือกตั้งจากประชาชนเป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มอาชีพโดยกำหนดคุณสมบัติ ให้ยึดหลักคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรมและมีความชอบธรรม

แต่งตั้งโดยโปรดเกล้าฯ ทรงพระมหากรุณาธิคุณ หรือใช้แบบใดก็ตาม คือ

๑. ผู้ทรงคุณวุฒิ ๓. โดยตำแหน่ง ๓. โดยการเลือกตั้ง หรือใช้วิธีการอื่นใด
 ที่ให้ได้องค์กรที่มาจากกระบวนการควบคุมที่บริสุทธิ์ยุติธรรมและมีความเป็นกลางมากที่สุด

ข้อ ๓ องค์ประกอบตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๓ คือองค์ประกอบถ่วงดุล
 ทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารที่ดี ฝ่ายตุลาการที่ดี จากข้อ ๑.๑ ถึงข้อ

๑.๓ มีหน้าที่ให้การพิจารณาเสนอแนะให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้ใช้อำนาจทั้ง ๓ ฝ่าย
 โดยผ่านกระบวนการรับฟังของสาธารณชน หรือเขาเรียกว่าพับดิก เฮียริง
 (Public hearing)

ประเด็นที่ ๓ สมัชชาและผู้เสนอมีเจตหมายถึงผม ผมก็สังเคราะห์หยิบ ๆ
 เป็นข้อมูลดิบ ๆ เป็นขั้นตอนที่ ๑ อันนี้ไม่ได้ยืนยันว่าจะเป็นอย่างไร เพราะว่า
 จะมีการประชุมกันอีกหลายครั้ง อาจปรับความคิดความเห็นเพิ่มเติมได้

ประเด็นที่ ๓ การรวบรวมอำนาจทางการเมือง การปกครอง การบริหาร การจัดการ
 ไว้ที่ส่วนกลาง วิธีแก้ปัญหา ๑. กระจายอำนาจทางการเมือง โดยส่งเสริม
 สนับสนุนให้มีการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ๒. ให้อำนาจการปกครองการบริหาร
 การจัดการแก่ตัวแทนในแต่ละชุมชน แต่ละท้องถิ่นจัดการกันเอง ๓. ปรับระบบ
 การบริหารราชการแผ่นดิน โดยกำหนดบทบาทภารกิจหน้าที่ของระบบราชการ
 ให้มีอำนาจในการกำกับ อำนวยการ ให้คำปรึกษาองค์กร องค์กรทางการเมือง
 ในท้องถิ่น และเป็นผู้ประสานงานระหว่างส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่น

ประเด็นที่ ๔ ความไม่เท่าเทียมกันด้านสิทธิเสรีภาพ และความ
 เสมอภาคของประชาชน วิธีแก้ปัญหา ๑. รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้
 ข่าวสารในทุกด้าน โดยเฉพาะในส่วนนโยบายแผนงานโครงการของรัฐ
 ที่มีผลกระทบต่อประชาชน โครงการใหญ่ ๆ ๕,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ ล้านบาท
 ประชาชนได้รับรู้บ้าง ๒. รัฐต้องเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันด้านการสื่อสาร
 มวลชนโดยเสรี ๓. รัฐต้องให้สิทธิเสรีภาพการควบคุมสื่อวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
 ๔. รัฐต้องสนับสนุนการศึกษาภาคบังคับอย่างต่ำ ๑๒ ปี และสนับสนุนส่งเสริม
 ให้การอุดหนุนเท่าเทียมกัน อันนี้ได้รับการร้องเรียนจากจังหวัดกระบี่
 ไปถึงพิทูลงว่า โรงเรียนเอกชน เด็กการศึกษาภาคบังคับ แต่ถ้าเอกชนทำ
 ให้ต่อหัวนิดหน่อย แต่ให้ของหลวงที่สูงขึ้น และพอมไปดูกระทรวงต่าง ๆ
 อย่างเช่นว่า ของกระทรวงมหาดไทย ของทบวง ยึดตราต่อหัวต่อคนก็ไม่เท่า
 เรียกว่าไม่เสมอภาค ยิ่งไปดูระดับมัธยม ระดับอุดมศึกษา ก็เช่นเดียวกัน
 ทำนุประธาน ทำนุเคยอยู่ที่จุฬาฯ เคยอยู่ที่ธรรมศาสตร์ กับงบประมาณของ

ราชกิจไม่เท่า ทำไมอย่างนี้ ความไม่เสมอภาค ความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้น
อันนี้ เขาเสนอมาว่ารัฐต้องแก้ ต้องเขียนไว้ตรงไหนอย่างไร เป็นกฎหมายลูก
กฎหมายแม่ เขียนไว้ได้อย่างไร แต่ว่านี่คือปัญหาของชาวบ้าน

ปัญหาที่ ๕ ประเด็นปัญหาด้านตุลาการ เมื่อเข้าก็มีท่านสมาชิก
หลายท่านพูดไปแล้ว ความไม่ชัดเจนในการใช้อำนาจระหว่างงานศาล
พิพากษาอรรถคดี กับงานบริหารงานยุติธรรม ฝ่ายตุลาการ วิธีแก้ปัญหา
๑. งานศาลต้องอิสระ ทั้งในรัฐธรรมนูญเขียนไว้แล้ว แต่ว่าเขียนให้อิสระจริง ๆ
เขียนอย่างไร -----

การตัดสินใจพาก้าวรคคี่สามารถใชั้ดูลพินิจและข้อมูลประกอบหลักฐานอ้างอิงข้างเคียง อาทิเช่น งบประมาณเนียมประเพมิ เอกสารข้อมูลทีเฝ้างานศาลสามารถแสวงหามาได้เพิ่มเติม เป็นหลักฐานประกอบพิจารณาตัดสินด้วย ก็เช่นที่แล้วมา ท่านประธานคงทราบดีหรือผู้ฟังคงทราบดีว่างานศาลก็ เริ่มต้นจากเอกสารจากข้างล่างแล้วมาถึงข้างบนนี้หามาน้อยมาก

๒. จัดการศาลปกครองให้มีอิสระและตอบสนองความต้องการของประชาชนที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้สิทธิพื้นฐานของประชาชน เช่น เขาเสนอว่าอาจจะมีการปรับโครงสร้างเสียใหม่ ทุกวันนี้ศาลปกครองที่กำลังถกเถียงกันอยู่นี้ ประชาชนว่าปรับโครงสร้างเสียใหม่ ถ้าไปอยู่กระทรวงยุติธรรมจะปรับโครงสร้างอย่างไร แต่ถ้าไปอยู่กฤษฎีกาเขาไม่เห็นด้วย นี่คือการคิดเห็นของชาวบ้าน พร้อมกับยกตัวอย่างว่าสิ่งแวดล้อมรัฐไปทำสิ่งแวดล้อมแล้วชาวบ้านจะฟ้องรัฐไม่รู้จะฟ้องเอาอย่างไรตรงไหน แต่ถ้ามีศาลปกครองเราฟ้องร้องได้

ประการสุดท้าย การแก้ไขกฎหมายที่ล่าหลัง และที่ยังไม่ได้บัญญัติ เช่นกฎหมายสิ่งแวดล้อม กฎหมายพอกเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็มีประธานกรรมการอิสลามจังหวัดพัทลุงได้รับ ได้เสนอความคิดเห็นว่ากฎหมายที่ล่าหลังมีกฎหมายอะไร เช่นกฎหมายพระราชบัญญัติอิสลามที่มีใช้ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทขให้ขยายเป็นทั่วประเทศ แล้วทำมา ๕ จังหวัดภาคใต้ซึ่งเห็นกฎหมายอิสลามท่านเสนออย่างนี้ มีปัญหาเพื่อความมั่นคงหรือเปล่า มีปัญหาทางด้านศาสนาทั่วประเทศ นี่ก็คือกฎหมายทางโน้น เขาบอกว่ล่าหลัง

อีกประเด็นหนึ่งให้แก้ไขยกเลิกตำแหน่งอิหม่าม คอเด็บ บิหลัน ที่ว่าเป็นนักบวช นักพรต แก้ไขว่าให้เป็นผู้บริหารกิจการศาสนาอิสลาม อันนี้ก็เป็นปัญหาจริง ๆ ครับ เพราะว่าเวลาออกสิทธิออกเสียงการเลือกตั้งพวกนี้ไม่มีสิทธิทั้ง ๆ ที่เป็นอยู่ ๑ เดือน ๒ เดือน หลังจากนั้นก็ได้ไม่เป็น เขาเป็นประชาชนธรรมดาแต่ถูกกฎหมายนี้เพิกเฉยเลย

แล้วก็อีกประการหนึ่ง ให้สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญเสนอกฎหมายให้สำนักจุฬาราชมนตรี เป็นนิติบุคคล อันนี้เป็นต้นที่ผมเสนอมานี้ก็คือความคิดเห็นของชาวบ้าน อาจจะอยู่ในกฎหมายลูก กฎหมายอะไรก็ตามแต่ ผมยังเหลืออีก ๑ นาทีครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ความคิดเห็นที่ผมนำเสนออันนี้ก็เป็นความคิดเห็นของชาวบ้าน เป็นข้อมูลดิบ ผมคิดว่าในต่อไปสมัชชาของจังหวัดพัทลุงและกรมการอิสลามของจังหวัดพัทลุงได้ร่วมปรึกษาหารือกันเพื่อรับฟังความคิดเห็นให้หลากหลาย จะอย่างไรก็ตามท่านกับฟังเสียงนี้แล้วให้อือว่า

เป็นข้อมูลความคิดเห็นเบื้องต้นเท่านั้นเอง ข้อมูลนี้อาจจะมีการปรับเปลี่ยน
จัดระบบการนำเสนอที่เป็นสถิติในเชิงวิชาการของจังหวัดพิทลุงต่อไป
ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาวาระจังหวัดธรรมนุญ : เชิญครับ

นายเอก วรณทอง : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายเอก
วรณทอง สมาชิกสภาวาระจังหวัดธรรมนุญ จังหวัดจันทบุรี ผมขอเรียนประธาน
ตรง ๆ นะครับว่า เมื่อวันแรกที่เข้าประชุมที่ผมเองรู้สึกงง เพราะว่าผม
เห็นท่านสมาชิกอภิปรายกันอย่างมากมายเหลือเกิน ผมสงสัยตัวเองถามสมาชิกว่า
พวกเราสมาชิกสภาวาระจังหวัดธรรมนุญเป็นนักการเมืองใช่หรือไม่ ก็ได้คำตอบว่า
ไม่ใช่ ตามที่เราเข้าใจกัน ดังนั้นครับท่านประธานที่เคารพครับ สถานที่แห่งนี้ผมถือ
ว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งใหญ่มาก ผู้ที่จะเข้ามาประชุมในที่นี้ได้มันต้อง เป็นผู้ที่มี
เกียรติมาก มีเกียรติสูงส่งทีเดียว ผมอยากให้สถานที่นั้นเป็นสถานที่ซึ่งถ่ายทอด
คุณธรรม จริยธรรมสู่เยาวชนและประชาชนด้วย ผมคิดว่าพวกเราที่อภิปราย
กันนี้น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักการเมืองในอนาคตต่อไป ท่านประธาน
ที่เคารพครับ สำหรับการซื้อสิทธิขายเสียงที่พูดกันอยู่มากนั้น ผมเห็นด้วยกับ
ท่านแคว้นที่พูดเมื่อีกว่า เราควรที่จะพัฒนาทางด้านคุณภาพของคนให้มากที่สุด
สำหรับบุคคลที่ควรพัฒนานั้นก็ทั้งสองประเภท ผู้ใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
กับผู้รับการเลือกตั้งด้วย อันนี้ผมจะพูดสั้น ๆ แล้วยกข้อเสนอเพียงการป้องกัน
อย่างเดียวเท่านั้นสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น
ผมอยากจะขอให้พัฒนาในเรื่องหน้าที่ ถ้านักการเมืองเหล่านั้นรู้จักหน้าที่ของ
ตัวดีแล้ว ถ้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือจะออกไปสมัครรับเลือกตั้งก็ดี ผมคิดว่าการซื้อสิทธิ
ขายเสียงจะลดน้อยลงได้มากทีเดียว การป้องกันกันนั้นก็ถือว่า ผมอยากจะเสนอ
ให้มีการตั้งโรงเรียน หรือตั้งสถาบันสำหรับอบรมเตรียมผู้บริหารเตรียม
ส.ส. โรงเรียนที่อบรมเตรียม ส.ส. ผู้ที่จะมาสมัครรับเลือกตั้งนั้นต้องมี
ประกาศนียบัตรรับรองว่าได้ผ่านโรงเรียนนี้แล้ว หรืออีกประการหนึ่งหลังจาก
ได้สมัครรับเลือกตั้งแล้วก็ได้ เราก็ให้ ส.ส. ที่จะออกปฏิบัติหน้าที่นั้น
ได้เข้าโรงเรียนนี้เพื่อให้เขาทำหน้าที่ ผมเชื่อว่านักการเมืองหลายท่านที่เดียว
ที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นแล้วเข้ามาปฏิบัติแล้วยังไม่รู้หน้าที่ของตัวเอง ทำให้การประชุม
อภิปรายก็ต่ออะไรก็ตีขลาดะ เบี้ยววินัย ขาดคุณธรรมที่ดี เป็นการพูดจากัดอะไรก็ดี
ซึ่งผมพูดเมื่อีกว่าน่าจะเป็นสถานที่ซึ่งถ่ายทอดจริยธรรมที่ดี หรือวัฒนธรรมที่ดี
สู่เยาวชนและประชาชน ฉะนั้นในการพูดต่อกันก็ต่อกันว่ากตัญญูหรือพูดจาเสียดี

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เลิกคุณพิทักษ์
 นางพิทักษ์ สีลาภรณ์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน
 พินิจพิชัย สีลาภรณ์ สมาชิกสภาว่างฯ จังหวัดสงขลา วันนี้พวกเราทุกคนก็
 ได้รับฟังปัญหาและ เนื้อหาที่จะต้องบรรจุในรัฐธรรมนูญอย่างมากมาแล้ว ดิฉันเอง
 ก็เห็นด้วยกับหลาย ๆ ท่าน แต่มีอยู่ประเด็นหนึ่งที่ติดอยู่ในจิตสำนึกของตัวเอง
 ว่า คือพระราชดำรัสสองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานแก่
 พวกเราทุกคนเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๐ ดิฉันขอกราบเรียนเสนอว่า
 เราน่าจะท้าวความ เข้าใจถึง เนื้อหา ในวันที่ดิฉันพลัดไปเชิญพระราชดำรัสมา
 อ่านให้พวกเราฟังกันสักครั้งหนึ่ง และขอติดตามความเข้าใจของตนเอง
 ซึ่งอาจจะไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนและรอบด้าน ดิฉันขอกราบขอพระราชทานอภัย
 มา ณ ที่นี้ด้วยนะคะ ต่อหน้าที่ ๑ การที่ท่านได้อำนาจและท่านเป็นผู้ที่เป็นกลาง
 หมายถึงไม่ได้สิ่งกีดขวางการเมืองใด ๆ ก็เชื่อว่าท่านจะมีความสามารถที่จะ
 ร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้ได้อย่างดี การร่างรัฐธรรมนูญนี้เป็นงานซึ่งไม่ใช่้ง่าย
 แต่ไม่ใช่ยาก สำคัญอยู่ที่แต่ละท่านจะต้องได้ศึกษาว่าในโลกนี้มีรัฐธรรมนูญ
 หลากหลาย ซึ่งบางฉบับก็สั้น บางฉบับก็ยาว เป็นเหมือนหนังสือ เป็นบิกิใหญ่
 ก็ปัญหาอยู่ที่ว่าท่านจะตัดสินใจที่จะร่างรัฐธรรมนูญยาวหรือสั้น แต่เข้าใจว่ามี
 ข้อความมากเกินไปจะลำบากในการที่จะสร้างรัฐธรรมนูญที่เหมาะสม เพราะว่า
 เหมือนตายตัว ย่อหน้าได้ฉันทิดว่า จริง ๆ แล้วในการร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
 น่าจะเป็นรัฐธรรมนูญที่สั้น ดีอมตาที่กำหนดอยู่ในนี้ น่าจะสั้น ๆ แต่ว่า
 รายละเอียดต่าง ๆ จะปรากฏในกฎหมายลูก ซึ่งมีตาม เนื้อหาในย่อหน้าที่ ๓
 ที่ว่า ความจริงรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่เป็นแม่บท หรือ เป็นกฎหมายที่วาง
 ระเบียบกว้าง ๆ สำหรับที่จะปกครองประเทศ นอกจากนั้นก็ควรจะมีกร่าง
 กฎหมายที่เขาเรียกกันว่า กฎหมายลูก ง่ายกว่าที่จะเอากฎหมายทั้งแม่ทั้งลูก
 อยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน เพราะว่ากร่างแก้ไขลำบาก ส่วนการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญก็ไม่ควรจะลำบากเกินไป เพราะว่าโลกก็เจริญวิวัฒนาการไปเรื่อย
 จะต้องให้รัฐธรรมนูญที่สามารถที่จะใช้ในโอกาสทุกโอกาส ฉะนั้นข้อสำคัญ
 อย่างหนึ่งของรัฐธรรมนูญก็คือความคล่องตัว ซึ่งความคล่องตัวในที่นี้ในความ
 เห็นส่วนตัวคือน่าจะไม่ต้องตายตัว แล้วก็กฎหมายรายละเอียดต่าง ๆ ควรจะกำหนดไว้
 ให้ชัดเจนในกฎหมายลูก -----

และกฎหมายลูกอันนี้ก็ต้องแก้ง่าย เพื่อที่จะได้นำไปใช้ให้ได้เหมาะสมกับยุคสมัย
 ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป สำหรับข้อหน้าที่ ๓ นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญก็คือ ต้องให้
 สามารถที่จะร่างกฎหมายที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญโดยง่าย และไม่มีปัญหา
 กากวม ฉะนั้นการสร้างการร่างรัฐธรรมนูญจึงต้องมีความสำคัญ คือให้แจ่มแจ้ง
 การร่างรัฐธรรมนูญนี้มีความลำบากอยู่อย่างหนึ่ง คือข้าพเจ้าเข้าใจว่านับว่า
 เป็นอย่างเดียว คือจะต้องสรรหาคำว่า เหมาะ ที่ไม่กำกวมและลงในกฎหมาย
 ที่ไม่เขียน ย่อ ฉะนั้นแต่ละท่านซึ่งมีความรู้ก็ต้องช่วยกันสรรหาคำที่เหมาะสม
 คราวนี้ท่านก็มีอยู่ ๔๘ ตามหลักควรจะมี ๔๘ แต่เดี๋ยวนี้ท่านมีความรู้ ๔๘ คน
 ก็จะต้องพยายามที่จะพูดกัน เพื่อที่จะเลือกสรรคำเหล่านี้ให้เหมาะสม มิใช่จะ
 ให้ตกลงกันง่ายเกินไป และไม่ใช้ให้ตกลงกันยากเกินไป เพราะว่าท่านมีเวลา
 จำกัด ที่พูดวันนี้ เป็นการพูดแบบคร่าว ๆ และโดยรวม แต่เข้าใจนัยของท่าน
 ทั้งหลายจะมีความสามารถที่จะร่างรัฐธรรมนูญที่ใช้ทำงานได้ อันนี้ดิฉันคิดว่า
 การร่างฯ ต้องใช้คำที่ว่า ไม่เขียนย่อ และก็ไม่ต้องกำกวม แต่ต้องแจ่มแจ้ง ซึ่งคำ
 เหล่านี้เป็นสิ่งที่ว่าพวกเราต้องสรรหากันมากทุกคน เพื่อที่จะตราบัญญัติในรัฐธรรมนูญ
 และที่สำคัญรัฐธรรมนูญนั้นต้องนำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับความเป็นจริงที่
 ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนี้ ดิฉันจึงคิดว่า ในการที่พวกเราจะต้องใช้เวลาในการร่าง
 รัฐธรรมนูญควรจะทำให้มีความสำคัญในเรื่องการเรียบเรียงถ้อยคำ ควรจะมีเวลา
 ที่สมควร อาจจะเป็น ๑ เดือน หรือ ๑ เดือนครึ่ง หรืออาจจะ ๒ เดือน เพื่อที่
 เราจะได้คำที่เหมาะสมและก็แจ่มแจ้งตามพระราชดำรัส จึงขอเรียนนำเสนอไว้
 เพียงแค่นี้ ขอขอบพระคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : คุณวราพจน์ค่ะ

นายวราพจน์ ณ นคร : ผม วราพจน์ ณ นคร (๕๕๕) จังหวัดพังงา

วันนี้ผมขออนุญาตที่ประชุมพูดใน ๒ สถานภาพ คือ สถานภาพแรกในความเป็น
 ตัวแทนของสื่อมวลชน ที่บอกว่าเป็นตัวแทนอย่างไร เดี่ยวคือขอรบกวนท้าย
 แล้วประเด็นหลังจะเป็น เรื่องความคิดเห็นส่วนตัวในฐานะตัวแทนของจังหวัดพังงา
 จะพูดในสถานภาพแรกก่อน ในแง่ที่ผมเป็นสื่อมวลชน คือทำงานทางด้านข้อมูล
 ข่าวสารมานับ ๑๐ ปี การเข้ามาสู่สภาร่างฯ ครั้งนี้ของกระผม จะเน้นในเรื่อง
 พิทักษ์สิทธิการรับรู้ข่าวสารเป็นประเด็นหลัก ซึ่งคิดว่าตัวเองมีความรู้ความเข้าใจ
 พอสมควรที่จะนำเสนอให้ท่านสมาชิกได้รับไว้พิจารณา ในส่วนของสิทธิการรับรู้
 ข่าวสารของประชาชนนี้ ที่จำเป็นจะต้องให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้บัญญัติพิทักษ์สิทธิ
 ในการรับรู้ข่าวสารไว้ ก็เพราะว่าตราขัติประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสาร

ได้กว้างได้ลึกและได้โตที่สุดจนรอบด้าน ไม่มีอำนาจรัฐหรืออำนาจใด ๆ ที่บังคับ
ทั้งสว่างมาตลอดที่นั่นแล้ว ประชาชนก็จะได้รับการศึกษาไปในตัวด้วยความ
ดีดเห็นหลากหลายของซึ่งอาจจะทำเนียบวิสาหการด้วยกันที่นำเสนอย่านนังสีลิมพ์
หรือละโงกัตาม สีลต่าง ๆ -----

โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นสื่อที่คู่มาอยู่กับโลก คู่มาอยู่กับประชาธิปไตยของแต่ละประเทศ หนังสือพิมพ์นี้จะเป็นสื่อที่เป็นฝ่ายด้านของรัฐบาลทุกรัฐบาล จะเห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา พอประชาธิปไตยเป็นรัฐบาล เราก็ทำหน้าที่ตรวจสอบประชาธิปไตย พอชาติไทยเป็นแกนนำรัฐบาล เราก็ตรวจสอบชาติไทย แม้แต่ตอนนี้ก็ต้องตรวจสอบรัฐบาลชุดพลเอก ชวลิต เพราะฉะนั้นการที่รัฐธรรมนูญ ในเรื่องของสิทธิเสรีภาพประชาชน สิ่งระบุชัดเจนว่า ตลอดจนภาคอำนาจับ บุคคลย่อมมีเสรีภาพ ในการแสดงความคิดเห็นโดยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และสื่อความหมายโดยวิธีอื่น อันนี้แม้จะชัดเจนอยู่แล้ว แต่รัฐธรรมนูญทุกฉบับจะเขียนต่อไปอีกว่าการจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ ผมอยากถามว่า ความมั่นคงของรัฐคืออะไร รัฐไทย รัฐเผด็จการ หรือว่ารัฐประชาธิปไตยหรือรัฐประชาธิปไตยที่มีจิตใจเป็นเผด็จการ เพราะฉะนั้นการที่เราจะต้องพิทักษ์สิทธิอันนี้เพื่อให้ประชาชนไม่โดนปิดหูปิดตาปิดปาก เพราะฉะนั้นจะต้องตัดในส่วนนี้ออกไป หรือขยายความให้ชัดเจนว่า ความมั่นคงของรัฐคืออะไร รัฐอะไร รัฐคือประชาชน ไม่ใช่รัฐคือผู้มีอำนาจรัฐ และก็วรรคถัดมา การสั่งปิดหนังสือพิมพ์ หรือห้ามทำการพิมพ์ อันเป็นการที่รอนเสรีภาพตามมาตรา ๓ คือฟังแล้วจะกระทำมิได้ฟังแล้วก็ตัดีรอก แต่อย่างไรก็ตามศาลสั่งปิดอยู่จริงอยู่แม้ในทางปฏิบัติ ในยุคหลัง ๆ ซึ่งเราปกครองด้วยประชาธิปไตยชัดเจนแล้ว หรือนักปกครองเรามีจิตใจเป็นประชาธิปไตย และแม้แต่ศาลเองก็เข้าใจในโลกทัศน์ที่เป็นยุคข้อมูลข่าวสารยุคโลกาภิวัตน์จะไม่มี การปิดหนังสือพิมพ์อยู่ในทางปฏิบัติ แต่เมื่อในทางปฏิบัติไม่มีแล้วกฎหมายยังมีอยู่ มีไว้ทำไมครับ เพราะฉะนั้นอำนาจส่วนนี้จะต้องตัดออกไปจากรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นมิติใหม่ของสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชน เพราะว่าระบบทั่วโลก ระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ระบบดาวเทียม การสื่อสารของโลก มันเข้าก็กันหมดแล้ว มันมาถึงทั่วโลกอินเทอร์เน็ตก็รู้แล้วสถานการณ์ของโลก ไม่มีใครปิดกันเอามือไปปิดฟ้าได้ กฎหมายอันนี้ในประเทศที่เจริญแล้ว ประเทศประชาธิปไตยอารยประเทศทั้งหลายนี้เขาจะไม่มีแล้วครับ มีแต่ประเทศเผด็จการ เท่านั้นที่ยังมีอำนาจปิดหนังสือพิมพ์ แม้แต่เป็นอำนาจศาลก็ตาม จริง ๆ แล้วอำนาจประชาชนสามารถตรวจสอบศาลได้ด้วยซ้ำ ซึ่งอยากให้ทวิศาสตร์พูดคงจะมีคนพูดต่อ แต่อำนาจสั่งปิดหนังสือพิมพ์นี้ก็ต้องยกเลิกไป เพราะว่าที่คนพูดนั้นก็เป็นการความคิดของนักหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีเขียนในเนมาทุกฉบับเลยครับ ผมจะขึ้นเป็นนิติศาสตร์ไป เสรีแล้วจะยื่นให้ท่านประธาน จะทำเป็นนิติศาสตร์ไป มีทั้งลายเซ็นของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เดลินิวส์ บางกอกโพสต์ มติชน อันนี้ถ้าถามต่อไปว่า ถ้าไม่มีอำนาจปิดหนังสือพิมพ์ ไม่มีอำนาจตัดเดือนหนังสือพิมพ์แล้ว แล้วประชาชนที่จะโดนละเมิด หรือโดนหนังสือพิมพ์ทำร้ายจะทำอย่างไรกัน ในรัฐธรรมนูญก็มีอยู่แล้วว่า การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้อื่น หรือเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกัน หรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน ซึ่งอันนี้ก็ชัดเจนอยู่แล้ว ที่อันนี้เราไม่จำเป็นต้องตัดก็ได้ ยังอยู่ เอาไว้ได้ ถึงแม้จะไม่มีในส่วนนี้ กฎหมาย อาญาคุ้มครองไว้แล้วครบ อย่างเช่นผมชักชวนให้ทบถล่มล้างรัฐบาล คุณก็ฟ้องอาญา ผมฐานก่อการกบฏ หรือผมไปละเมิดชื่อเสียงใคร กฎหมายอาญาก็มีอยู่แล้วว่าหมิ่นประมาท คุณก็ฟ้องหมิ่นประมาท ซึ่งมีกฎหมายลูกบัญญัติ มีบทลงโทษสื่อมวลชนอยู่แล้ว แต่ทำไม จะต้องไปปิดหนังสือพิมพ์ ถ้าเกิดคนคนเดียว ถ้าเขียนคอลัมน์นิสต์ (Columnist) คนเดียวที่ไปเขียนทำลาย เทียบท่าอะไรที่ผิดที่ทำให้ละเมิดสิทธิผู้อื่น แต่ศาลก็สั่งปิด หนังสือพิมพ์ ลูกเมียของพนักงานหนังสือพิมพ์ ไม่ใช่ว่ามีกอง บ.ก. กองผมกองเดียว ซึ่งปิดผม ฉบับนี้ผมไปทำงานที่ไหนก็ได้ ฉบับอื่นก็ได้ หรืออาจจะมาทำหน้าที่ตรงนี้ได้ แต่ว่าลูกเมียของพนักงานการพิมพ์ทั้งหลาย พนักงานที่อยู่ในบริษัท ซึ่งมีทั้งองสอง มีทั้งฝ่ายต่าง ๆ ฝ่ายธุรการ ฝ่ายอำนวยการ โรงพิมพ์ เจ้าหน้าที่ช่างพิมพ์ เป็น ๑,๐๐๐ ชีวิต จะต้องมาโดนอำนาจอันนี้จากในรัฐธรรมนูญด้วย ปิดหนังสือพิมพ์

ในส่วนนี้ผมก็ขอสรุปในประเด็นของสิทธิเสรีภาพ สิทธิการรับรู้ข่าวสาร อันนี้ทาง
 สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย เขาเขียนผ่านผมไว้พัฒนา เป็นสื่อถ่ายทอด
 เป็นบุรุษไปรษณีย์ถ่ายทอดสู่สภา เขาขอชื่อเรียกห้องในช่วงสุดท้ายไว้ว่า ขอเรียกร้าง
 ใหญ่ยกเลิกพระราชบัญญัติการพิมพ์ในส่วนที่เป็นการปิดกั้นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
 ด้วยการพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายด้วยวิธีอื่น ขอให้
 ยกเลิกบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่ให้มีการปิดหนังสือพิมพ์ หรือการห้ามทำการพิมพ์อันเป็น
 การบั่นทอนเสรีภาพโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้นแม้แต่อำนาจศาล ส่วนผู้ที่กระทำผิด
 ก็สามารถดำเนินคดีเป็นราย ๆ ไป เพราะมีกฎหมายบัญญัติไว้เฉพาะอยู่แล้ว ไม่ว่า
 เขาผู้นั้นจะกระทำผิดกฎหมายที่มีหลักการเป็นสากลในลักษณะความผิดใด ๆ อย่างที่ผม
 ยกตัวอย่างไว้แล้วว่า ความผิดฐานกบฏก็ไปฟ้องกบฏ อีกอันหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องต่อเนื่องกับ
 สิทธิการรับรู้ข่าวสาร นั่นก็คือปัจจุบันนี้การทำงานหนังสือพิมพ์นี้ยากมากครับ ทุกอย่าง
 ลับหมดครับ หน่วยงานราชการต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เราไปเจาะข่าว ไปทำข่าว
 เพื่อรายงานประชาชน ซึ่งเรามีสิทธิจะรับรู้ อย่างเช่นว่าโครงการของรัฐจะเปิดตัว
 โครงการ อย่างเรื่องการอนุมัติเงิน อนุมัติแบงก์ว่าจะตั้งแบงก์ คนที่จะมีสิทธิตั้งแบงก์
 เขาก็ไม่รู้ว่าใครจะตั้งได้บ้าง เงื่อนไขเป็นอย่างไร เพราะว่าเป็นเรื่องลับหมด จะต้อง
 มีเงินใต้โต๊ะเข้าไปถึงจะตั้งได้ ถึงจะรู้ข้อมูลว่าวิธีการตั้งแบงก์ ทำในตอถอกลับด้วย
 อันนี้เป็นสิทธิที่เราน่าจะเรียกข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
 ที่จะเปิดโครงการต่าง ๆ หรือการสัมปทานต่าง ๆ ซึ่งต่อเนื่องไปทางประชาพิจารณ์ด้วย
 ซึ่งยังมีกฎหมายอยู่ฉบับหนึ่งที่ตอนนั้นผ่านสภาผู้แทนฯ ไปแล้ว และติดอยู่ในชั้นวุฒิสภา ที่กำลัง
 จะผ่านไป นั่นก็คือกฎหมาย พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ซึ่งอันนี้ในสายตาของ
 กลุ่มของสื่อมวลชนทั้งหลายจะมองว่านั่นคือ พระราชบัญญัติปิดบังข้อมูลข่าวสารของทาง
 ราชการ เพราะอะไรหรือครับ ก็เพราะในเนื้อหาของกฎหมายฉบับนี้มีขั้นตอน
 สลับซับซ้อนมากในการที่เราจะเข้าไปตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร และมิหนำซ้ำยังไม่มี
 บทลงโทษ ถ้าหากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้ข้อมูลข่าวสารที่เราไปขอตรวจสอบ ที่เราไปขอ
 ข้อมูลข่าวสารจากเอกสารมหาชนทั้งหลาย ที่ประชาชนควรจะมีสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง
 รับรู้ ซึ่งมาตรการเหล่านี้สุดท้ายฯ ไม่ทราบว่าจะไปไหนกันหมด ก็ไม่ทราบว่าจะทำมีความคิด
 อะไรอย่างไรก็ขอฝากไว้ด้วยถ้าฟังอยู่ เพราะว่าคุณต้องไปดูด้วยว่ากฎหมายลูกที่มีนัยกับ
 รัฐธรรมนูญที่เราจะออกไปในอนาคต ควรจะแก้ไขอะไรอย่างไรบ้าง ซึ่งในส่วนของ
 สิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารก็ขอขีดไว้ตรงนี้นก่อน แต่ว่าในแง่ของความเป็น สว. สว.
 จังหวัดพังงา ซึ่งฟังความเห็นหลากหลาย และในแง่ของสื่อมวลชนที่ฟังมาตั้งแต่สภาว่างฯ
 เรายังไม่เกิด ก็ติดตามข้อมูลข่าวสารมาตลอด เพราะผมเขียนข่าวการเมืองอยู่

และก็เห็นความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ ของโลก ของประวัติศาสตร์การเมืองไทยเรา
 ทำานประชาชนครับ ผมไม่อยากจะรู้^{มือ}อำนาจในการออกพระราชบัญญัติ อำนาจในการออก
 พระราชบัญญัติเราให้อำนาจกับรัฐบาลมากเกินไป ก็ต่อเนื่อกันกับเมื่อกันะครับ เรื่อง
 ความมั่นคงของรัฐอีกละครับ อำนาจในการออกพระราชบัญญัติที่เขาบอกว่า ในอันที่จะ
 รักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของสาธารณะ อันนี้ก็ โอ.เค. ครับ
 ถ้าคุณอธิบายได้ หรือความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ และถ้าในวรรคต่อมา
 ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจ
 จะหลีกเลี่ยงได้ ผมก็ยังตั้งใจตรงที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ประเทศคือใครครับ
 มันเป็นนามธรรมเหลือเกินครับ คุณต้องทำให้เป็นรูปธรรม -----

พระราชกำหนดที่รัฐบาลจะออกได้ต้องเป็นรูปธรรม ต้องชัดเจน ไม่ใช่เพื่อความปลอดภัยของข้าพเจ้า กองรัฐบาลที่ลอกพระราชกำหนดนั้น ๆ เรายังสงสัยอยู่แล้ว ถ้าไม่มีความจำเป็นอะไรเกี่ยวกับที่กระทบต่อประชาชนประเทศก็คือประชาชน ไม่ใช่ประเทศของผู้มีอำนาจรัฐที่จะออกเพื่อปกป้องตัวเอง หรือปกป้องอำนาจอื่น ยกตัวอย่างที่ชัดเจน ๆ พระราชกำหนดนิรโทษกรรมบุคคลบางคนที่จะทำอะไรต่อประชาชนลงไป หมายความว่าอย่างไร มันจำเป็นตรงไหน เร่งด่วนตรงไหน แต่ประเทศไทยทำได้ ทำไปแล้ว โดยอ้างพระราชกำหนดนิรโทษกรรมบุคคล ซึ่งก็เกิดมาแล้ว เพราะฉะนั้นต่อไปนี้มีมติใหม่ ยุคใหม่ ไม่มีอำนาจแอบแฝงแล้ว พวกเราเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่มีอำนาจใดที่จะมาครอบงำได้แล้ว เราจะยังคงอยู่ภายใต้อำนาจอิทธิพลมืดเหล่านั้นอีกหรือเปล่า กรมการยกว่าฯ ถ้ายังล้วยช่วยนำประเด็นพระราชกำหนดนี้ไปแก้ไขด้วย และอีกอำนาจหนึ่ง ซึ่งไม่มีใครกล้าแตะ แต่อาจจะมึนแต่หลังจากนั้นก็ได้อีก อำนาจศาล อำนาจศาลเป็นอำนาจอิสระเป็นอำนาจหนึ่งใน ๓ อำนาจ ซึ่งผมกำลังจะพูดตอนท้ายว่า น่าจะมีอำนาจอื่นด้วยเพื่อมาตรวจสอบศาล พอพูดถึงอำนาจศาล หลังจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญหรือการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ครั้งนี้เสร็จแล้ว เรามีสภาผู้แทนฯ อาจจะเป็นระบบสัดส่วน หรือระบบ วัน แหม วัน โหวต อะไว้ก็ตามที่กานักวิชาการจะพูด คิดว่าต้องมีคนพูดต่อไป หรือมีวุฒิสภา อาจจะมีที่มาอย่างไรก็ตาม ในเมื่อเรามีสภาเหล่านี้ ซึ่งอาจจะเป็นรัฐสภา ๓ สภา เป็นวุฒิสภา ๓ สภาก็ตาม ถ้าเราคิดว่าเราร่างรัฐธรรมนูญให้สภาเหล่านี้มีความบริสุทธิ์ผ่องใสขึ้นมามากกว่าเก่า หรือเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้มากกว่าเก่า แล้วทำไมล่ะ เราไม่ยอมรับอำนาจของรัฐสภาที่จะมีขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ หลัง ๒๕๕๐ วันขึ้นไป ให้รัฐสภานั้นมีอำนาจแต่งตั้งประธานศาลฎีกา ไม่ใช่ให้ตั้งมาจาก ก.ต. โดยที่ตกลงกันเองภายในกลุ่มของศาล ซึ่งไม่มีอำนาจอื่นมาตรวจสอบเลย เป็นไปได้ใหม่ว่า ให้ ก.ต. เสนอมากกว่า ๓ ชื่อ แล้วต้องผ่านกระบวนการเห็นชอบของรัฐสภาในการแต่งตั้งประธานศาลฎีกา ถ้าเราเชื่อว่ารัฐสภามีความบริสุทธิ์ผ่องใสหลังจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญของเราไปแล้ว ก็เป็นข้อคิด แนวคิดหนึ่ง เป็นแนวคิดส่วนตัวที่ไม่ใช่ในฐานะสื่อมวลชน หรือเพื่อนสื่อมวลชนเขาไม่เกี่ยวข้องกับ เพราะว่าสื่อมวลชนเขาเกี่ยวข้องกับรัฐสภา และอีกอันหนึ่งคือการเลือกนายอัยการแห่งรัฐ กับลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในรัฐธรรมนูญอันนี้ก็พูดกว้าง ๆ เป็นรายละเอียดปลีกย่อยมากเกินไป ทำให้ไม่พูดบ้างว่า การกระจายอำนาจรัฐ

กระจายอำนาจทุกระดับที่มีความพร้อม ซึ่งเป็นภาษากฎหมายผมไม่แน่ใจว่าจะคำ
 อย่างไรดี แต่ถ้าถ้าแค่บันทึกระบุไว้ในรัฐธรรมนูญว่า ควรจะกระจายอำนาจสู่
 ท้องถิ่นทุกระดับ และสอดคล้องกับการกระจายอำนาจทางการเงิน ทางภาษีอากร
 ทางการจัดการชุมชน ทางการจัดการทรัพยากรในส่วนภูมิภาคในส่วนท้องถิ่นใน
 แต่ละจังหวัด ซึ่งการกระจายอำนาจนี้ ท่านประธานอุทัย ไม่ลืมนั่น ท่านก็เคย
 เสนอตั้งแต่สมัยท่านอยู่พรรคก้าวหน้าว่า ควรจะมีการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด
 และทางกรุงเทพฯ ผมฟังจากนักปกครองที่เป็นนักประชาธิปไตยในปัจจุบันหลาย ๆ
 เขตในกรุงเทพฯ เขาก็บอกว่า กรุงเทพฯ ก็พร้อมที่จะแยกองค์การใหญ่ที่อยู่อาศัย
 ของกรุงเทพฯ ให้มันสาละสลวยไปเป็นเขตเล็กเขตน้อย โดยมีการเลือกตั้ง ผอ. เขต
 ก็ไม่เห็นจะผิดหลักกฎหมายใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะว่าสามารถจะเสนอขึ้นมาได้
 หมายถึงว่าเมืองไหนพร้อมก็ออกกฎหมายเป็นเมือง ๆ ไป อย่างเช่นกรุงเทพฯ
 ก็อาจจะแยกเป็น ๓ กทม. หรืออาจจะแยกเลือกตั้งเขตก็ได้ เพราะว่าถ้าเป็นห้วง
 เรื่องอำนาจของผู้บริหารจากการเลือกตั้งของเขต จริง ๆ แล้วอำนาจของเขต
 จะมีแค่เก็บขยะ ทินตะเป็ยนราษฎร ทำงานบริการชาวบ้าน ซึ่งชาวบ้านก็มีความ
 เต็มใจร้อนมาก เขตก็สามารถให้บริการได้ โดยที่ชาวบ้านก็เลือกกันขึ้นมาเอง
 อำนาจในเรื่องของวิจิตรพิจารณาคความอาญา หรืออำนาจในการออกหมายจับอะไรนั้น
 ในเขตกรุงเทพฯ ที่พร้อมแล้วที่จะเลือกตั้งได้จะไม่มี หมายถึงอำนาจของผู้นำเขต
 จะไม่มีในส่วนความมั่นคงของรัฐอีกนั้นแหละว่า เรื่องอำนาจจับกุม อำนาจออก
 หมายจับเป็นเรื่องของปลัดกระทรวงมหาดไทยในพื้นที่กรุงเทพฯ -----

เพราะฉะนั้นถ้าเราคิดว่ามีการระบุให้ชัดว่าควรจะมีการเลือกตั้งทุกระดับ ก็สามารถทำได้ในส่วนจังหวัดที่พร้อม ผมขอสรุปในตอนท้ายนิดหนึ่ง ขอทิ้งคุณไว้เป็นประเด็นหนึ่งว่า ที่มาของเลือกตั้ง อันนี้เป็นความเห็นส่วนตัวจริง ๆ ครับ เราควรระวังปัญหาข้อเสียโดยเลือกตั้งเขตใหญ่ทั่วประเทศ เลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรงดีไหมครับ โดยที่นายกฯ สามารถระบุ ครม. มาให้ชัดเจนว่าใครบ้าง แต่อันนี้ใครที่คิด มีคนคิดจะต่อต้านหรืออะไรก็ตาม เราอธิบายได้ไหมว่า การต่อต้านนั้นเป็นการต่อต้านทางความรู้สึก แล้วก็เกิดผลกระทบอะไรแค่ไหน แล้วเราที่แจงได้ไหมว่า กระแส คำว่ากระแสมีผลกระทบอะไรแค่ไหน ผมขอทิ้งประเด็นนี้ไว้ ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เนื่องจากขณะนี้กรมการศึกษามีชุดต่าง ๆ กำลังประชุมกัน เพราะฉะนั้นห้องประชุมเราอาจจะดูโหรงเหรง ใครที่จำเป็นจะต้องไปประชุมก็ขอให้ขมก้อขึ้นมา จะได้ให้ท่านพูด แล้วก็ไปประชุมให้ทัน เชิญคุณสุนีค่ะ เพราะจะต้องรีบไปประชุมกรมการธิการ เชิญค่ะ

นางสุนี ไชยรส : ขอขอบคุณท่านประธานที่เคารพ ดิฉัน สุนี ไชยรส ^{ผู้ส.ร.} จากหนองบัวลำภู อันที่จริงแล้วตรงนี้ขอนำเสนอในเชิงของแนวคิดเบื้องต้น เพราะว่าภาระหน้าที่ของพวกเราที่สำคัญก็คือว่า เราต้องผ่านกระบวนการรับฟังความเห็นในทั่วประเทศ รวมทั้งในจังหวัดของเรา การถกเถียงในกรมการต่าง ๆ ก็อาจจะทำให้ข้อเสนองานของตัวเองต่อไปอาจจะมีแนวคิดที่หลากหลายหรือว่าสมบูรณ์มากขึ้นกว่านี้ ในช่วงกระแสอย่างนี้ดิฉันคิดว่ามีความน่าสนใจมากกว่า เราเคยบอกว่าประชาชนเบื่อการเมือง ไม่ค่อยสนใจการเมือง แต่ในช่วงของการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ถือได้ว่า เป็นช่วงเวลาแห่งประวัติศาสตร์ ซึ่งประชาชนให้ความสนใจในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญมาก แล้วความคาดหวังว่าสิ่งที่เขาเน้นกันก็คือว่า เราไม่ได้ร่างรัฐธรรมนูญอย่างเดียว แต่เราต้องการการปฏิรูปการเมือง เพราะฉะนั้นการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ก็ค่อนข้างจะต้องตอบคำถามบางอย่างว่า ประชาชนคาดหวังอะไรจากการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ในประการแรกมีหลายท่านได้กล่าวถึงว่า เมื่อเราออกไปรับฟังความเห็นของประชาชน เราจะพบว่ามีความเห็นที่หลากหลายมากจริง ๆ แล้วก็ค่อนข้างเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว เขามากจนกระทั่งมีหลายท่านได้อภิปรายไปบางส่วนแล้ว ว่ามองดูเหมือนไม่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ ปัญหาอาจจะมาจากกลุ่มสตรีที่จะบอกว่าอยากมีรายได้เพิ่ม ปัญหากรมการศึกษาก็คงอาจจะบอกว่าต้องการงบประมาณเพิ่มมากขึ้น ต้องการ

ไม่ให้ปลัดอำเภอมีอำนาจในสุขาภิบาล ความเห็นต่าง ๆ เหล่านี้ รวมไปถึงความขัดแย้งในที่ดินทำกินได้สะท้อน ถ้าเราวิเคราะห์ออกมาแล้วจะเห็นว่าระบบการเมืองของเราที่ย่ำแย่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้ ก็ทำให้ปัญหาหลายอย่างซึ่งควรจะแก้ตกไปในระดับท้องถิ่นแก้ไม่ตก คาราคาซึ่งมาตลอด หรือถ้าเราพูดอย่างแท้จริงแล้ว กระบวนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชนยังไม่มีกลไกที่จะตอบคำถามตรงนี้ได้ หลายเรื่องเป็นเรื่องที่อย่างที่ได้เขียนให้ทราบ ว่าควรจะยุติลงในระดับท้องถิ่นควรจะยุติลงในการแก้ปัญหาในจังหวัด แต่จะแก้ไม่ได้ แล้วก็คาราคาซึ่งมาจนกระทั่งกลายเป็นการเดินทาง ดิฉันอยากนำเสนอภาพแรกตรงนั้นว่า ถ้าเราไม่ได้กระจายอำนาจออกไปอย่างชัดเจน แล้วเราไม่มีกระบวนการ กลไกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของรัฐกับประชาชน ก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้งที่ค่อนข้างจะรื้อวันปะทุ ยกตัวอย่างแม้แต่ดิฉันเอง จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งพยายามจะดำเนินกระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างเกษตรกรกับประชาชนมา ๓ ปีแล้ว คือมาตามกระบวนการทุกอย่าง หวังว่าจะอาศัยกระบวนการเหล่านี้ทำได้เลย แต่ก็ยังแก้ไม่ได้ เป็นไปได้ระยะ อีกไม่นานนี้ก็อาจจะเห็นจังหวัดหนองบัวลำภูต้องมาพบนานาชากรัฐมนตรี ในฐานะของรัฐมนตรีกลาโหม เพื่อแก้ปัญหาเกษตรกร อันนี้คือสิ่งที่อยากจะทำให้เห็น ว่ากระบวนการที่ชาวบ้านต้องการก็คือความเดือดร้อนหลายอย่างที่รัฐแก้ปัญหาไม่ได้ แล้วก็หมักหมมคาราคาซึ่งจะรื้อวัน การแก้ไขซึ่งอาจจะออกมาอีกรูปแบบหนึ่ง

- ๕๒/๑

ประเด็นแรกดิฉันอยากสรุพนิดหนึ่งว่า โดยสรุปก็คือสิ่งที่ชาวบ้านต้องการจากรัฐธรรมนูญ คาดหวังตรงนี้ก็คืออยากเห็นระบบการเมืองที่ดี อยากเห็นนโยบายรัฐบาลที่ดี ๆ ซึ่งตรงนี้เป็นเรื่องที่จะพูดกันมากในกระบวนการของการเลือกตั้งรัฐบาลหรือการเลือกตั้งผู้แทนฯ

ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่าเดี๋ยวนี้สื่อเสนอออกมาตามหน้าหนังสือพิมพ์ หรือว่ามาตามสื่อต่าง ๆ รวมทั้งจดหมายถึง ส.ส. วิ. จำนวนมาก กลุ่มอาชีพต่าง ๆ แม้แต่กลุ่มวิจัย แม้แต่กลุ่มอิสระหลายเรื่องก็เสนอว่า ควรจะบรรจุเรื่องราวของพวกเขาลงในรัฐธรรมนูญ ซึ่งถ้าเราเอาทุกอย่างมารวมกันจะเห็นว่า จะเป็นรัฐธรรมนูญที่ยาวมากเหลือเกิน แต่ว่านั่นสะท้อนอะไรบางอย่าง บทเรียนของรัฐธรรมนูญเมืองไทยก็คือว่า การระบุงลงไปในรัฐธรรมนูญนั้นยังไม่สามารถมีผลบังคับใช้ได้คือหมายถึงว่าแม้แต่กรณีไม่ระบุ อันนี้ชัดเจนว่าไม่มีผลบังคับ เพราะฉะนั้นคนก็อยากจะระบุ ปัญหาประการที่ ๒ ก็คือว่าเมื่อระบุงลงไปแล้วบทเรียนหลายเรื่องก็คือไม่มีมาตรการที่เป็นจริง ดิฉันจะลองยกตัวอย่าง ๒ กรณี ของเรื่องนี้

เรื่องแรกก็คือว่ารัฐธรรมนูญ ๑๕ ฉบับ มีเพียง ๒ ฉบับ ที่ระบุว่ายายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ซึ่งตรงนี้เป็นประเด็นที่องค์กรสตรีได้เรียกร้องมาตลอด แต่ว่ารัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๓ และปี ๒๕๓๕ ได้ระบุตรงนี้ แต่ว่าว่าจะผ่านมาได้ก็เป็นเรื่องที่ยากลำบากมากทีเดียว แล้วเมื่อผ่านมาได้แล้วก็ยังมีกฎหมายมากมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องครอบครัว เรื่องของผู้หญิง เรื่องสิทธิอะไรต่าง ๆ ซึ่งยังไม่ได้มีการแก้ไข เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นเรื่องที่จะต้องตอบคำถามว่า การระบุงลงในรัฐธรรมนูญแล้วเราจะมีมาตรการบังคับใช้อย่างไร

กรณีที่ ๒ อาจจะสืบเนื่องจากคุณพจน์ สิทธิเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหา ยกตัวอย่างเป็นกรณีหนึ่ง เรามีการแก้ไขในรัฐธรรมนูญมาหลายเรื่องหลายราวที่เดี่ยวที่ดูว่าก้าวหน้า แต่เราก็ยังมีกฎหมายลูกจำนวนมากซึ่งไม่สามารถจะเดินหน้าไปได้ด้วย เช่น พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ซึ่งขนาดที่บอกว่าเรากำลังก้าวหน้าขึ้นมาสู่ภาวะ ซึ่งประชาชนมีสิทธิประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง เราควรจะให้สิทธิผู้ถูกกล่าวหาอย่างมหาศาลตามที่มีการเรียกร้องและก็คลี่คลายมา แต่พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ก็ยังยืนหยัดอยู่มาจนทุกวันนี้ ทั้งที่สถานการณ์ก็คลี่คลายมาตลอด ยังมีการว่ากฎหมายตัวนี้จะต้องขึ้นศาลทหาร เราจะต้องไม่มีทนายแก้ต่างในศาลทหารตรงนั้น เราจะมีสิทธิที่อาจจะถูกจับฟรี ๆ ๑ ปี หรือปีกว่า ๆ โดยไม่ต้องฟ้อง และคดีก็อาจจะถูกขังลี้ม คือนี่เป็นกฎหมายที่ยังตกค้างอยู่ในยุคของที่รัฐธรรมนูญให้สิทธิเสรีภาพอย่างค่อนข้างมาก เพราะฉะนั้นประเด็นนี้เป็นการ

ตอบคำถามความรู้สึกของประชาชนว่า ทำไมเขาจะต้องอยากเหลือเกินที่จะระงับในรัฐธรรมนูญ แม้แต่เรื่องกรจุกกรกระจิกจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้รัฐธรรมนูญค่อนข้างยาว

๒. ก็คือว่ามีความพยายามที่จะเอาเรื่องกฎหมายลูกมานำเสนอให้กับ ส.ส.ร. มานำเสนอให้ระบอบลงไปในรัฐธรรมนูญด้วย เพราะนี่คือบทเรียนที่รัฐธรรมนูญไม่สามารถจะเชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาของกฎหมายลูกไปด้วย ดิฉันขอนำเสนอในที่นี้ ๒ - ๓ กรณี ซึ่งเรื่องหนึ่งคาบเกี่ยวที่ควรพจนได้ชี้แจงก็คือ อย่างกรณี พ.ร.บ. ข้าวสาร พ.ร.บ. ที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ เพราะว่าการที่ให้รัฐธรรมนูญกำหนดสิทธิอย่างชัดเจนดีมาก แต่ปรากฏว่ามีห้อยท้ายไว้ว่า ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ตรงนี้ไม่ใช่แต่เฉพาะ พ.ร.บ. เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน คำค่านี้นี้เกือบจะเรียกได้ว่าห้อยท้ายอยู่ทุกเรื่อง แม้แต่กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิผู้หญิง สิทธิเด็กด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นตรงนี้เราอาจจะต้องนำเสนอ ๒ - ๓ ประเด็น เช่นว่า กฎหมายใด ๆ ที่ขัดกับเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญขอให้เป็นโมฆะ อันนี้อาจจะดูว่าดีมากเกินไปเลยนะคะ คือยกเลิกแบบกะทันหัน

อันที่ ๒ ก็คืออาจจะมีความเป็นไปได้ว่า ต้องมีบทเฉพาะกาลระงับว่า ภายใน ๒ เดือน กฎหมายที่ขัดกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญทั้งหมดจะต้องมีการแก้ไข หรือว่าในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ควรจะมีการยกเลิกหาแนวทางแก้กฎหมายลูกไปพร้อม ๆ กันอย่างชัดเจนว่ามีกฎหมายอะไรบ้าง ซึ่งตรงนี้ในเวลา ๘ เดือนของ ส.ส.ร. ก็อาจจะ เป็นเรื่องที่ค่อนข้างจำกัดมาก ตรงนี้เป็นประเด็นที่ ๒ ของปัญหาในรัฐธรรมนูญ มาตราการบังคับใช้นี้ยังจะต้องพูดกันมากกว่า เราควรจะยกเลิกคำว่า โดยบทบัญญัติที่กฎหมายอะไรทำนองนี้จะมีห้อยไว้น่าจะยกเลิกทั้งหมด เพราะว่ารัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่สูงสุดอยู่แล้ว เราไม่ควรจะปล่อยให้ใครก็ตามมาสามารถออกกฎหมายเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ขัดกับรัฐธรรมนูญ

ปัญหาที่ ๓ คาบเกี่ยวกันไปถึงปัญหาของระบบผู้แทนฯ ระบบการเมือง เพราะว่า ยกตัวอย่างอย่างง่าย ๆ ทำไปกฎหมายลูกจำนวนมากถึงควรวาด้างในสภา ขอบสภาไปที่ตั้งกฎหมายก็ไม่สามารถผ่านออกมาได้ เพราะว่า ^{ปัญหา}นิติบัญญัติของเราทำหน้าที่กฎหมายผู้ก่อร่างกฎหมายน้อยมาก วงจรของการเลือกตั้งทั้งหมดมีเวลาสั้น เหมือนอย่างที่หลายท่านได้อภิปรายไปแล้ว ไม่มีเสถียรภาพและสถานะนิติบัญญัติเหมือนถึงสภาผู้แทนฯ เองก็ไม่สามารถทำหน้าที่ของการออกกฎหมาย ทำให้กฎหมายซึ่งควรจะส่งออกไปเป็น เวลาหลายสิบปีมาแล้วหลายฉบับยังควรวาด้างอยู่ เพราะฉะนั้นกระบวนกรซึ่งประชาชนหมดศรัทธาต่อระบบการเมืองนี้ ดิฉันก็มีแนวคิดบางประการ ทำไม่ถึงเกิดความที่เราเรียกว่า วงจรอุบาทว์แห่งการซื้อขายเสียงทั้งหมด ดิฉันเองก็ไม่อยากจะโทษทางประธานฯ ภาพอย่างง่าย ๆ ซึ่งเวลาลองนึกย้อนไปดูว่า นักการเมืองและพรรคการเมืองเองไม่สามารถจะตอบคำถามให้กับประชาชนได้ว่า คุณเสนออะไรที่เป็นนโยบายซึ่งแตกต่างจากกัน อย่างชัดเจน หลังจากการเลือกตั้งแล้วคุณได้ทำให้ประชาชน เข้ามามีส่วนในการเชื่อมโยง เข้ากับผู้แทนฯ และรัฐบาลขนาดไหน สิ่งที่น่าประหลาดก็คือว่า เมื่อคุณลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทุกสิ่งทุกอย่างแทบจะจบสิ้น เพราะฉะนั้นตรงนี้ไม่สามารถจะไปออกกฎหมายอะไรก็ตามที่จะมาแก้ไขปัญหาการซื้อขายเสียง เราไม่สามารถโทษประชาชนด้านเดียวเหมือนกัน เพราะว่า คุณเป็นคนขายถึงทำให้มีคนซื้อ หรืออะไรทำนองนี้ มันเป็นเรื่องในไก่ กัดก่อนไข่อะไรกันอยู่ตลอดมา แต่ว่ากระบวนกรของการที่เราจะสามารถสร้างระบบการเมืองที่ดี ประเด็นหนึ่งคุณวิศิษฐ์ได้พูดถึงอย่างชัดเจนว่า การกระจายอำนาจ ซึ่งนั่นย่อมรวมหมายถึงว่า การกระจายในแง่อำนาจทั้งการการเงิน และการจัดสรรบุคลากร การวางแผนงาน ที่จะต้องลดภาวะของส่วนกลางลงไปอย่างมาก ให้ส่วนกลางตรงนั้นไปอยู่กับท้องถิ่น อันที่ ๒ ก็คือว่า ยังไม่พอ เราจะต้องมีกระบวนกรซึ่งประชาชนเมืองใดควรตรวจสอบนักการเมืองทุกระดับได้ด้วย เพราะว่า ถ้าตรงนั้นคือคาบเกี่ยวกับ เรื่องตำรวจ เมื่อทำนั้น ผู้ใหญ่นาน บอกว่าอยากจะทำตรวจสอบงบประมาณของสมาชิกสภาจังหวัดหรือสภาผู้แทนฯ แต่เมื่อ เขาไปถามว่างบประมาณนั้น ไม่ทราบรายละเอียด ก็ไม่สามารถจะตรวจสอบได้ ตรงนี้เป็น เรื่องที่คาบเกี่ยวกันมากกว่า เราจะแก้ระบบการเมืองอย่างแท้จริงนั้น แทนเอาน้ำหลักใหญ่คือการกระจายอำนาจ และตรงนั้นจะต้องมีองค์กรตรวจสอบนักการเมืองทุกระดับที่ค่อนข้างจะเป็นรูปเป็นร่างอย่างจริงจังด้วย ดิฉันคิดว่า ประเด็นสุดท้ายที่อยากจะนำเสนอไว้ ๗ วันนี้ก็คือว่า ความมุ่งหวังของประชาชนต่อการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ค่อนข้างจะสูงมาก ค่อนข้างจะเป็น เรื่องที่ไม่ใช่แต่เพียงความต้องการในการแก้ไขกฎหมายของเรื่อง แต่เป็น

ความวิฤกคาคดหวังว่า เตาจะมีสิทธิคุ้มครอง เตาจะมีสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร เตาจะมีสิทธิในการรวมตัว รวมถึงการแก้ปัญหาความยากจนของ เตาด้วย เพราะฉะนั้น เตาอาจจะไม่ได้รัฐธรรมนูญที่สามารถแก้ปัญหาความคาดหวังของประชาชนได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่ดิฉันคิดว่ากระบวนการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้จะสามารถเป็น การพรรค เรื่องจิตสำนึกประชาธิปไตยครั้งใหญ่ ซึ่งตรงนั้น เตาอาจจะได้ผล ค่อนข้างมาก แต่กรณีของรัฐธรรมนูญซึ่งจะผ่านสภาไปจนถึงวาระสุดท้ายนี้ ซึ่งไม่ทราบ ว่าจะสามารถทักกันได้ในขนาดไหน อันนั้นคือผลอย่างหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจจะดี ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ อะไรก็ตาม แต่กระบวนการครั้งนี้ควรจะต้อง ถือว่าเป็นการพรรคจิตสำนึกประชาธิปไตยครั้งใหญ่ซึ่ง เตาหาไม่ได้อีกแล้วใน กระบวนการที่ผ่านมาค่ะ ดิฉันขอแนะนำเสนอแนวคิดเบื้องต้นไว้ ขอพระคุณค่ะ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : เทิดถาวรชัย

พนัสค่ะ

นางพนัส ทัศนียานนท์ : ท่านประธานที่เคารพ สมาชิกสภาว่างๆ ผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผม พนัส ทัศนียานนท์ สว. จากจังหวัดตากครับ สำหรับในประเด็นปัญหาที่ผมใคร่จะขอนำเสนอในเบื้องต้นนี้ ผมคิดว่าในประเด็นแรก ก็คงจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องจากที่คุณสนี้ได้กล่าวไว้แล้วก็คือ เกี่ยวกับความคาดหวัง ของประชาชน ซึ่งก็คงจะมีความคาดหวังกันค่อนข้างจะสูงมาก ๆ ว่า ถ้าหากว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่สภาว่างๆ แห่งนี้จะจัดทำขึ้นมาใหม่แล้วก็คงจะมีส่วนที่ช่วยแก้ ปัญหาอะไรที่หมักหมมค้างคั้งอยู่ในสังคมไทยนี้ไปได้เป็นอันมาก ซึ่งอันนี้กระผม ใคร่ขอกราบเรียนท่านประธานไปสู่พี่น้องประชาชนด้วยว่า ความคาดหวังดังกล่าว นั้นอันอาจจะไม่ได้อย่างที่หวังกันเท่าไรนัก -----

เพราะว่าในเบื้องต้นหน้าที่ของรัฐธรรมนูญนั้น ก็คงจะเป็นเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์หรือ
 กติกากว้าง ๆ เป็นการทั่วไปสำหรับปกครองบ้านเมืองให้เกิดความสันติสุข และมีความ
 สงบร่มเย็นเกิดขึ้นในบ้านในเมืองเท่านั้น แต่กระผมเห็นว่า ภารกิจของสภาร่างฯ เราแห่งนี้
 อย่างน้อยที่สุดก็ยังสามารถแสดงให้เห็นประชาชนเกิดความมั่นใจได้ว่า ความเปลี่ยนแปลง
 ต่าง ๆ ทั้งหลายในทางที่ดีที่จะเกิดขึ้นในบ้านในเมืองนั้นจะต้องมีขั้นแน่ ๆ นั้นหมายความว่า
 ถึงว่า พวกเราซึ่งเป็นสมาชิกสภาแห่งนี้ จะต้องสามารถที่จะกำหนดกลไกหรือมาตรการ
 อะไรก็แล้วแต่ ที่จะสามารถนำไปสู่การปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงในเรื่องอื่น ๆ ที่เป็น
 ปัญหาอยู่ในสังคมไทยในปัจจุบันนี้ได้อย่างแท้จริง จะนำไปสู่ผลในทางปฏิบัติโดยแท้จริง
 กระผมในฐานะที่เป็นนักกฎหมาย ทั้งเป็นนักกฎหมายในภาครัฐ คือรับราชการกรมการ
 มาก่อน และต่อมาก็มาเป็นอาจารย์สอนวิชากฎหมายอีกด้วย ผมคิดว่าประเด็นปัญหาที่สำคัญ
 ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปสังคมไทยได้ โดยอาศัยกลไกของกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น
 ผมคิดว่าในเบื้องต้น ปัญหาซึ่งเป็นปัญหาขั้นมูลฐานที่สุดในสังคมไทยปัจจุบันนี้ กระผมคิดว่า
 เป็นปัญหาของกฎหมายนั่นเอง คือปัญหาของระบบกฎหมายไทย ซึ่งมีเสียงบ่นกันมาโดยตลอด
 เท่าที่ผมจำได้นับแต่เข้ามาประกอบวิชาชีพกฎหมายนี้ คุณประยูร จรรย์วงศ์ จะเขียน
 การ์ตูนล้อมาตลอด ว่ากฎหมายชราภาพ นั้นมันเป็นการสื่อความหมายให้เราทราบว่
 ประชาชนเองนั้นมีความรู้สึกขาดศรัทธาต่อระบบกฎหมายของบ้านเมืองเรา เพราะฉะนั้น
 เมื่อพูดถึงกฎหมายชั้นนี้มัน ทุกคนจะมีความรู้สึกว่ากฎหมายคือปัญหา แทนที่จะช่วยอะไร
 เราได้ในการแก้ปัญหา กฎหมายนั้นคือสิ่งที่นำไปสู่ปัญหา ซึ่งทำให้มีความทุกข์ยากลำบาก
 มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นกฎหมายในสังคมไทยจึงถูกมอง ซึ่งกระผมคิดว่าคงไม่แตกต่าง
 จากสังคมอื่น ๆ ในประเทศบ้านเมืองอื่น ซึ่งก็มีปัญหาทำนองเดียวกับเราเช่นกันก็คือ
 กฎหมายแท้ที่จริงก็คือสาเหตุแห่งความทุกข์ยากของประชาชนในสังคมนั่นเอง แต่กฎหมายนั้น
 ล่าพั้งตัวบทกฎหมาย ซึ่งเป็นตัวหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรอยู่ในหนังสือกฎหมาย
 อยู่ในราชกิจจานุเบกษานั้น ไม่สามารถที่ก่อให้เกิดผลอะไรขึ้นมาได้ด้วยตัวเอง กฎหมาย
 จะเกิดผลบังคับอย่างไร ผลในทางปฏิบัติอย่างไรในสังคมนั้น อยู่ที่กลไกในการบังคับใช้
 กฎหมาย เพราะฉะนั้นจากการที่มีเสียงบ่น เสียงร่ำร้องกันมาโดยตลอดว่า กฎหมาย
 ไม่เป็นกฎหมาย กฎหมายไม่เสริมสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในบ้านในเมืองนั้น
 แท้ที่จริงก็คงจะเป็นเสียงร้องทุกข์ของประชาชนนั่นเอง ว่ากลไกในการบังคับใช้กฎหมายนั้น
 ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ เหตุใดกลไกสำหรับบังคับใช้กฎหมายไม่สามารถที่จะ
 ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผมคิดว่าพวกเราในที่นั่งนี้เคยอยู่เต็มอก ร้อยแก่ใจกันดี
 อยู่แล้ว ว่าเป็นเพราะเหตุอะไรบ้าง ผมคงจะไม่นำมาแจกแจง ณ ที่นี้ในรายละเอียด
 ทั้งหมด แต่อย่างน้อยที่สุดกระผมใคร่ขอระบุไว้ว่า ในเบื้องต้นในประเด็นนี้ ประเด็นที่ว่า

กฎหมายไม่เป็นกฎหมาย และกฎหมายไม่สามารถที่จะสร้างเสริมความยุติธรรม ไม่สามารถที่จะผลัดความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในบ้านในเมืองนี้ได้แน่ ผู้ที่ควรรับผิดชอบก็คือบรรดาผู้ที่อยู่ในกระบวนการซึ่งพวกเราเรียกกันว่า กระบวนการยุติธรรม ซึ่งประกอบด้วยศาลยุติธรรม ระบบงานอัยการ ระบบงานตำรวจและระบบงานราชทัณฑ์นั่นเอง นอกจากนั้นในกระบวนการยุติธรรม ผู้ที่ทำหน้าที่อย่างน้อยที่สุดก็เป็นตัวแทนของประชาชนในแต่ละคดีก็คือทนายความ ผู้ประกอบวิชาชีพทนายความก็คือ ส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมนั่นเอง เพราะฉะนั้นในเบื้องต้นผมคิดว่า ถ้าในสภาแห่งนี้สามารถช่วยกันคิดกันอ่าน หาต้นตอและสาเหตุมองเห็นพ้องต้องกันว่า สาเหตุของปัญหาอยู่ที่ตรงไหน และสามารถที่จะสอดใส่กลไกอันนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญได้ เพื่อก่อให้เกิดมีการปฏิรูประบบกฎหมายทั้งระบบ รวมทั้งกระบวนการยุติธรรมของเราให้เป็นระบบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมที่ทันสมัย สามารถที่จะแก้ปัญหาชำระสะสางคดีต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์-----

- ๕๕/๑

สันนิษฐานว่าจะมีบางเรื่องที่เราต้องสามารถกล่าวได้ว่าสภาฯ แห่งนี้ได้สามารถ
 ปฏิบัติหน้าที่ของตนบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้
 สภาฯ แห่งนี้มา ใบประเด็นถัดไปกระผมใคร่ที่จะพูดถึงประเด็นปัญหาซึ่ง
 เป็นเรื่องเฉพาะเจาะจง และเป็นเรื่องที่ย้อนหลังจะยึดถืออยู่ตามสมควร
 สมมติว่าได้มีสมาชิกผู้ใดมีเกียรติค่าขอร้องถึงไว้บ้างแล้ว นั่นก็คือปัญหาสิ่งแวดล้อม
 และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ในรัฐธรรมนูญของเราในปัจจุบันนี้ ถ้าท่าน
 ลองอ่านดูจะพบว่า มีการกำหนดไว้เป็นหน้าที่ซึ่งประชาชนที่จะต้องช่วยกันรักษา
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ในขณะเดียวกันในส่วนที่กำหนดเป็น
 แนวนโยบายแห่งรัฐได้ยกย่องเรื่องที่มีรัฐจะอยู่ในมาตรา ๗๘ ได้กำหนดว่า รัฐมี
 หน้าที่รักษาสภาพแวดล้อม ตามสมควรของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ
 บังคับกันและจัดมลพิษและวางมาตรการใช้ที่ดินและน้ำให้เหมาะสม เพราะฉะนั้น
 เมื่ออ่านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ๗ มาตราที่ประกอบกัน ในมาตราซึ่งกำหนดเป็น
 หน้าที่ที่กระผมได้กล่าวไปข้างต้น ประกอบกับมาตราที่คงจะเป็นที่เห็นได้ว่า
 โดยหลักใหญ่แล้ว อำนาจหน้าที่ในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาตินั้น
 ก็คือว่า เป็นอำนาจของรัฐ แต่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้แต่เพียงว่า เป็นแนวนโยบาย
 แห่งรัฐ ว่ารัฐมีหน้าที่สิ่งหนึ่งสิ่งหนึ่งเท่านั้นเอง แต่ในขณะเดียวกันกลับไปกำหนดให้
 เป็นหน้าที่ของราษฎรหรือของประชาชนที่จะต้องทำหน้าที่ในเรื่องนี้ด้วย โดยไม่ได้
 บอกเลยว่า หากในกรณีที่รัฐไม่กระทำในสิ่งที่ตนเองบังคับกระทำนั้น และหน้าที่จึงแล้ว
 ต้นตอของปัญหา เรื่องสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมและถูกทำลาย
 ย่อยยับอยู่ในขณะนี้เกิดจากอำนาจของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเกิดจากน้ำมือ
 ของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งนี้ กระผมใคร่ขอขอร้องอย่างว่า
 อำนาจในการให้สัมปทานที่ดิน อำนาจในการอนุญาตในเรื่องต่าง ๆ กีด ฆ่า
 อนุญาตให้ก่อสร้างและดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ อำนาจ
 ในการกำหนดสิ่งมีสง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นอำนาจซึ่งกฎหมาย
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐธรรมนูญได้ไว้ไว้กับหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่มีหน้าที่
 เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อม ถ้าเราจะพิจารณากันต่อไปอย่างใช้ถึงแล้ว จะเห็น
 ได้ว่าปัญหาต่าง ๆ นี้จะเกิดขึ้นมาเนื่องจากการใช้อำนาจต่าง ๆ เหล่านี้โดยมิได้
 คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่จะติดตามมาซึ่งกัน เช่น การอนุญาตให้มีการสร้างโรงงาน
 อุตสาหกรรมและประกอบกิจการโรงงานในเขตซึ่งไม่สมควรอย่างยิ่ง ที่จะให้มีการ
 ประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นั้น ทั้งแน่นอนซึ่งติดตามมาคือปัญหามลพิษ
 ปัญหาน้ำเสียปัญหาวาอากาศเสียต่าง ๆ เหล่านี้ ปรากฏว่าในเมื่อมีการเรียกร้องกันขึ้นมาว่า

รัฐควรจะทำอย่างไรบ้างในสิ่งเหล่านี้ ก็ถามกันว่า แล้วในเมื่อประชาชนนี้
รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่ที่จะต้องเข้าไปรักษา ไปช่วยรัฐรักษาสิ่งแวดล้อม
เกิดปัญหาขึ้นมาแล้วประชาชนต้องการหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปแก้ปัญหา ถามว่า
จะเข้าไปอย่างไร ในเมื่อรัฐเองซึ่งมีอำนาจหน้าที่เองโดยตรงไม่ทำอะไรเลย
แถมยังอนุญาตเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัญหามันก็ยิ่งรุนแรงมากจนถึงขั้นที่ว่า
ปัญหาเข้าสู่จุดวิกฤตในหลาย ๆ พื้นที่ อย่างแม่น้ำเจ้าพระยาเราก็จะเห็นได้ว่า
ทุกปีพอถึงหน้าแล้งประมาณเดือนเมษายน-----

- ๕๖/๑

บริเวณแถวพระประแดง ออกซิเจนในน้ำจะเหลือ ๐ ทุกคนก็เห็นกัน ปราบกฏ เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชนโดยทั่วไป เป็นที่รับรู้รับทราบกันดีว่า ปลา พอว่ายน้ำมาเข้าในบริเวณพื้นที่เหล่านั้นก็จะหงายท้องตาย เพราะไม่มีออกซิเจน หายใจ แต่พวกเราที่ได้แต่รอและรอกันมาว่า ทางรัฐจะทำอะไรบ้าง กทม. ทำอะไรไปบ้างแล้ว ถ้าหากว่าประชาชนในเมืองเขาเกิดตระหนักและมีจิตสำนึก ในหน้าที่ เขาต้องการจะเข้าไปช่วยรักษาบ้าง จะให้เขาเข้าไปช่วยทำอะไรบ้าง ก็ปรากฏว่าไม่มีใครตอบได้ อันนี้คือจุดซึ่งผมเห็นว่า เป็นช่องว่างช่องโหว่อย่างสำคัญ ในระบบกฎหมายไทยของเรา เรากำหนดให้รัฐมีอำนาจ กำหนดให้ราษฎรมีหน้าที่ เพราะฉะนั้นในเรื่องสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ผมคิดว่าคงจะเป็นสิ่งที่จำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดหลักการกันให้ชัดเจน กำหนดลงไปเลยครับในหมวดที่ว่า ด้วยสิทธิและเสรีภาพของประชาชนว่า ประชาชนคนไทยไม่ใช่มีแต่เพียงหน้าที่ ประชาชนคนไทยควรจะมีสิทธิ สิ่งนี้คือสิทธิในการที่จะเข้าร่วมกับรัฐ เพื่อให้รัฐ ใช้อำนาจในการที่จะคุ้มครองรักษาสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยถูกต้องควร ไม่ใช่เขียนกันไว้ลอย ๆ อย่างนี้ แล้วในที่สุดพอเกิดปัญหา ในทางปฏิบัติขึ้นมาจริง ๆ แล้ว ปรากฏว่าประชาชนต้องการจะทำอะไรบ้าง ก็ไม่สามารถที่จะทำอะไรได้ เพราะในระบบกฎหมายและระบบการบริหารราชการ มีนสิ่งกีดขวางไปหมด ประชาชนไม่มีช่องทางที่จะเข้าไปได้เลย ทั้ง ๆ ที่ รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน้าที่ไว้ เพราะฉะนั้น ผมคิดว่าเพื่อเป็นการกำหนด มาตรการในเบื้องต้นในสิ่งเหล่านี้เพื่อที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ทั้งหมดและให้ประชาชนสามารถที่จะมีสิทธิมีส่วน ในการเข้าไปแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างแท้จริง ในเบื้องต้นคงจะต้องกำหนดว่า นี่เป็นสิทธิ ไม่ใช่เป็นเพียงแค่หน้าที่อย่างเดียว เท่านั้น ต่อจากนั้นก็อย่างที่อาจารย์แก้วสรรได้นำเสนอไปแล้ว ซึ่งกระผม เห็นด้วยก็คือว่า เราทำเพียงแค่นี้ไม่เพียงพอ ในเมื่อให้ประชาชนมีสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญที่จะคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ แล้วก็แน่นอน สิ่งที่น่าจะแน่นอนก็คือว่า ในความเป็นจริงแล้วนี้ ผู้ที่ทำลายสิ่งแวดล้อมคือรัฐและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นหลักใหญ่ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัฐกับราษฎรหรือประชาชน ก็ต้องเกิดขึ้น อย่างที่คุณสุณีได้กล่าวไว้แล้ว ตรงนี้เราก็ไม่มีกระบวนการอะไร ในการระงับข้อขัดแย้ง ระงับข้อพิพาทระหว่างราษฎรกับรัฐ และยังเป็น กิจจะลักษณะ กระผมเองมีศรัทธาในกฎหมายสิ่งแวดล้อมของกระผม และได้ มีส่วนในการที่จะทดลองว่า ประชาชนจะมีสิทธิที่จะไปเรียกร้องต่อใครได้บ้าง

ในเรื่องเหล่านี้ ก็ได้เคยนำคดีไปฟ้องต่อศาล ฟ้องหน่วยงานของรัฐ ฟ้องต่อศาลยุติธรรมของเรา ก็โดยเชื่อมั่นว่า ในเมื่อขณะนี้คดีได้เข้าสู่ประเทศเราก็อยู่ในกระแสโลกาภิวัตน์ มันน่าจะเกิดความเปลี่ยนแปลงอะไร ขึ้นบ้าง หลักกฎหมายเก่า ๆ ดั้งเดิมอะไรที่ยึดถือเป็นแบบบรรทัดฐานกันมา แต่ดั้งเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องอำนาจฟ้อง ปราบกฏว่าพลฟ้องไปก็ถูกยกฟ้องตั้งแต่ต้น ขณะนี้คดีก็ยังอยู่ที่ศาลฎีกา ซึ่งใช้เวลามาประมาณ ๓ ปีเศษแล้วก็ยังไม่ทราบผลว่าในที่สุดจะเป็นประการใด ในเรื่องนั้นนะครับ เพราะฉะนั้นในเรื่องสิ่งแวดล้อมนี้ กระทบเห็นว่า นอกเหนือจากการที่ต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนว่า ประชาชนควรจะต้องมีสิทธิโดยชัดเจน ตามรัฐธรรมนูญ กระบวนการในการระงับข้อพิพาทควรจะชัดเจนด้วยว่า ในกรณีซึ่งเกิดมีกรณีพิพาทระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผมใคร่ขอเน้นตรงจุดนี้นะครับ ซึ่งผมคิดว่า ถึงแม้จะมีศาลปกครองขึ้นมา ตามแนวความคิดซึ่งนำเสนอกันอยู่ในขณะนี้ ก็คงไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เพราะว่าศาลปกครองตามแนวความคิด ถ้าตามความเข้าใจของผม ถ้าหากว่าจะตั้งขึ้นมาตาม พ.ร.บ. ที่เสนอกันต่อสภาในขณะนี้ ก็คือเพียง การให้ศาลปกครองมีอำนาจชี้ว่า การกระทำลึงใดของรัฐหรือของ เจ้าพนักงานของรัฐชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น

แต่ข้อพิพาทระหว่างราษฎรกับหน่วยงานของรัฐหรือกับรัฐ ในเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ผมว่ามันมีมากขึ้นกว่านั้น อย่างในสหรัฐอเมริกา
เขาให้อำนาจประชาชนที่จะมีอำนาจฟ้อง คือไปให้อำนาจประชาชนทุกคนเลยนะครับ ที่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานสำคัญที่สุด ที่จะต้องถูกฟ้องเป็นอันดับแรกก็คือ หน่วยงานทางด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ของเขาเอง ซึ่งเป็นที่รู้จักชื่อกัน ต้องขออนุญาตทำนอกรายการสมคิดด้วย คือ เขาเรียกชื่อว่า เอนไวรอนเมนทอล โพรเทคชั่น เอเจนซี (Environmental protection agency) ผู้ที่เป็นผู้อำนวยการหรือเป็นอธิบดี หรือเป็นรัฐมนตรี ใดๆก็แล้วแต่ แล้วแต่จะเทียบกับทางเรา ของหน่วยงานนี้ ในเบื้องต้นถ้าราษฎร เขาพิสูจน์ได้ว่า ทางรัฐไม่ใช้อำนาจของตัวเองปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนี้ให้เหมาะให้ควร ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมขึ้นมา เป็นพิษเป็นภัยต่อประชาชน ประชาชนก็มี อำนาจที่จะนัดดีไปฟ้องต่อศาลเขาเพื่อบังคับให้หน่วยงานนั้น ๆ ทำหน้าที่ ของตัวเองหรือใช้อำนาจของตัวเองเสียให้ถูกต้อง เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้นถ้าหากเรามีศาลปกครองขึ้นมาตามแนวความคิดที่น่าเสนอกันอยู่ใน ปัจจุบันนี้ กระทบเป็นห่วงว่าในที่สุดเราก็จะพบทางตันอีกเช่นเดิม เพราะในที่สุด ก็ไม่รู้ว่าจะไปหาศาลไหนที่จะรับฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาได้ เพราะการฟ้องในลักษณะนี้ ก็เท่ากับเป็นการฟ้องขอให้รัฐปฏิบัติหน้าที่ของตัวเอง ใช้อำนาจของตัวเองตาม ความชอบธรรม ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้ ฉะนั้นในความเห็นส่วนตัว กระทบเองคิดว่า กระบวนการในการระงับข้อพิพาทในเรื่องอันนี้น่าจะสมควรกำหนดไว้ ในรัฐธรรมนูญ ส่วนองค์กรหรือกลไกที่จะระงับข้อพิพาทนั้นจะเรียกว่าอะไร ผมไม่ติดใจ จะไม่เรียกว่า ศาล ก็ได้ แล้วผมยังเห็นต่อไปว่า ศาลปกครอง น่าไปเหมาะสำหรับการที่จะมาพิจารณากรณีพิพาทเหล่านี้ก็เพราะว่า บรรดา ผู้พิพากษาศาลปกครองเท่าที่อ่าน ๆ ดู ก็คงจะมาจากนักกฎหมายเสียเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาในเรื่องสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติเป็นปัญหาทางเทคนิค เป็นประเด็น ข้อขัดแย้งหรือมีความเห็นที่แตกต่างกันของนักวิทยาศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ ถ้าจะมี กลไกในการระงับข้อพิพาท คือ ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของบรรดา นักวิทยาศาสตร์หรือนักวิชาการเหล่านี้เข้ามา ซึ่งเราอาจจะเรียกได้ว่า เป็นศาลชำนาญพิเศษหรืออะไรอย่างนั้นก็แล้วแต่ก็คงจะต้องพิจารณากันนะครับ ในการพิจารณาของเราในสภาแห่งนี้ ซึ่งเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในเรื่องนี้ กระทบคิดว่า เท่าที่ได้ใช้เวลามาก็คงเกือบจะหมดตามโควตาที่ได้รับไว้แล้ว เพราะฉะนั้นกระทบคิดว่าในเบื้องต้นนี้ เป็นประเด็นปัญหาซึ่งผมใคร่ที่จะฝากไว้

กับสภาแห่งนี้ ในการที่เราจะร่วมกันพิจารณาต่อไป โดยสรุปผมเห็นว่าประเด็นที่สำคัญและเป็นประเด็นปัญหาพื้นฐานเลย ก็คือ ประเด็นปัญหาเรื่องกฎหมาย ไม่ใช่เป็นกฎหมาย ระบบกฎหมายของเราควรจะต้องมีการปฏิรูปกันทั้งระบบ ไม่ใช่แค่ไปถึงเฉพาะกฎหมายลูกหรือกฎหมายที่จะประกอบรัฐธรรมนูญเท่านั้น แต่กลไกที่จะต้องมิใช่ไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่จะร่างขึ้นมา จะต้องสามารถส่งผลให้มีการปฏิรูประบบกฎหมายและระบบกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งกระบวนการอะไรต่าง ๆ ก็แล้วแต่ที่เกี่ยวข้องกับการที่บังคับใช้กฎหมายนี้ทั้งหมด มิฉะนั้นแล้ว เราไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ อะไรในสังคม ในบ้าน ในเมืองของเรา ซึ่งสิ่งสมมาจนถึงปัจจุบันนี้ได้

ส่วนในประเด็นที่ ๒ นั้น ซึ่งผมเน้นในปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ผมคิดว่านอกเหนือจากที่กระผมได้กราบเรียนต่อท่านประธานไปแล้ว ผมคิดว่า ขณะนี้โดยกระแสโลกาภิวัตน์ที่ว่า หลักการในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมนี้ เขาเรียกว่า เป็นหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนคืออะไร ความหมายของมันคืออะไร ถ้าหากว่าจะลองอ่านในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้ กระผมคิดว่าเราคงยังหาไม่พบในนี้ ฉะนั้นก็อาจที่จะ เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นเดียวกันว่า ในเมื่อเราจะมียุทธวิธีที่ว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติแล้ว หลักการในเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ควรจะต้องมีการให้ความหมายที่ชัดเจนไว้ตามสมควร ในรัฐธรรมนูญฉบับที่เราจะร่างกันขึ้นมาเอง ขอขอบคุณครับ

ผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เชิญ คุณวงเล็กคณะนางพวงเล็ก บุญเที่ยง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิก ดิฉัน พวงเล็ก บุญเที่ยง สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จากจังหวัดพะเยา ท่านประธานที่เคารพคะ การร่างรัฐธรรมนูญโดยพึงเสียงของประชาชนและเป็นความหวังของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ประชาชนพึงจะต้องได้รับความหวังและได้สิ่งที่ติดต่อคุณภาพชีวิตในการร่างรัฐธรรมนูญคราวนี้

ท่านประธานที่ เคารพคะ -----

ในส่วนของความคิดเห็นของดิฉัน ซึ่งเป็นความคิดเห็นส่วนตัว ซึ่งจะขออภิปราย
 ณ ที่ประชุมแห่งนี้ว่า ในร่างรัฐธรรมนูญเรามีสิ่งที่จะต้องบรรจุในแบบฉบับของ
 รัฐธรรมนูญเป็นหมวด ๆ ดิฉันขอกราบเรียนในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรก่อนนะคะ
 ท่านประธานที่เคารพ ตราบใดที่นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้งย่อมจะต้อง
 มีการแข่งขัน ซึ่งให้ได้มา ซึ่งสมาชิกของพรรคนั้น ๆ เป็นจำนวนมาก
 ฉะนั้นการใช้เงินใช้ทองในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ก็คงจะต้องมีการแข่งขัน
 ไปด้วยเช่นกันคะ ท่านประธานที่เคารพ หากใครไม่เคยเป็นผู้แทนฯ ไม่รู้หัวอก
 ผู้แทนฯ ว่ามีความทุกข์ระทมขนาดไหน เป็นคนที่น่าชื่นอกตรม ย่อมสู้รบกับสถานการณ์
 ทุกสถานการณ์ ประชาชนเข้ามาหาเราต้องยิ้ม ขอสิ่งใดเราต้องแบ่งปันให้
 แม้กระทั่งเป็นเรื่องที่เรามาแล้วเป็นเรื่องตลกกันในสภา ขนาดประชาชน
 ขอเงิน ๒,๐๐๐ บาท เพื่อจะไปบูรณะวัดเราให้ บอกแค่นี้พอไหม ถ้าลูก
 ถ้าภรรยาขอ ๕๐๐ บาท บ่นแล้วบ่นอีก อันนี้ละคะคือสังขารม ดิฉันได้ฟัง
 ผู้ที่ไม่เคยสมัครผู้แทนฯ แล้วผู้ที่บัญญัติให้สมาชิกสภาผู้แทนฯ ได้เดินตามกรอบ
 ของรัฐธรรมนูญก็ตาม กฎหมายพรรคการเมืองก็ตาม กฎหมายการเลือกตั้งก็ตาม
 ทุกคนอยากจะทำให้การเลือกตั้งไปในทางที่ยุติธรรม สะอาด บริสุทธิ์ ท่านประธาน
 ที่เคารพคะ ใครบ้างละคะ ที่อยากจะใช้เงินใช้ทอง ดิฉันได้ประสบกับตัวเองมา
 เคยช่วยเหลือเป็นประจำ บพัฒนา ส.ส. ช่วยวัดตลอดเวลา ในหมู่บ้าน
 มีความเดือดร้อนดิฉันช่วยอยู่เสมอ เมื่อมีการเลือกตั้งระยะหลังซึ่งจะต้องใช้เงิน
 ใช้ทองกัน ชาวบ้านบอกว่า คุณพวงเล็กที่ช่วยกันครั้งก่อน ๆ ถือว่าแล้วกันไปนะ
 ต่อไปนี้การสมัครครั้งใหม่ี่จะต้องเริ่มต้นกันใหม่ ท่านประธานที่เคารพคะ
 ดิฉันทำอย่างไรคะ ตั้งตัวไม่ติด ต้องกลับไปบ้านแล้วไปวางแผนใหม่ ซึ่งในอดีต
 ที่ผ่านมาเมื่อปี ๒๕๒๒ ดิฉันสมัครสมาชิกผู้แทนราษฎรสมัยแรก สมัยนั้นไม่ต้อง
 ใช้เงินเลยคะ เพียงแต่เราเดินเข้าไปหาประชาชนในหมู่บ้าน มิ่งงานวัด
 เราก้เข้าไปในวัด มิ่งงานที่โรงเรียนเราก้เข้าไปโรงเรียน เป็นที่รู้จักคุ้นหน้า
 เพียงแต่ว่าในสมัยนั้นค่านิยมของผู้หญิงยังน้อยนัก มีคนสับประมาทอยู่เสมอว่า
 การที่จะเลือกผู้หญิงไปเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นคงจะทำได้ แต่ดิฉัน
 ก็ได้พิสูจน์มา ท่านประธานที่เคารพคะ ทุกครั้งที่มีการพูดว่า การเลือกตั้ง
 ส.ส. ใช้เงินใช้ทองดิฉันรู้สึกเศร้าสลดใจ และในสภาผู้แทนฯ ก็เช่นกันคะ
 หลายท่านไม่เคยพูดเลยว่า ตัวเองใช้เงินใช้ทอง แต่หลายท่านก็พูดแบบ
 หน้าตาเฉยได้เสมอว่า ตัวเองไม่ใช้เงินใช้ทอง ในขณะที่การเลือกตั้งที่ผ่านมา
 ก็ใช้เงินใช้ทอง ท่านประธานที่เคารพคะ ความจริงมันอยู่กับผู้ที่ปฏิบัติและรู้อยู่

แก่ใจว่าใครจะเป็นอย่างไร ท่านประธานที่เคารพคะ การที่จะแก้ไขไม่ใช่แก้ไขเฉพาะ
 นักการเมืองระดับประเทศ ระดับชาติ ควรจะแก้ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ดิฉัน
 ได้ทราบข่าวมาว่า การเลือกตั้งก้านนยังหมดกันต้อง ๕ ล้านบาท ๖ ล้านบาท
 ท่านประธานที่เคารพคะ ค่านิยมของคนมันอยู่ตรงไหนล่ะคะขณะนี้ เหล้าแม่โขง
 ไม่ได้ดื่มกันแล้วนะคะ ระดับก้านน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องแบล็ค (Black) เรด (Red)
 ก็ยังไม่ดื่ม อันนี้ล่ะคะ ท่านประธานที่เคารพ แล้วหัวอกผู้แทนฯ ด้วยกัน หัวอก ส.ส.
 นี้ล่ะคะ แต่ละครั้งความเดือดร้อนจะต้องมาคิดถึงเรา วันแรกที่เรามีชื่อว่าเรา
 ได้เป็น ส.ส. พรุ่งนี้เข้าชองมาหาแล้วคะ แต่วันไหนที่มีการยุบสภาไป หรือสภา
 ถูกปฏิบัติไปชองก็จะหดหายไป และถ้าหากเราไม่สมัครการเมืองในโอกาสต่อไป
 ชื่อเสียงเราก็ดงจะไม่มี ชองก็ดงจะไม่มาหา นอกจากที่สนิทคูนเคยกัน -----

- ๕๘/๑

ท่านประธานที่เคารพคะ ในอดีตนั้น ความดีมาที่ ๑ เงินมาที่ ๒ แต่สมัยนี้ มาเป็น เงินมาที่ ๑ ความดีมาที่ ๒ ท่านประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิก ทุกท่านคะ เราควรจะต้องมาช่วยกันแก้ปัญหาในประเด็นนี้ว่า เราจะทำอย่างไร ที่จะให้ปัญหาที่เป็นที่ครหานินทาของนักการเมืองระดับชาติ เราได้ถูกตราหน้าว่า เป็นผู้ที่เข้ามาด้วยความทุจริต เข้ามากอบโกยเงินทอง ท่านประธานคะ จะไป กอบโกยเอาที่ไหน ดิฉันยอมรับว่า ดิฉันเป็น ส.ส. มา ๗ สมัย หหมดสมาชิกภาพ โดยการยุบสภา ๒ ครั้ง โดยการปฎิวัติ ๑ ครั้ง ท่านประธานคะ ในบัญชี ไม่เคยมีเงินเพิ่มขึ้นมา มีแต่เงินลดขึ้นมา แล้วความนึกคิดความที่เป็นผู้แทนฯ ก็คงไม่แตกต่างไปจากท่านวิศัลย์ โฆษิตานนท์ ซึ่งเป็นอดีตผู้แทนฯ เหมือนกัน ผู้แทนฯ ย่อมจะรู้หัวอกของผู้แทนฯ ด้วยกัน ดิฉันว่ามีโอกาสที่ดีที่ได้เข้ามา เป็นตัวแทนในการร่างรัฐธรรมนูญในครั้งนี้ ก็ไม่แตกต่างจากท่านประธาน และท่านรองประธานซึ่งมาจากนักการเมืองเช่นกัน ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันได้ถูกเพื่อนสมาชิกหลายท่านถามบอกว่า เอาตัวรอดแล้วหรือ ไปสบาย แล้วนะ ดิฉันบอกว่า นี่ละค่ะคือสังขารม เราได้เห็นแล้ว ถ้าเรารู้จักพอ รู้จักอ้มในการเป็นนักการเมือง เราก็คงจะพอ คงจะหยุด ถ้าขึ้นเล่นต่อไป ท่านคิดหรือคะว่า จะเหลืออะไรติดเนื้อติดตัว ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันจะขอกราบเรียนท่านประธานในที่นี้ว่า ถ้าหากดิฉันจะเสนอขางสิ่งบางอย่าง ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็คงจะถูกหลาย ๆ ท่านตำหนิว่า เห็นแก่พวกพ้อง เห็นแก่ตัวเอง ท่านประธานคะ แต่มันก็คงจะจำเป็น ดิฉันคิดว่าควรที่จะกำหนด วาระของการเป็นผู้แทน แล้วควรจะมีสิ่งตอบแทน ไม่ว่าจะ เป็นบำเหน็จก็ได้ บำนาญก็ได้ ควรจะระบุว่าเป็น ส.ส. มากี่สมัยถึงจะได้บำนาญ ท่านประธานคะ สิ่งนี้มันควรจะทำ เพราะว่าคนที่มีความจริงใจต่อประชาชน คนที่จะแก้ปัญหา ให้กับประชาชนได้ ในบางครั้งต้องการความหวังจากรัฐ แต่ไม่สามารถที่จะ ได้รับการเอื้ออาทร ไม่ได้รับความสนใจ ไม่ได้รับการแบ่งปันที่พอควรจากรัฐ เขาก็ต้องมาหวังพึ่ง ส.ส. ท่านประธานที่เคารพคะ ดิฉันขอเอ่ยนามถึง อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านหนึ่ง ซึ่งได้ล่องลับไปแล้ว คือคุณประพันธ์ อัมพพ ในวาระสุดท้ายของชีวิต อยู่โรงพยาบาล ไม่มีเงินชำระค่ารักษาพยาบาล พอกลับมาอยู่บ้านกลางวันต้องนอนกางมุ้ง เพราะอะไรหรือคะที่จะต้อง นอนกางมุ้ง เพราะยุ่งกีดคะ ไม่มีเงินแม้กระทั่งจะติดมุ้งลวด ดิฉันซึ่งเคยสมัคร ร่วมพรรคเดียวกันมา ได้ไปเห็นความลำบากของสมาชิกท่านนั้นก็ได้ช่วย อนุเคราะห์ให้ แม้กระทั่งเสียชีวิตไป เต็มที่ที่จะมากางในงานศพ หรือเก้าอี้

ที่จะให้แขกไปในงานนั้นก็ต้องเช่า ท่านประธานที่เคารพคะ คิดดูสิคะว่า
 ความเป็นผู้แทนฯ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีจริง แต่ความจนในกระเป๋าไม่เคยมีใคร
 มาสำรวจ ไม่เคยมีใครมารู้ถึงสถานภาพของเราได้ ท่านประธานที่เคารพ
 และดิฉันคิดว่าในสิ่งนี้จะค่ะ ต่อไปเราควรจะต้องกำหนดถึงคุณสมบัติของผู้สมัคร
 ดิฉันขออ้างถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมาว่า
 ลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

(ก) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาแล้ว
 เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ท่านประธานที่เคารพคะ ในที่นี้ดิฉันอยากจะขอให้มีการเปลี่ยนแปลง
 แก้ไขเป็นว่า มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้งมาเป็นเวลา
 ติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี เท่ากับวาระของการเป็น ส.ส.

(ข) เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง
 หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นในจังหวัดนั้น ชื่อนี้ก็ควร
 จะอนุโลมได้

(ค.) เป็นบุคคลซึ่งเกิดในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง ท่านประธานคะ ในข้อนี้ควรจะอนุโลมได้ แต่ว่าผู้ที่เกิดในจังหวัดนั้นอาจจะเกิดแล้วก็พ่อแม่ อาจจะย้ายไปอยู่จังหวัดอื่น แต่มาใช้สิทธิของจังหวัดนั้น ในบางครั้งภาษาถิ่น ภาษาจังหวัดในแต่ละจังหวัดนี้ผิดแผกแตกต่างกันไป อาศัยแต่ว่าที่เกิดในจังหวัดนั้น บ้างก็เป็นคนที่พูดภาษาภาคกลาง แต่ไปสมัคร ส.ส. ภาคเหนือ อาศัยถิ่นที่เกิด เพียงอย่างเดียว ในบางครั้งการสู้กับประชาชนก็ไม่ได้ เข้าใจกันอย่างถ่องแท้

(ง.) เคยศึกษาในสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปีการศึกษา ข้อนี้ควรจะตัดไปเลยคะ

(จ.) เคยรับราชการหรือเคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัด ที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองปี ข้อนี้ก็ควรจะตัดออกไปคะ

ท่านประธานที่เคารพ ดิฉันขอให้เหตุผลในที่นี้ที่ เคยศึกษาอยู่ และเคยรับราชการอยู่ ดิฉันว่า ๒ ข้อนี้ไม่ควรจะมากำหนดเป็นคุณสมบัติของผู้สมัคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะว่ามันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาพพจน์ของสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรเราเสีย ข้อ ๑ เมื่อท่านได้แล้วท่านไม่กลับพื้นที่ ๒ ท่านอาจจะเป็นคนที่มีร่ำรวยมหาศาล ถึงเวลาท่านก็หิวกระเพาะไปที่จังหวัด แล้วก็จ่ายเพียงอย่างเดียว ท่านประธานที่เคารพคะ คนในพื้นที่เขารู้กันอยู่แล้วว่า ใครมีขีดความสามารถทางการเงินเท่าไร ในจังหวัดนี้ เขาอ่านออกกัน แต่บุคคลอื่น ซึ่งเข้าไปในจังหวัดแล้วเพียงแต่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว เขาก็คงจะ เพื่อการทำงานในสภาผู้แทนราษฎร แต่การดูแลประชาชนก็คงจะไม่มีให้มากนัก ทำให้ในส่วนนี้คงจะเสียหายไปบ้าง ท่านประธานที่เคารพ ในส่วนนี้ดิฉัน ขอยกตัวอย่างสักนิดหนึ่งนะคะว่า มีผู้ใหญ่ที่เคยไปรับราชการในจังหวัดนั้น เป็นที่นับหน้าถือตาของประชาชน เมื่อถึงเวลาลงสมัครรับเลือกตั้งก็ลองไปลงดู ค่ะ แนนยังสู้พวกที่ไม่มีชื่อในจังหวัดเสียด้วยซ้ำไป ท่านประธานที่เคารพ อันนี้ คือสาเหตุที่ว่า เราก็คงจะได้พิจารณาถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะมาเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรให้ดีกว่า ให้กะทัดรัด แล้วก็ให้ได้คำนึงถึงจังหวัดที่ตัวเอง เป็นสมาชิกนั้นให้ได้ทำงานอย่างเต็มที่ ท่านประธานที่เคารพคะ ในส่วนของ งบประมาณ ส.ส. เมื่อเข้านี้มีท่านสมาชิกบางท่านบอกว่าควรจะตัดไปเลย ท่านประธานที่เคารพ เช่นกันคะ ถ้าหากว่าท่านได้มีโอกาสมาเป็น ส.ส. ท่านก็คงจะทราบ ๒๐ ล้านบาทนี้ เราดูจำนวนแล้วเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อเรา ได้ลงพื้นที่ ได้ไปดูโครงการที่ขอมาแล้วเป็นจำนวนน้อยนิดพอสมควร

ท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากเราจะให้ทุกหมู่บ้าน ทุกอำเภอเสนอโครงการมาก็ไม่ต่ำกว่า ๓๐๐ ล้านบาท ท่านประธานที่เคารพ เป็นที่เข้าใจของ ส.ส. ขอสมมติว่า การที่มอบ ส.ส. ก็มีผลดีกับเราในส่วนที่โครงการใดเป็นโครงการเร่งด่วน โครงการใดเป็นโครงการที่ประชาชนควรจะได้โดยไม่ต้องเสนอของบประมาณจากรัฐบาลหรือจากหน่วยงาน เป็นเพียงแต่ว่า ส.ส. จะสามารถทำโครงการผ่านมาตามหน่วยงาน ซึ่งไม่ว่าจะเป็นสำนักนายกฯ หรือว่าสำนักงบประมาณ ซึ่งมันจะได้เร็วกว่า แล้วก็ได้รับความคุ้มค่า แต่ก็มีผลเสียที่บางคนเห็นว่าเงินส่วนนี้เป็นส่วนที่ตัวเองสามารถที่จะจับได้ถือได้ ก็เลยทำให้มีปัญหา แต่เป็นจำนวนน้อยที่เดี๋ยวละท่านประธานที่เคารพ

- ๒๑/๑

เชื่อแน่ว่าท่านสมาชิกทุกท่านคงจะหวังประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักสำคัญ
 ดิฉันคงจะมีอีก ๒ ประเด็นนะคะ ในส่วนของคณะรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรี
 ตัดสินใจจะยุบสภา ดิฉันเห็นว่าควรจะขอความเห็นชอบจาก ครม. เสียก่อน
 มิใช่เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีแต่เพียงท่านเดียว ในบางโอกาสความขัดแย้ง
 ในสภา ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมิได้มีความขัดแย้งกัน
 แต่เป็นความขัดแย้งส่วนตัวของผู้บริหารด้วยกัน แต่ทำให้มีการยุบสภาเกิดขึ้น
 ทำให้ความเสียหายเกิดขึ้น และทำให้เงินงบประมาณแผ่นดินที่เราจะต้องไป
 พัฒนาบ้านพัฒนาเมือง เราจะต้องเสียไปกับการเลือกตั้งขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง
 ท่านประธานที่เคารพคะ ในส่วนนี้ยังไม่มีการสมาชิกท่านใดได้อภิปราย และ
 อีกส่วนหนึ่งก็คือ ไม่ทราบว่าจะ เป็นไปได้หรือไม่ เพราะดิฉันเห็นว่า
 เท่าที่ผ่านมา เราได้เสียกำลังความคิด ได้เสียงบประมาณ และเสียเวลา
 เป็นอย่างยิ่ง สำหรับร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านสภาผู้แทนราษฎรถึงวาระที่ ๓ แล้ว
 และรับหลักการเรียบร้อยแล้ว เพื่อเตรียมส่งให้วุฒิสภา แต่มีเหตุยุบสภาไปเสียก่อน
 ทำให้วุฒิสมาชิกหรือวุฒิสภาไม่สามารถที่จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเหล่านั้น
 ต่อไปได้ จำเป็นต้องให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนั้นตกไป ดิฉันว่า เราควรที่จะ
 หาทาง หรือว่าจะ เป็นไปได้ไหมที่ว่า ให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นคงอยู่ในวุฒิสมาชิก
 แล้วที่วุฒิสมาชิกสามารถจะนำเข้ามาประชุมเมื่อมีรัฐบาลใหม่ตั้งขึ้นมา แล้วก็
 ทำให้ไม่เสียงบประมาณ และเป็นกฎ ในบางครั้งร่างพระราชบัญญัติฉบับเหล่านั้น
 อาจจะเป็นฉบับสำคัญ เราไม่ต้องกลับมาพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎร หรือว่า
 รัฐบาลจะต้องนำเสนอเข้ามาใหม่ หรือว่าสมาชิกจะต้องนำเสนอผ่าน
 พรรคการเมือง และนำเสนอทางสภาอีกครั้งหนึ่ง ดิฉันเห็นว่าหลาย ๆ ครั้ง
 ที่เราได้พิจารณากฎหมายไปหลาย ๆ ฉบับ เช่น กฎหมายสหกรณ์ กฎหมาย
 คุ้มครองข้าวสาร ซึ่งผ่านสภาผ่านแล้วผ่านอีก ซ้ำแล้วซ้ำอีก ๒ - ๓ รอบ
 แต่ยังไม่ได้ออกออกมาเสียที เป็นเพราะว่าเรามีปัญหาอย่างนี้ที่ดิฉันได้
 กราบเรียนมานี้ ในโอกาสสุดท้ายนี้ดิฉันขอเสนอความคิดเห็นส่วนตัวนะคะ
 ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ และอาจจะเป็นไปไม่ได้สำหรับในการร่างรัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้ แต่ก็ เป็นข้อคิดเห็น และคงจะประกอบการพิจารณาการร่างรัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้ได้ด้วย ขอขอบคุณค่ะ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกที่เคารพ เนื่องจากผมทราบว่า ท่านประธานคณะกรรมการมาตราต่างๆ ได้ประชุมคณะกรรมการอยู่หลายคณะ ทำให้เพื่อนสมาชิกมีภาระในห้องประชุมคณะกรรมการอยู่ ผมเห็นว่า เฉพาะช่วงบ่ายนี้ที่กรรมการจะได้ทำงานประชุมกันต่อเนืองแล้วท่านก็เสียโอกาสที่จะได้มาฟังพวกเราเหมือนกัน ผมคิดว่าสมควรที่วาระนี้ผมขอเลื่อนการประชุมไปเป็นวันจันทร์ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา คืองดประชุมนอกรอบ แล้วอภิปรายประเด็นปัญหากันในวันจันทร์ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ผมนัดสมาชิกในที่ประชุม สำหรับสมาชิกที่ไม่ได้มาขอให้ท่านเลขาธิการฯ ทำหนังสือนัดต่อไป สำหรับวันนี้ขอปิดประชุม ขอบพระคุณมากครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๓๕ นาฬิกา

